

Beregnet til
Utdanningsdirektoratet

Dokumenttype
Rapport

Dato
Januar, 2022

EVALUERING AV TILSKUDD TIL VEILEDNING AV NYUTDANNEDE NYTILSATTE LÆRERE

EVALUERING AV TILSKUDD TIL VEILEDNING AV NYUTDANNEDE NYTILSATTE LÆRERE

Oppdragsnavn **Evaluering av tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere**
Mottaker **Utdanningsdirektoratet**
Dokumenttype **Rapport**
Dato **31.01.2022**
Utført av **Rambøll**
Forfattere **Julie Hval, Peder Laumb Stampe og Jon Martin Sjøvold (prosjektleder)**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	4
2.	Innledning	6
2.1	Om tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere	7
2.2	Prinsipper og forpliktelser for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere	12
2.3	Nærmere om evalueringens formål, evalueringsspørsmål og metodisk tilnærming	9
2.4	Leseveiledning	13
3.	Innretning og forvaltning av tilskuddsordningen	14
3.1	Skoleeiere opplever innretningen og informasjonen om tilskuddsordningen som tydelig	15
3.2	Søknad- og rapporteringsprosessen beskrives som enkel	17
3.3	Oppsummerende vurdering	18
4.	Hva brukes tilskuddsmidlene til?	19
4.1	Midlene brukes først og fremst til frikjøp av veileder og den nyutdannedes tid	19
4.2	Skoleeier fordeler som regel midlene ut til skolene	20
4.3	Skoleeiere legger føringer for hvordan skolen skal bruke midlene	21
4.4	Det er noen forskjeller i hvordan midlene brukes sentralt og lokalt	25
4.5	Oppsummerende vurdering	29
5.	Tilskuddsmidlenes bidrag til omfang og kvalitet i veiledningen	30
5.1	Tilskuddsmidlenes virkning på omfanget av veiledningen	31
5.2	Tilskuddsmidlenes virkning på kvalitet	35
5.3	Tilskuddet fører til strukturerte veiledningsordninger som kan påvirke omfang og kvalitet	39
5.4	Tilskuddet bidrar i enkelte tilfeller til forbedret faglig innhold og kompetanseheving av veiledere	42
5.5	Oppsummerende vurdering	43
6.	Sammenligning av kommuner som har og ikke har mottatt tilskudd	44
6.1	Forbehold og metodiske svakheter ved funnene	45
6.2	Omfang, innhold og form	45
6.3	Forankring, organisering og kompetanse	52
6.4	Oppsummerende vurdering	57
7.	Samarbeid med universitet- og høyskolesektoren	58
7.1	Samarbeid med UH-sektoren som følge av tilskuddet	59
7.2	UH-sektoren gir oftest bistand til kompetanseheving og veiledningssamlinger	63
7.3	Eierne og ledernes vurderinger av UH-sektorens bidrag i veiledningen	65
7.4	Oppsummerende vurdering	67
8.	Oppsummerende vurdering og konklusjon	68
8.1	Innledning	68
8.2	Innretningen og forvaltningen oppleves som fleksibel	68
8.3	Midlene brukes først og fremst til frikjøp av veileders tid	69
8.4	Tilskuddsmidlene bidrar til å forankre og strukturere veiledningen	70
8.5	Tilskuddet bidrar i enkelte tilfeller til forbedret faglig innhold og kompetanseheving av veiledere	71
9.	Metode og datagrunnlag	73
9.1	Kvalitativ datainnsamling	73
9.2	Spørreundersøkelse	76
10.	Vedlegg	81

1. SAMMENDRAG

Det ble i budsjettforhandlingene for statsbudsjettet for 2019 opprettet en tilskuddsordning til gjennomføring av veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen. Tilskuddsordningen ble videreført for skoleåret 2020/2021, der det slik som året før ble bevilget ca. 62 millioner kroner til veiledning. Tilskuddet skal bidra til at nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen får veiledning av god kvalitet slik at flere får en god overgang fra utdanning til yrke og blir værende i skolen.¹ Tilskuddet skal bidra til at skoleeier ivaretar sitt ansvar for å ha veiledningsordninger lokalt og styrke veiledning til den enkelte nyutdannede nytilsatte lærer.

Rambøll har fått i oppdrag av Utdanningsdirektoratet å evaluere tilskuddsordningen. Konkret innebærer oppdraget å undersøke i hvilken grad tilskuddsordningen har bidratt til økt omfang og bedre organisering og kvalitet på veiledningen som gis. I forbindelse med evalueringen av tilskuddsordningen er det gjennomført en spørreundersøkelse til eiere og skoleledere som har mottatt tilskudd. I tillegg er det gjennomført en rekke dybdeintervjuer med både skoleeiere, skoleledere samt representanter fra universitet- og høyskolesektoren.

Vi har strukturert rapporten etter resultatkjeden i en tilskuddsordning, hvor vi først ser på innretning og forvaltning av ordningen, og så hvordan midlene brukes og hva slags resultater og effekter tilskuddene bidrar til i form av økt omfang og kvalitet. Rapporten inkluderer også sammenligninger mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere basert på data fra tidligere evaluering om veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere². Sammenligningen bidrar først og fremst til kunnskap om kjennetegn ved tilskuddsmottakerne. Til sist i rapporten presenteres en oppsummerende vurdering og konklusjon rundt tilskuddenes måloppnåelse.

Resultatene fremstilles i rapporten, og oppsummeres i det følgende:

Gjennomgangen av tilskuddsordningens innretning og forvaltning viser at skoleeierne i stor grad er fornøyde med hvordan ordningen er innrettet og forvaltet. Et tydelig flertall av skoleeierne beskriver målsetningene, tilgjengeligheten av informasjon og kriteriene for tildeling som tydelige. Videre viser gjennomgangen at skoleeierne i stor grad oppfatter ordningen som «ubyråkratisk» og tillitsbasert, i tillegg til at det settes pris på at ordningen gir kommunene fleksibilitet rundt hvordan å benytte midlene.

Evalueringen viser at midlene først og fremst brukes til frikjøp av veileders tid, etterfulgt av frikjøp av nyutdannede og nytilsatte lærere, i tillegg til lønn til veiledere. Samtidig fremkommer det at hverken skoleeier eller skoleleder har detaljert innsikt i hva midlene brukes til konkret, og det er grunn til å drøfte hvorvidt midlene anvendes til det formålet de er bestemt for. Gjennomgående fremheves det at Utdanningsdirektoratet (Udir) legger opp til en fleksibel bruk av midlene som videre påvirker skoleeiers fordeling og bruk av midlene. Dette trekkes frem som positivt, fordi det gir mulighet for individuell tilpasning. Allikevel forteller enkelte av skoleeierne at mangelen på tydelige føringer, gjør det vanskelig å vite hvordan kommunene og skolene konkret benytter midlene.

Gjennomgangen viser at tilskuddsordningens fleksible innretning og forvaltning legger opp til en ubyråkratisk rapportering, både fra skoleeier til Utdanningsdirektoratet og fra skoleleder til skoleeier. Dette fører til en utydelighet om hva midlene konkret benyttes til. En mulig konsekvens av mangelen på innsikt i hva midlene brukes til kan være at midlene brukes til andre formål enn

¹ Utdanningsdirektoratet (2021). Tilskudd til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere

² Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – sluttrapport*. Digital kort- og langversjon er tilgjengelig her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport/>

det som anses som ønskelig. Oppsummert gir dette grunnlag for å stille spørsmål ved hvorvidt det er ønskelig med tydeligere føringer fra Udir om hva midlene er ment å brukes til. For eksempel om det er fordelaktig at det fremkommer hva Udir tenker det er hensiktsmessig å bruke midlene på, for å styrke den kommunale veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere. I forlengelsen av dette kan en også vurdere hvorvidt det er behov for noe tydeligere rapportering på hva midlene er brukt til.

Når vi sammenligner svar fra respondenter som mottok eller ble berørt av tilskuddsmidler med de som ikke gjorde i undersøkelsene gjennomført i 2019 og 2020, finner vi at tilskuddsmidlene har en sammenheng med omfang av veiledningstilbud. Tilskuddsmottakere har i noe større grad et veiledningstilbud, med litt større variasjon, og veiledningen er oftere definert i en plan. Tilskuddene har derimot ingen tydelige og signifikant sammenheng med forankring og organisering av veiledningen.

Det er derimot tydelige indikasjoner i det kvantitative og kvalitative datamaterialet fra 2021, som i større grad har undersøkt betydningen av tilskuddene, om at tilskuddsmidlene bidrar til å forankre og strukturere veiledningen som gis. Tilskuddene bidrar til økt omfang og kvalitet av særlig tre grunner. For det første bidrar tilskuddsordningen i enkelte tilfeller til at man oppretter veiledningsordninger, og en kan derfor anta at veiledningen blir mer systematisk og at flere lærere dermed mottar formell veiledning. For det andre bidrar tilskuddsordningen til å sette fokus på viktigheten av veiledningen, og at det skal prioriteres i kommunen. For det tredje forutsetter tilskuddsordningen at veiledningen planlegges og gjennomføres på en strukturert måte, noe som antagelig påvirker omfanget og kvaliteten i veiledningen som gjennomføres.

I spørreundersøkelsen rapporterer eiere så vel som ledere om at tilskuddsmidlene fører til at veiledningen i større grad følger prinsippene. Basert på de kvalitative dataene er det særlig tre forhold som gir indikasjoner på en forbedret kvalitet. For det første handler det om at tilskuddsmidlene i enkelte tilfeller har bidratt til at tilskuddsmottakerne har kunnet tilby flere former for veiledning, hvor det faglige innholdet er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap jamfør prinsippene for veiledning. For det andre handler det om at midlene i enkelte tilfeller stimulerer til kompetanseheving av veiledere, og for det tredje handler det om at tilskuddsmottakere i enkelte tilfeller har kontaktet UH-sektoren for å få innspill på veiledningsordningen, og for opprettelse av veiledningsordninger.

2. INNLEDNING

Det ble i budsjettforhandlingene for statsbudsjettet for 2019, opprettet en tilskuddsordning til gjennomføring av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen. Det er Utdanningsdirektoratet (Udir) som forvalter ordningen. Tilskuddsordningen ble videreført for skoleåret 2020/2021, der det slik som året før, ble bevilget ca. 62 millioner kroner til veiledning. Tilskuddet skal bidra til at nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen får veiledning av god kvalitet slik at flere får en god overgang fra utdanning til yrke og blir værende i skolen.³ Tilskuddet skal bidra til at skoleeierne ivaretar sitt ansvar for å ha veiledningsordninger lokalt, og styrke veiledning til den enkelte nyutdannede nytilsatte lærer.

Rambøll har fått i oppdrag av Udir å evaluere tilskuddsordningen, og leverer med dette *Evaluering av tilskuddsordningen til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere.*

Rambøll har tidligere gjennomført tre evalueringer av veiledningen som gis til nyutdannede nytilsatte lærere. Disse ble gjennomført i 2014, 2016 og siste gang over 2 år fra august 2019 til februar 2021. Rapportene og hovedfunn fra siste evaluering er tilgjengelig på Udir sine hjemmesider.⁴

Formålet med denne evalueringen har vært å undersøke i hvilken grad tilskuddene som kommunene og friskolene har mottatt bidrar til økt omfang og bedre organisering og kvalitet på veiledningen som gis til nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen. *Omfang av veiledningen* handler her om hvor mange og hvor ofte nyutdannede får veiledning. Veiledning av *bedre organisering og kvalitet* omfatter i denne evalueringen veiledning som etterlever de nasjonale prinsippene og forpliktelsene for veiledning⁵ (gjengitt i kapittel 2.2), herunder med et særlig fokus på struktur og organisering av veiledningen. Kvalitet vurdert ut fra hvilken betydning veiledningen har for den enkelte lærer, hvordan lærerne faktisk opplever møtet med veiledning eller hva de får ut av dette i sin profesjonelle utvikling, er behandlet i *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere*⁶ og har ikke vært en del av denne evalueringen.

Ett av funnene i forrige evaluering var at universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren) er relativt lite involvert i veiledningsordningene, og at det sjeldent finnes et formalisert samarbeid mellom kommunen og UH-sektoren.⁷ På spørsmål om hva som er til hinder for å få på plass veiledningsordninger, fremhever skoleeiere blant annet manglende formalisert samarbeid med universitet- og høyskole. Videre fremkommer det at kommuner som har etablert et samarbeid med UH-sektoren også har veiledningsordninger som er av bedre kvalitet, og at disse kommunene generelt var mer opptatt av å holde seg faglige oppdaterte.⁸

Som en oppfølging av dette har vi i samråd med Udir sett nærmere på samarbeidet mellom UH-sektoren og kommunene, og om tilskuddene har lagt til rette for økt samarbeid med UH-sektoren i denne evalueringen. Dette fordi samarbeid mellom universitet- og høyskolesektoren og

³ Utdanningsdirektoratet (2021). Tilskudd til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere.

⁴ Utdanningsdirektoratet 2021, «Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – sluttrapport.» URL: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport/>

⁵ Kunnskapsdepartementet (2018 oppdatert 2021). *Veiledning av nyutdannede nytilsatte*

lærere i barnehage og skole. Tilgjengelig digitalt: https://www.regjeringen.no/contentassets/0081e41fad994cfdbb4e0364a2eb8f65/veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere-i-barnehage-og-skole_oppdatert-2021_10.pdf

⁶ Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere - sluttrapport 2021.* Lastet ned fra:

https://www.udir.no/contentassets/8f74754444124fe5b3e93415b7472180/sluttrapport_evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere.pdf

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

kommunen i forbindelse med veiledning anses som sentralt for å ivareta prinsippet om at veiledningen skal være basert på forskning. Udir forvalter også midler som universiteter og høyskoler med lærerutdanning kan søke om til tiltak for veiledning av nyutdannede nytilsatte barnehage- og grunnskolelærere. I 2021 lyste Udir ut 9 millioner kroner til UH-sektoren gjennom denne tilskuddsordningen. Bruk og effekt av midlene som benyttes av UH-sektoren er ikke en del av evalueringen.

2.1 Om tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere

Den første tiden som lærer er viktig og kan oppleves som krevende. Derfor er kvalifisert veiledning viktig både for å gi nye lærere økt trygghet til å håndtere og mestre arbeidssituasjonen, i tillegg til å få økt bevissthet om verdien av egen kompetanse.⁹ Tilskuddet skal bidra til at nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen får veiledning av god kvalitet slik at flere får en god overgang fra utdanning til yrke og blir værende i skolen.¹⁰ Tilskuddet skal bidra til at skoleeierne ivaretar sitt ansvar for å ha veiledningsordninger lokalt og styrke oppfølging av den enkelte nyutdannede nytilsatte lærer.

Kommuner og friskoler som gir veiledning til nyutdannede lærere i grunnskolen kan søke om tilskudd til å planlegge og gjennomføre selve veiledningen. Tilskuddsmottakerne (skoleeierne eller skoleledere ved friskolene) velger selv hvordan veiledningen organiseres og gjennomføres, men forplikter seg til at ordningen skal være i tråd med prinsippene i «Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole» (gjengitt i kapittel 2.3). Tilskuddet skal brukes til direkte kostnader knyttet til planlegging og gjennomføring av veiledningen. Utgifter til veiledning ut over det tilskuddet dekker må finansieres av kommunens/friskolens egen ramme.

Tilskuddene er fordelt til skoleeier og friskoler basert på satser beregnet ut fra hvor mange nyutdannede nytilsatte det totalt søkes om midler for. Satsen for 2021 var 27 077 kr. Satsen beregnes ut fra gjeldende bevilgninger til veiledning delt på hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere som det totalt søkes midler for. Det er kun nyutdannede nytilsatte lærere som starter på sitt første eller andre år som lærer i grunnskolen det kan søkes midler for. Tildelingskriteriene er de samme for friskoler og kommunale skoler.

For å motta tilskudd må skoleeier eller friskolen sende inn et elektronisk søknadsskjema. I søknadsskjemaet oppgis blant annet antall nyutdannede nytilsatte lærere som skal få veiledning det gitte skoleåret, og antall planlagte veiledningstimer per nyutdannet nytilsatt lærer. Videre forplikter søkeren seg om at veiledningen vil være i tråd med prinsippene i «Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole». Ved henvendelse fra Utdanningsdirektoratet skal tilskuddsmottakere rapportere på hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere som faktisk har fått veiledning, antall timer som er gitt og om veiledningen er gitt i tråd med prinsippene.¹¹

2.1.1 Hvem har mottatt tilskudd til veiledning?

I 2019 søkte i alt 184 kommuner om tilskudd for 2 141 lærere, og 48 friskoler søkte for 105 lærere. I 2020 søkte 157 kommuner om tilskudd for 2 292 lærere, og ytterligere 59 friskoler søkte om tilskudd for 114 lærere.

⁹ Utdanningsdirektoratet (2021) *Tilskudd til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere*. URL: <https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/midler-kommuner/tilskudd-til-veiledning-for-nyutdannede-nytilsatte-larere/>

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid.

I løpet av 2019 og 2020 har 236 ulike kommuner søkt om tilskudd. 31 av kommunene som søkte i 2019 har blitt innlemmet i en annen kommune fra og med 2020.

Det er flest kommuner som har søkt om tilskudd i Viken (43) og Vestland (27), jamfør tabell 2.1. Det er også Viken som har størst andel av kommunene i fylket som har søkt (84 %) utenom Oslo. Det fylket utenom Oslo som har færrest antall kommuner som har søkt om tilskudd er Møre og Romsdal (11), som også er det fylket som har lavest andel kommuner som har søkt (42 %).

Tabell 2.1 Kommuner som har mottatt tilskudd 2019 og 2020, fordelt på fylke

Fylke	Kommuner som har mottatt tilskudd	Andel av kommuner som har mottatt tilskudd	Antall kommuner i fylket (2020)	Andel av kommuner i fylket som har mottatt tilskudd
Agder	15	7 %	25	60 %
Innlandet	21	10 %	46	46 %
Møre og Romsdal	11	5 %	26	42 %
Nordland	20	9 %	41	49 %
Oslo	1	0 %	1	100 %
Rogaland	17	8 %	23	74 %
Troms og Finnmark	21	10 %	39	54 %
Trøndelag	20	9 %	38	53 %
Vestfold og Telemark	15	7 %	23	65 %
Vestland	27	13 %	43	63 %
Viken	43	20 %	51	84 %
SUM	211		356	
SNITT		9 %		69 %

NB: I de tilfellene hvor en kommune som har søkt er slått sammen med en annen kommune som også har søkt, telles de her som en kommune. Dette gjelder til sammen 25 kommuner.

Kommunene som har søkt om tilskudd har i gjennomsnitt noen flere lærerårsverk enn hva som er snittet for kommunene i landet generelt; i gjennomsnitt 260 lærerårsverk blant tilskuddskommunene sammenlignet med 191 når vi ser alle kommunene i landet samlet i 2020.

2.2 Nærmere om evalueringens formål, evalueringsspørsmål og metodisk tilnærming

Formålet med denne evalueringen har vært å undersøke tilskuddsordningens bidrag til økt gjennomføring og styrking av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen. Evalueringens hovedproblemstilling har vært som følger:

I hvilken grad har tilskuddsordningen ført til økt omfang av, og bedre organisering og kvalitet på veiledningen?

Omfang av veiledningen handler i denne sammenheng om hvor mange og hvor ofte nyutdannede nytilsatte lærere får veiledning. *Bedre organisering og kvalitet på veiledningen* omfatter i denne evalueringen veiledning som etterlever de nasjonale prinsippene og forpliktelsene for veiledning¹², herunder om den gjennomføres og prioriteres på en strukturert og systematisk måte. Kvalitet vurdert ut fra hvilken betydning veiledningen har for den enkelte lærer, hvordan lærerne faktisk opplever møtet med veiledning eller hva de får ut av dette i sin profesjonelle utvikling, har ikke vært en del av denne evalueringen, men er behandlet i *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere*. Evalueringen tar altså først og fremst for seg en vurdering av hvordan tilskuddene har påvirket struktur og organisering av veiledningen.

Som utgangspunkt for evalueringen har vi lagt DFØs veileder for evaluering av statlige tilskuddsordninger til grunn.¹³ Ut fra resultatkjeden til en tilskuddsordning, beskrevet i veilederen, har vi utviklet evalueringstemaer og -spørsmål som har vært utgangspunkt for evalueringen (illustrert med figuren under). Resultatkjeden legger til grunn at ordningens innretning og forvaltning påvirker hvordan midlene brukes og følgelig hvilke resultater og effekter som kommer ut av midlene. Det er ut fra en samlet vurdering av alle leddene i tilskuddsordningen vi har mulighet til å si noe om hvorvidt tilskuddsmidlene har bidratt til ønsket måloppnåelse, i henhold til evalueringens hovedproblemstilling.

Figur 2.1: Resultatkjede tilskuddsordninger og tilhørende evalueringstemaer

I det følgende beskrives de ulike evalueringstemaene med tilhørende evalueringsspørsmål.

Innretning og forvaltning handler om utforming og drift av tilskuddsordningen, og behandles i rapportens kapittel 3. Dette inkluderer retningslinjer og kriterier for ordningen, distribusjon av informasjon, og behandling av søknader og rapportering. Hensikten med å vurdere innretning og forvaltning, er å si noe om i hvilken grad det *legges til rette for* ønsket måloppnåelse. Vi har særlig sett på følgende evalueringsspørsmål:

- Vurderer mottakerne at målene for ordningen er tydelige, konsistente og relevante?
- Opplever mottakerne at graden av føringer for bruk av midlene er på et hensiktsmessig nivå?
- Er mottakerne fornøyde med den informasjonen de har fått fra Udir om tilskuddsordningen?
- Opplever mottakerne at kriteriene som legges til grunn for tildeling er tydelige nok?

¹² Kunnskapsdepartementet (2018 oppdatert 2021). *Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole*. Tilgjengelig digitalt: https://www.regjeringen.no/contentassets/0081e41fad994cfd4bb4e0364a2eb8f65/veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere-i-barnehage-og-skole_oppdatert-2021_10.pdf

¹³ SSØ (2007). *Veileder -Evaluering av statlige tilskuddsordninger*. Tilgjengelig digitalt: <https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/Tilskudd/Evaluering-av-statlige-tilskuddsordninger.pdf>

Vi har også sett på **hvordan midlene benyttes**. Resultater og funn fra dette presenteres i kapittel 4. Dette handler om hvorvidt tilskuddsmottakerne forvalter midlene i henhold til føringer og kriterier fra Udir, hvilken ansvarsfordeling det er mellom skoleeier og skoleleder, og hvilke aktiviteter eller tiltak som prioriteres og hvorfor. Vi har undersøkt forskjeller i fordeling og bruk mellom kommunene og skolene for å se om det utgjør noen vesentlig forskjell for resultater og effekter av tilskuddsmidlene. Her har vi blant annet sett på følgende evalueringsspørsmål:

- Benyttes midlene hovedsakelig sentralt i kommunen eller videreføres de til de enkelte skolene?
- Dersom midlene videreføres, legger skoleeier føringen for hvordan midlene skal benyttes?
- Hvilke aktiviteter eller tiltak brukes midlene til, og hvordan fordeles midlene på de ulike aktivitetene og tiltakene?
- Hvordan legger skoleeier og skoler til rette for styrking av veiledningen gjennom midlene?

En vurdering av **resultater** og **effekter** omfatter skoleeiere og skolelederes vurdering av midlenes bidrag til omfang og kvalitet i veiledningen, som beskrives i kapittel 5, 6 og 7. Dette inkluderer hvor mange som mottar veiledning, hvor ofte de mottar veiledning, om veiledningen oppfyller de nasjonale prinsippene for god veiledning, og i hvilken grad det legges til rette for heving av veiledningskompetanse. For å undersøke resultater og effekter har vi sett nærmere på følgende evalueringsspørsmål:

- Hvor mange mottar veiledning, og påvirkes dette av tilskuddsmidlene?
- Hvor omfattende og strukturert er veiledningen, og påvirkes dette av tilskuddene?
- I hvilken grad følger veiledningen de nasjonale prinsippene for god veiledning, og påvirkes dette av midlene?
- Legges det til rette for at veilederne får mulighet til kompetanseutvikling, og påvirkes dette av midlene?
- Legges det opp til nettverksbygging og samarbeid på tvers av skoler, kommuner og med UH-sektor, som følge av tilskuddsmidlene?
- Er det forskjeller i veiledningen som tilbys i kommuner som mottar tilskudd og ikke?

De samlede resultatene og effektene gir grunnlag for vurdering av **måloppnåelse** og **konsekvenser** av tilskuddsmidlene, som oppsummeres i kapittel 8. Vurderingen innebærer en drøfting av om resultatene stemmer overens med tilskuddsordningens mål for bruk av midlene, og hvorvidt eventuelle effekter kan tilskrives midlene fra tilskuddsordningen. For å vurdere måloppnåelse og konsekvenser har vi sett nærmere på følgende evalueringsspørsmål:

- I hvilken grad nås målene for tilskuddsordningen?
- Er det en sammenheng mellom tilskuddsmidlene og økt måloppnåelse, herunder økt omfang og kvalitet i veiledningen som gis?
- Er det andre faktorer som kan forklare eventuelle resultater?
- Hva er de viktigste konsekvensene av tilskuddene?
- Hvilke grep/endringer er det eventuelt behov for å gjøre i tilskuddsordningen for å understøtte/fremme/styrke måloppnåelsen?

2.2.1 Metodisk tilnærming

I det følgende tar vi en overordnet gjennomgang av den metodiske tilnærmingen for evalueringen. For en mer detaljert gjennomgang se Kapittel 9.

Evalueringen bygger på flere datakilder og metoder. I tillegg til at erfaringene og data fra de tidligere evalueringene av veiledning av nyutdannede og nytilsatte lærere ligger som et

fundament for hele tilskuddsevalueringen, har vi i tillegg gjennomført følgende datainnsamlingsaktiviteter:

- Dokumentanalyser av relevante dokumenter, herunder policydokumenter og dokumenter som omhandler tilskuddsordningen, for eksempel regelverk, kunngjøringsbrev, rutiner og prosedyrer, tilsagnsbrev og rapporteringer
- Semistrukturerte intervjuer med et bredt utvalg tilskuddsmottakere, både skoleeiere og skoleledere
- Semistrukturerte intervjuer med representanter fra universitet- og høyskolesektoren
- Spørreundersøkelse rettet mot skoleeiere og skoleledere som har mottatt tilskudd for skoleåret 2019/2020 og 2020/2021
- Foreliggende kvantitativ data fra tidligere spørreundersøkelser

Totalt er det gjennomført 41 intervjuer med eiere og ledere. 29 av disse ble gjennomført med skoleeiere, mens resterende ble gjennomført med skoleledere. Totalt har vi snakket med informanter fra 29 kommuner. Kommunene ble valgt strategisk, med en spredning på geografi, kommunestørrelse samt ulik fordeling av tilskuddsmidlene. Det forelå allerede data fra de tidligere spørreundersøkelsene om hvordan kommunene fordeler midlene, noe som har sikret at kommunene har hatt en spredning på hvorvidt de benytter tilskuddet sentralt i kommunene, eller på lokalt nivå på hver enkelt skole.

Det er gjennomført totalt 7 intervjuer med representanter fra universitet og høyskolesektoren. Representantene ble valgt strategisk basert på data generert i intervjuer med tilskuddsmottakere, samt innspill fra sektoren selv og Utdanningsdirektoratet. Informantene har vært ansatt i faglige stillinger ved landets universiteter og høyskoler, og har hatt stillinger som universitetslektorer, førstelektorer, høyskolelektorer og førsteamanuensis. Hovedformålet med intervjuene var å innhente kunnskap om hvordan samarbeidet mellom kommunen og UH-sektoren fungerer, om tilskuddsmidlene har stimulert til mer samarbeid med UH-sektoren og hva UH-sektoren bidrar med inn i veiledningen.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til skoleledere, offentlige skoleeiere og friskoler på grunnskolenivå som har mottatt tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. For skoleledere har vi ingen fullstendig oversikt over hvem som er berørt av tilskuddsordningen og har derfor basert oss på mottakerlisten fra undersøkelsen som ble gjennomført i 2019/2020.

Totalt har 219 skoleledere, 105 offentlige skoleeiere og 15 friskoler gjennomført undersøkelsen.

Undersøkelsen ble sendt ut medio september og var åpen for besvarelser i fire uker til medio oktober, 2021. Noen mottok undersøkelsen på et noe senere tidspunkt på grunn av inaktive e-postadresser (f.eks. som et resultat av kommunesammenslåing eller at samme personen ikke lenger var i samme stilling). Det ble sendt ut tre purringer i løpet av denne perioden. Den endelige svarprosenten blant respondentgruppene var mellom 20 og 44 prosent. For nærmere beskrivelse, se metodekapittelet (kapittel 9.2).

2.3 Prinsipper og forpliktelser for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere

Regjeringen, ved Kunnskapsdepartementet, publiserte i september 2018 nasjonale rammer for hvordan god veiledning bør gjennomføres.¹⁴ Anbefalingene er utformet av Kunnskapsdepartementet i samarbeid med organisasjoner for barnehage, skole og høyere utdanning.¹⁵

De nasjonale rammene for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere består av prinsipper og forpliktelser for veiledning i barnehage og skole, en skriftlig faglig veileder om hvordan gode veiledningsordninger kan utformes og gjennomføres lokalt, samt utdanningstilbud for veiledere.

Formålet med prinsippene og forpliktelsene er å styrke arbeidet med å sikre at alle nyutdannede får god veiledning. Det er arbeidsgiverne som har ansvaret for å ivareta de nyutdannede nytilsatte lærerne, men nasjonale myndigheter skal sammen med andre involverte aktører støtte opp om ansvaret eierne og lederne i barnehage og skole har. På denne måten kan de tilrettelegge for, og iverksette veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i tråd med prinsippene i dokumentet.

Prinsipper for veiledning¹⁶

- er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap om veiledning av nyutdannede lærere og betydningen av videre profesjonsutvikling i yrket
- skaper en overgang mellom utdanning og yrke som både ivaretar og utfordrer nyutdannede i utøvelsen av læteryrket
- skaper en god sammenheng mellom den kvalifiseringen som skjer i utdanningen og videre profesjonsutvikling i yrket
- videreutvikler den nyutdannedes kompetanse og praksis
- inkluderer, anerkjenner og bruker den nyutdannede som ressurs og bidragsyter i profesjonsfellesskapet
- ses i sammenheng med øvrige kompetansetiltak i barnehage og skole
- tilpasses den nyutdannedes forutsetninger og behov
- tilpasses lokale forhold når det gjelder organisering og innhold
- motiverer den nyutdannede til å videreutvikle seg og bli værende i yrket
- gjennomføres og prioriteres på en systematisk måte de to første yrkesårene
 - gjennom avsatt tid til planlegging og gjennomføring hos både veiledere og nyutdannede
 - etter en strukturert og målrettet plan
 - med en hyppighet og et omfang som bidrar til læring og utvikling
 - både individuelt og i grupper
- utføres fortrinnsvis av kvalifiserte veiledere som holder seg faglig oppdatert og får muligheter til etter- og/eller videreutdanning
- bør fortrinnsvis gjennomføres av veileder som ikke har formelt lederansvar for den nyutdannede

Den skriftlige veilederen fra Utdanningsdirektoratet samler erfaringer fra lokale veiledningsordninger. Veilederen inkluderer kjennetegn på gode veiledningsordninger, og

¹⁴ Kunnskapsdepartementet (2018). «Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole». URL:

<<https://www.regjeringen.no/contentassets/0081e41fad994cfdbb4e0364a2eb8f65/veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere-i-barnehage-og-skole.pdf>>

¹⁵ KS, PBL, Abelias forum for friskoler, Friskolenes Kontaktforum, Utdanningsforbundet, Norsk Lektorlag, Pedagogstudentene, Skolelederforbundet, UHR.

¹⁶ Kunnskapsdepartementet (2018 oppdatert 2021). *Veiledning av nyutdannede nytilsatte*

lærere i barnehage og skole. Tilgjengelig digitalt: https://www.regjeringen.no/contentassets/0081e41fad994cfdbb4e0364a2eb8f65/veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere-i-barnehage-og-skole-oppdatert-2021_10.pdf

eksempler på hvordan man kan etablere og videreutvikle en veiledningsordning lokalt. Veilederen presiserer at veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere kan organiseres på ulike måter, men at ordninger som fungerer godt har noen felles kjennetegn, blant annet forankring av veiledningsordningen, klare roller og ansvarsområder, system og planer for veiledningen samt kompetente veiledere.

2.4 Sentrale begreper i evalueringen

De nasjonale prinsippene for veiledning og veilederen for etablering og videreutvikling av veiledningsordninger definerer en rekke sentrale begreper. I gjennomføringen av tilskuddsevalueringen har vi tatt utgangspunkt i følgende definisjoner:

- **Nyutdannet nytilsatt lærer:** de to første årene som ansatt i grunnskole etter endt grunnutdanning, i fast eller midlertidig stilling.
- **Veiledning:** en planlagt, systematisk og strukturert prosess som gjennomføres individuelt og i gruppe.
- **Veiledningsordning:** et planmessig og bærekraftig system forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå som omfatter alle nyutdannede nytilsatte lærere i grunnskolen.

2.5 Leseveiledning

Vi har strukturert rapporten etter resultatkjeden i en tilskuddsordning, hvor vi først ser på innretning og forvaltning av ordningen, hvordan midlene brukes og hva slags resultater og effekter tilskuddene bidrar til i form av økt omfang og kvalitet. Rapporten inkluderer også sammenligninger mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere basert på data fra den tidligere evalueringen om veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere.¹⁷ Kapitlet bidrar først og fremst til kunnskap om kjennetegn ved tilskuddsmottakerne. Til sist i rapporten presenteres en oppsummerende vurdering og konklusjon rundt tilskuddenes måloppnåelse.

Ett av funnene i forrige evaluering, var at en mindre andel av kommunene og grunnskolene hadde et tett og forpliktene samarbeid med UH-sektoren og at tilskuddene, når de brukes sentralt, har styrket dette samarbeidet. Derfor har vi i denne evalueringen også innhentet ytterligere informasjon om hvordan samarbeidet fungerer, og hvordan tilskuddene har hatt betydning for samarbeidet med UH-sektoren.

Rapporten er strukturert på følgende måte:

- Kapittel 3 redegjør for tilskuddsordningens innretning og forvaltning
- Kapittel 4 redegjør for hva tilskuddsmidlene brukes til
- Kapittel 5 redegjør for tilskuddets bidrag til omfang og kvalitet
- Kapittel 6 presenterer sammenligninger av tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere
- Kapittel 7 redegjør for tilskuddenes betydning for samarbeidet med UH-sektoren
- Kapittel 8 gir oppsummerende vurderinger og konklusjoner av tilskuddets virkning på omfang og kvalitet
- Kapittel 9 redegjør for metodisk tilnærming

¹⁷ Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – sluttrapport*. Digital kort- og langversjon er tilgjengelig her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport/>

3. INNRETNING OG FORVALTNING AV TILSKUDDSORDNINGEN

Innretning og forvaltning av tilskuddsordningen vil ha påvirkning på virkningene og effektene av tilskuddene både på kort og lengere sikt. I dette kapitlet gjør vi derfor rede for hvordan ordningen er innrettet og forvaltet. Konkret innebærer dette å se på hvordan skoleeier opplever målene for tilskuddsordningen, føringer for bruk av midler, kriterier for tildeling og om informasjonen om tilskuddsordningen er enkel å forstå. Videre handler det om hvordan eiere opplever søknads- og rapporteringsprosessen i forbindelse med tilskuddet.

I kapitlet fremstilles funn og resultater fra:

- Spørreundersøkelse sendt ut til skoleeiere høsten 2021
- Kvalitative intervjuer med eiere, ledere og UH-sektoren gjennomført i 2021.

Tekstboks 3-1 Oppsummerte resultater og funn knyttet til innretning og forankring av tilskuddsordningen

- Målene for ordningen, hva midlene skal brukes til og kriteriene for hvordan de tildeles fremstår som tydelig for både eiere og ledere.
- Informasjonen om ordningen oppleves som enkel og lett tilgjengelig.
- Søknads- og rapporteringsprosessene i forbindelse med tilskuddet beskrives som enkel å gjennomføre.
- Få føringer eller eksempler fra Udir om hvordan midlene best brukes, kan føre til at enkelte tilskuddsmottakere opplever at det er utydelig hva midlene bør og kan brukes til.

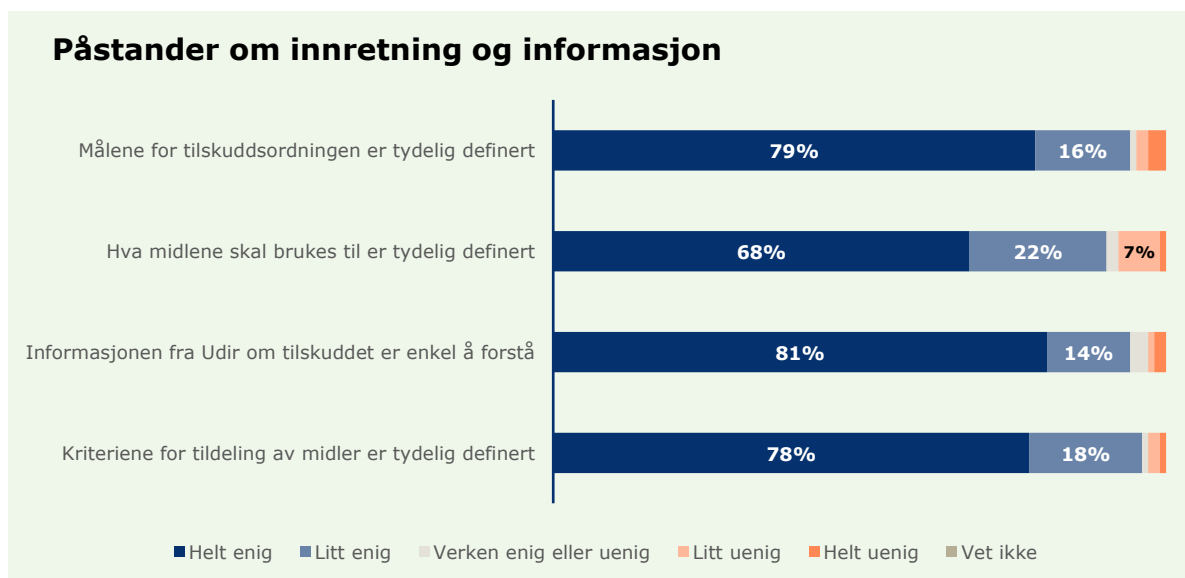
3.1 Skoleeiere opplever innretningen og informasjonen om tilskuddsordningen som tydelig

Skoleeierne ble i spørreundersøkelsen bedt om å ta stilling til fire påstander om innretningen av tilskuddsordningen. Påstandene omfatter hvorvidt de ser seg enig i at målene for tilskuddsordningen er tydelig definert, at hva midlene skal brukes til er tydelig definert, at informasjonen fra Udir om tilskuddet er enkel å forstå og at kriteriene for tildeling av midler er tydelig definert. Skoleeiernes vurderinger av påstandene fremkommer i Figur 3.1.

På alle fire påstandene har mer enn to tredeler av skoleeierne sagt seg helt enig og over 90 prosent har sagt seg enten helt eller litt enig. Dette må regnes som svært positive svar. De som har svart at de er litt eller helt uenig har blitt bedt om å beskrive hva som er utydelig eller vanskelig å forstå.

Hver av påstandene beskrives i detalj i de neste underoverskriftene og suppleres med funn fra kvalitative intervjuer.

Figur 3.1 Hvordan skoleeierne vurderer påstander om tilskuddsordningens innretning og informasjon. (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere 2021
N = 103. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

3.1.1 Målene for tilskuddsordningen er tydelig definert

79 prosent av skoleeierne er *helt enige* i at målene for tilskuddsordningen er tydelig definert og 16 prosent er *litt enige*, jf. Figur 3.1. Respondentene som har sagt seg uenige i påstandene har i spørreundersøkelsen fått beskjed om å utdype årsakene nærmere i åpent svarfelt. Skoleeierne forklarer at de savner klarhet rundt kommunal egenandel, finansieringen av veiledningsordningen, krav til kompetanse hos veiledere, hva tilskuddet skal dekke og beregning av timer. Flere av disse funnene er interessante, men ikke nødvendigvis knyttet direkte til målsettingen for tilskuddsordningen.

De kvalitative intervjuene med eierne tyder på at målene for tilskuddsordningen er tydelig definert, og sammenfaller således med de kvantitative dataene. Flere av eierne ser målene i direkte sammenheng med prinsippene for god veiledning, og mener at formålet er å sikre

veiledning av høy kvalitet, herunder at veiledningen gjennomføres regelmessig og at det foreligger en tydelig plan for hvordan veiledningen skal gjennomføres. Derimot, og på lik linje med de åpne svarfeltene i spørreundersøkelsen, fremstår det blant enkelte av skoleeierne noe usikkert hva tilskuddene er ment å dekke, og god praksis for bruk av midlene.

3.1.2 Hva midlene skal brukes til oppleves som tydelig definert

68 prosent av skoleeierne er *helt enige* i at hva midlene skal brukes til er tydelig definert og 22 prosent er *litt enige*, jf. Figur 3.1. Respondentene som har sagt seg uenige i påstandene har i spørreundersøkelsen fått beskjed om å utdype årsakene nærmere i åpent svarfelt. Respondentene forklarer at de opplever at Udir kommer med en tydelig forventning om at midlene skal brukes til å styrke kommunenes veiledningsordning, men at skoleeier står ganske fritt til selv å bestemme hva midlene skal brukes til. Respondentene etterspør mer tydelig informasjon om hva konkret tilskuddet bør brukes til inn mot kommunenes veiledningsordning, og hvor mye av skoleeiers totale utlegg midlene er ment å dekke.

Funn fra de kvalitative intervjuene med skoleeiere støtter oppunder hovedtendensen om at det er tydelig hva midlene skal brukes til. De fleste av informantene oppgir at Udir gir en klar og tydelig retning til hva midlene skal brukes til, nemlig veiledning - men at det samtidig foreligger en viss fleksibilitet i hvordan kommunen velger å bruke midlene. Flexibiliteten i hvordan eiere velger å fordele og bruke midlene fremstår som en fordel, og er i tråd med prinsippet om lokal tilpasning fra Udir.

Flexibilitet og få føringer for hvordan midlene skal brukes i kommunen fremheves som positivt fordi tilskuddsordningen da ikke binder kommunene til veiledningsmaler som ikke er tilpasset den enkelte kommune. Samtidig bindes ikke tilskuddsmidlene til konkrete utgifter som ikke passer med slik kommunene ønsker midlene brukt.

Informasjonen er tydelig og god, samtidig som det er rom for tilpasninger. Det er bra, for da binder den oss ikke inn i ordninger som ikke passer for oss. (Intervju med skoleeier)

Samtidig etterspør noen av informantene tydeligere informasjon om hva midlene er ment å dekke, og hvordan de bør benyttes. For eksempel om midlene skal dekke kostnader knyttet til nyutdannede så vel som veiledere, og om tilskuddsmidlene er ment å dekke veiledning gitt til nyutdannede nytilsatte på både første- og andreåret som ansatt i skolen. En informant forteller at det er vanskelig å få brukt opp midlene som kommer inn, grunnet mangel på innsikt i, og informasjon om, hvordan midlene best kan benyttes inn i kommunenes veiledningsordning, og videre bidra til styrking av denne.

Jeg synes det har vært vanskelig å bruke opp midlene, fordi det er uklart hva jeg kan bruke dem til og ikke. Veiledningsordningen hos oss er ganske nyoppstartet, og vi må derfor prøve oss frem. Det hadde vært nyttig med noen rammer eller forslag til budsjett som kan hjelpe oss til å disponere midlene. (Intervju med skoleeier)

I intervjuene så fremkommer det en hårfin balanse mellom å gjøre det tydelig hva midlene skal brukes til, samtidig som fleksibiliteten hos skoleeier ivaretas. En av informantene beskriver det slik:

Jeg tenker at målene er tydelige nok, og at kriteriene for tildeling er OK. Det hadde sikkert gått an å ha andre (tydeligere) kriterier og føringer for bruk, men det er viktig

at de er enkle for de som skal motta og tildele midlene. Det må være kriterier som kan fungere for både store og små kommuner. (Intervju med skoleleder)

3.1.3 Informasjon om tilskuddsordningen er enkel å forstå

81 prosent av skoleeierne er *helt enige* i at informasjonen fra Udir om tilskuddet er enkelt å forstå og 14 prosent er *litt enige*, jf. Figur 3.1. Respondentene som har sagt seg uenige i påstanden forklarer at de savner tydeligere info på nettsiden, i søknadsskjema og i rapporteringsskjema om hva tilskuddet konkret skal dekke, og især om det skal dekke veileder og den nyutdannedes tidsbruk mht. veiledning.

Funnene fra spørreundersøkelsen stemmer godt overens med funn fra de kvalitative intervjuene med skoleeiere. De fleste eiere forteller at informasjonen som kommer fra Udir er god og tilstrekkelig, og at den er lett tilgjengelig gjennom nyhetsbrev eller på Udir sine nettsider. Enkelte opplever også at Udir er lett tilgjengelig på telefon, og at det er mulig å ringe ved behov slik som informanten her forteller:

Informasjonen er lett tilgjengelig på Udir sine sider. Og jeg kan ringe dem hvis det er noe jeg ikke forstår eller er usikker på. (Intervju med skoleeier)

Det som imidlertid fremstår noe utydelig er hvordan eier fikk informasjon om å søke tilskudd første gang. Dette fordi flere av informantene ikke husker, eller fordi det ikke var de som søkte om tilskudd første gang. De som imidlertid husker hvor de fikk informasjon fra nevner nyhetsbrev, UH-sektoren eller på Udirs nettsider. Basert på innsamlet data kan vi ikke si noe konkret rundt hvorvidt tilskuddsordningen er kjent blant skoleeiere i andre kommuner. I intervjuer med representanter fra UH-sektoren fremkommer det at de i flere situasjoner er påpasselige med å informere om tilskuddsordningen til kommunene.

Vi gjør en innsats hver august, der vi kontakter kommunene og friskolene for å gjøre dem oppmerksomme på at de kan søke om tilskuddet. For vi ser at tilskuddet er et viktig insentiv for opprettelse av en god veiledningsordning. (Intervju med UH)

3.1.4 Kriteriene for tildeling av midler er tydelig definert

78 prosent av skoleeierne er *helt enige* i at kriteriene for tildeling av midler er tydelig definert og 18 prosent er *litt enige*, jf. Figur 3.1 **Error! Reference source not found.** Ingen av respondentene som har sagt seg uenige i påstanden forklarer årsakene til dette i det åpne svarfeltet.

I de kvalitative intervjuene med eiere har vi ikke spurt direkte om de opplever kriteriene for tildeling av midler som tydelig definert. Men basert på et helhetsinntrykk er det grunn til å anta at de både opplever kriteriene som rettferdige, og at de fremstår tydelige.

3.2 Søknad- og rapporteringsprosessen beskrives som enkel

En overvekt av skoleeiere rapporter i spørreundersøkelsen at søknads- og rapporteringsprosessen for tilskuddet er enkel å gjennomføre. Som vist i Figur 3.2 **Error! Reference source not found.**, oppgir henholdsvis 92 og 5 prosent av respondentene at de er *helt* eller *litt enige* i at søknadsprosessen for tilskuddet er enkel å gjennomføre. Tilsvarende rapporterer 83 prosent av

respondentene at de er *helt enige* at rapporteringsprosessen er enkel å gjennomføre, mens 9 prosent er *litt enige* i påstanden.

Figur 3.2 Hvordan skoleeiere vurderer påstander om tilskuddets søknads- og rapporteringsprosess. (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere 2021

N (påstand om søknad) = 118. N (påstand om rapportering) = 86, kun stilt til tilskuddsmottakere. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Funn fra de kvalitative intervjuene med skoleeiere bekrefter mange av funnene fra spørreundersøkelsen, og bidrar med innsikt i hvorfor søknads- og rapporteringsprosessen fremstår som enkel. Informantene trekker frem at tilskuddsordningen ikke stiller strenge krav til kommunen om dokumentasjon og rapportering, noe som gjør det lett og overkommelig for skoleeier å innhente nødvendig informasjon fra skolene. Flere informanter forteller at de synes tilskuddsordningen er «passelig byråkratisk» i forhold til størrelsen på midlene, og at en mer omfattende søknads- og rapporteringsprosess ville fjernet noe av insentivet for skoleeier til å søke om midler.

Jeg føler vi får mye tillit fra Udir til å bruke midlene, og synes rapporteringen er overkommelig. Mitt inntrykk er at kommunene opplever dette som positivt. Jeg ønsker meg ikke mer byråkrati knyttet opp til det. Blir det for rigid, mister vi noe av fleksibiliteten og det blir mindre overkommelig å følge det opp. (Intervju med skoleeier)

3.3 Oppsummerende vurdering

Gjennomgangen av tilskuddsordningens innretning og forvaltning viser at skoleeierne i stor grad er fornøyde med hvordan ordningen er innrettet og forvaltet. Et tydelig flertall av skoleeierne beskriver målsetningene, tilgjengeligheten av informasjon og kriteriene for tildeling som tydelige. Videre viser gjennomgangen at skoleeierne i stor grad oppfatter ordningen som «ubyråkratisk» og tillitsbasert, i tillegg til at det settes pris på at ordningen gir kommunene fleksibilitet rundt hvordan å benytte midlene.

Samtidig viser gjennomgangen at tilskuddsordningens fleksible innretning og forvaltning til en viss grad kan gå på bekostning av tydelige føringer for hvordan midlene skal brukes, og hvordan de best brukes for å heve kvaliteten i veiledningen. I noen tilfeller viser gjennomgangen at mangelen på tydelige retningslinjer knyttet til bruk av tilskuddsmidlene, har ført til at enkelte skoleeiere ikke har klart å bruke opp midlene, eller tviler på hvordan de best kan benytte midlene. Spørsmålet er om sterkere føringer og forventninger fra Udir til hva midlene skal og bør brukes til, vil kunne bidra til å tydeliggjøre for kommunene hvordan midlene best kan brukes for å styrke veiledningsordningen.

4. HVA BRUJHES TILSKUDDSMIDLENE TIL?

I forrige kapittel så vi på funn som omhandlet innretning og forvaltning av ordningen, og fant blant annet at det for enkelte skoleeiere oppleves som uklart hva midlene bør brukes til. I dette kapittelet ser vi nærmere på hva eiere og ledere rapporterer om at midlene brukes til. Hvordan midlene fordeles, hvilke føringer skoleeier legger på skoleledere når midlene fordeles lokalt, og om det er eventuelle forskjeller i hvordan midlene brukes sentralt fra kommunen kontra når de brukes lokalt på skolen. Funn som omhandler hva midlene brukes til, og hvordan de fordeles, utgjør et viktig grunnlag for å vurdere virkninger tilskuddet har på omfang og kvalitet i veiledningen.

I kapittelet fremstilles funn fra:

- Spørreundersøkelsen sendte ut til skoleeiere og skoleledere i 2021
- Kvalitative intervjuer med eiere, ledere og UH-sektoren gjennomført i 2021

Svar fra skoleeiere er oppsummert i figurer med **grønn** bakgrunn, mens svar fra skoleledere er oppsummert i figurer med **rosa** bakgrunn. Forskjeller i hvordan ledere og eiere besvarer påstanden skyldes antagelig nettoutvalget, der respondenter fra eiernivået ikke nødvendigvis sammenfaller med skolelederne som har besvart undersøkelsen. For eksempel kan det være eiere som har besvart undersøkelsen, der det mangler besvarelser fra ledere i den samme kommunen. Visa versa kan det være ledere fra en kommune som har besvart undersøkelsen, der skoleeier i kommunen ikke har besvart undersøkelsen.

Tekstboksen oppsummerer hovedfunnene om hvordan tilskuddsmidlene fordeles og brukes.

Tekstboks 4-1 Overordnede resultater fra evalueringen om hva tilskuddsmidlene brukes til.

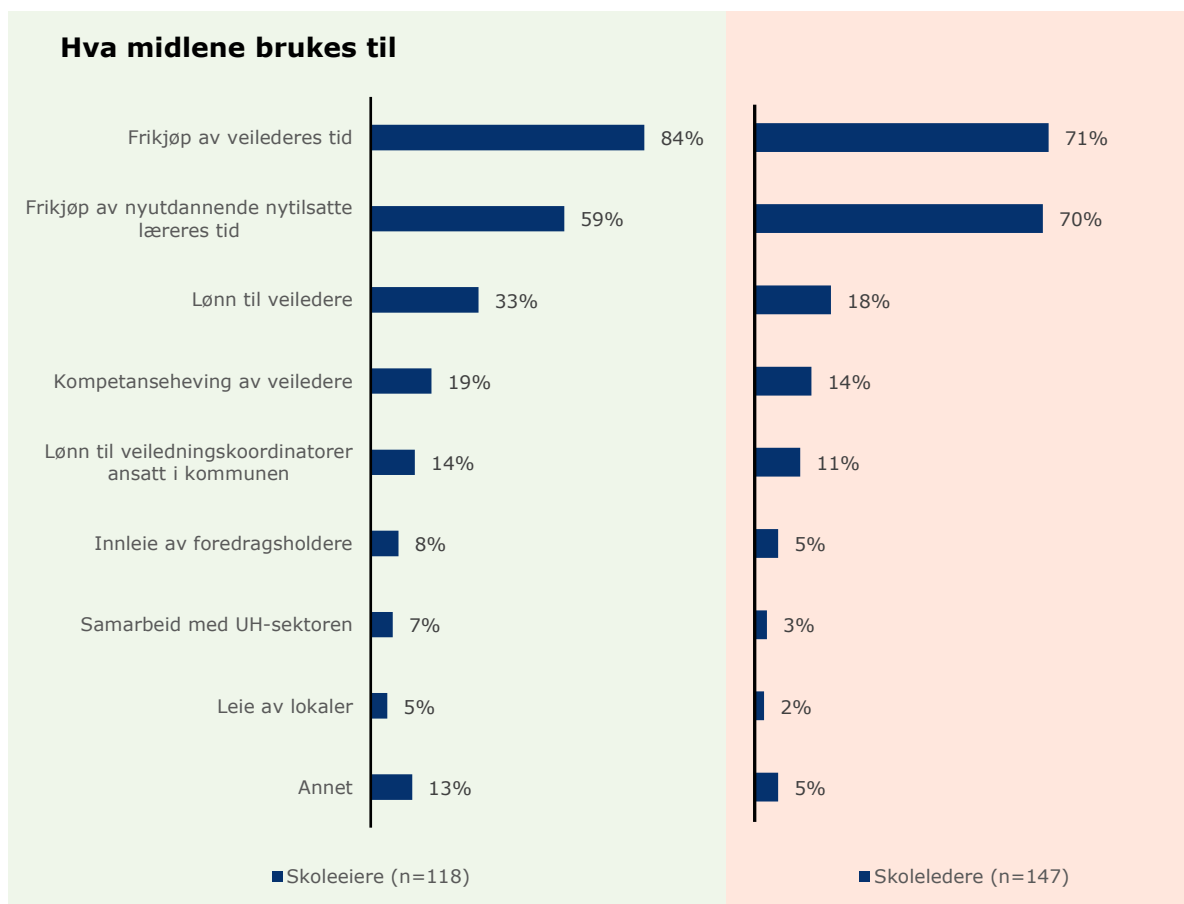
Overordnet viser data for tilskuddsordningen følgende om hva tilskuddsmidlene brukes til:

- Det vanligste er å benytte midlene til frikjøp av veiledere og nyutdannedes tid.
- Skoleeier fordeler som regel hele eller deler av tilskuddsmidlene ut til skolene, ofte med føringer om hvordan midlene skal benyttes.
- Jevnt over opplever skoleledere skoleeiers informasjon, forvaltning og fordeling av midlene som tilfredsstillende.
- Eiere som bruker midlene sentralt i kommunen bruker oftere midlene på flere ulike aktiviteter, sammenlignet med ledere som bruker tilskuddet lokalt.
- Skoleeier og -leder har lite innsikt i hva midlene brukes til på den enkelte skole.

4.1 Midlene brukes først og fremst til frikjøp av veileder og den nyutdannedes tid

I spørreundersøkelsen har skoleeiere og skoleledere fått spørsmål om hva midlene brukes til. Overordnet viser funnene at tilskuddene først og fremst benyttes til frikjøp av veileders tid, jf. Figur 4.1. Her oppgir 84 prosent av skoleeierne og 71 prosent av skolelederne at midlene brukes på frikjøp av veileders tid. Videre ser vi at over halvparten av eiere og ledere oppgir at midlene også brukes til frikjøp av den nyutdannede nytilsattes tid. Det er videre interessant at 33 prosent av eiere og 18 prosent av ledere oppgir at midlene går til å lønne veilederne.

Figur 4.1 Hva skoleeierne og skolelederne rapporter at tilskuddsmidlene brukes til. (prosent)

4.2 Skoleeier fordeler som regel midlene ut til skolene

Kommunene har ulike modeller for viderefordeling av tilskuddsmidlene. I hovedsak kan eierne velge å fordele tilskuddsmidlene direkte til skoler med nyutdannede nytilsatte lærere eller bruke midlene til å styrke veiledningstiltak og - aktiviteter som gjennomføres sentralt i kommunen. Det er også mulig å gjøre en kombinasjon av de to, hvor skolene mottar deler av tilskuddene i tillegg til at kommunen benytter midlene sentralt.

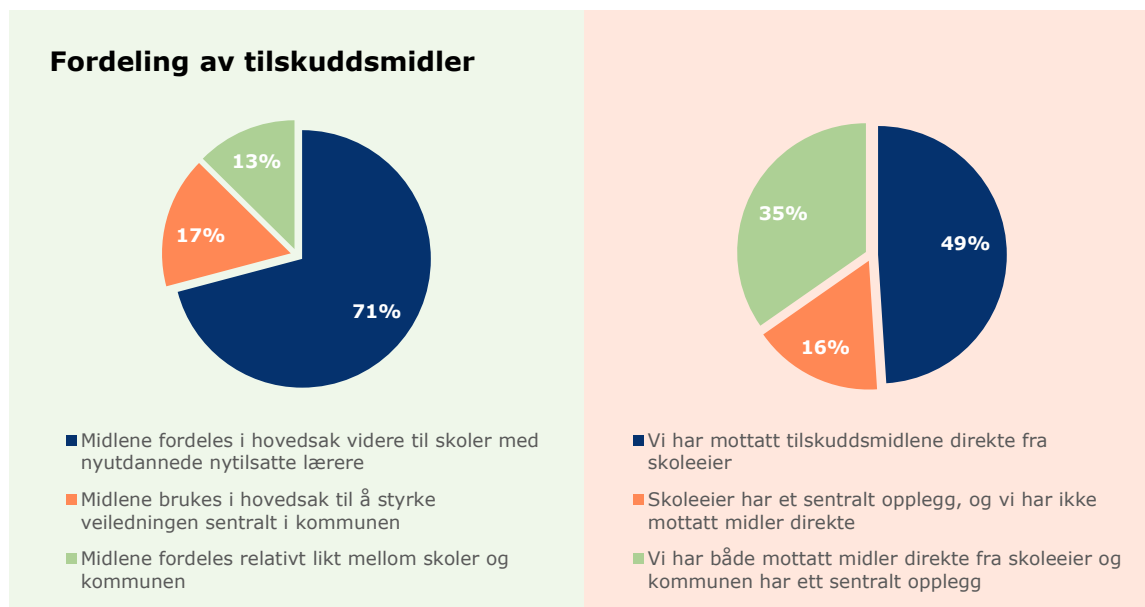
I spørreundersøkelsen til **skoleeiere**, oppgir hele 71 prosent av respondentene at midlene hovedsakelig fordeles videre til skoler med nyutdannede nytilsatte lærere, mens kun 17 prosent oppgir at de brukes til å styrke veiledningen sentralt i kommunen, jf. Figur 4.2. De resterende 13 prosentene oppgir en relativt lik fordeling mellom skolene med nyutdannede og kommunen.

Skolelederne har fått en litt annen formulering av det samme spørsmålet, ettersom de har mindre oversikt over hvordan kommunen fordeler midlene. Andelen som oppgir at de har mottatt midler fra kommunen til å gjennomføre veiledning, enten i sin helhet eller i kombinasjon med et sentralt opplegg, er derimot omtrent den samme, jf. Figur 4.2.

49 prosent av skolelederne oppgir at de kun har mottatt tilskuddsmidler direkte, 35 prosent oppgir at de har mottatt midler i tillegg til at kommunen har et sentralt opplegg, mens kun 16 prosent oppgir at skoleeier har et sentralt opplegg og at de ikke har mottatt midler. Det er

vanskelig å si hvorvidt forskjellene i svarene mellom eiere og ledere skyldes reelle forskjeller blant utvalget eller om skolelederne har manglende oversikt over tilskuddsfordelingen (e.g. skoleeier har hovedsakelig fordelt midlene direkte til skolene, men har også et sentralt opplegg).

Figur 4.2 Hvordan skoleeierne og skolelederne rapporterer at tilskuddsmidlene fordeles. (prosent)

N(skoleeiere)=103, N(skoleledere)=147

Data fra de kvalitative intervjuene støtter oppunder funn fra spørreundersøkelsen. I intervjuer med skoleeiere fremkommer det at skoleeierne har relativt ulike modeller for hvordan de fordeler tilskuddsmidlene. Mange av skoleeierne fordeler tilskuddsmidlene i sin helhet ut til skolene, mens flere andre har en kombinasjon der enkelte av midlene brukes av skoleeier, mens resten av midlene overføres til skolene. Et fåtall har et system der midlene utelukkende beholdes og benyttes sentralt i kommunen.

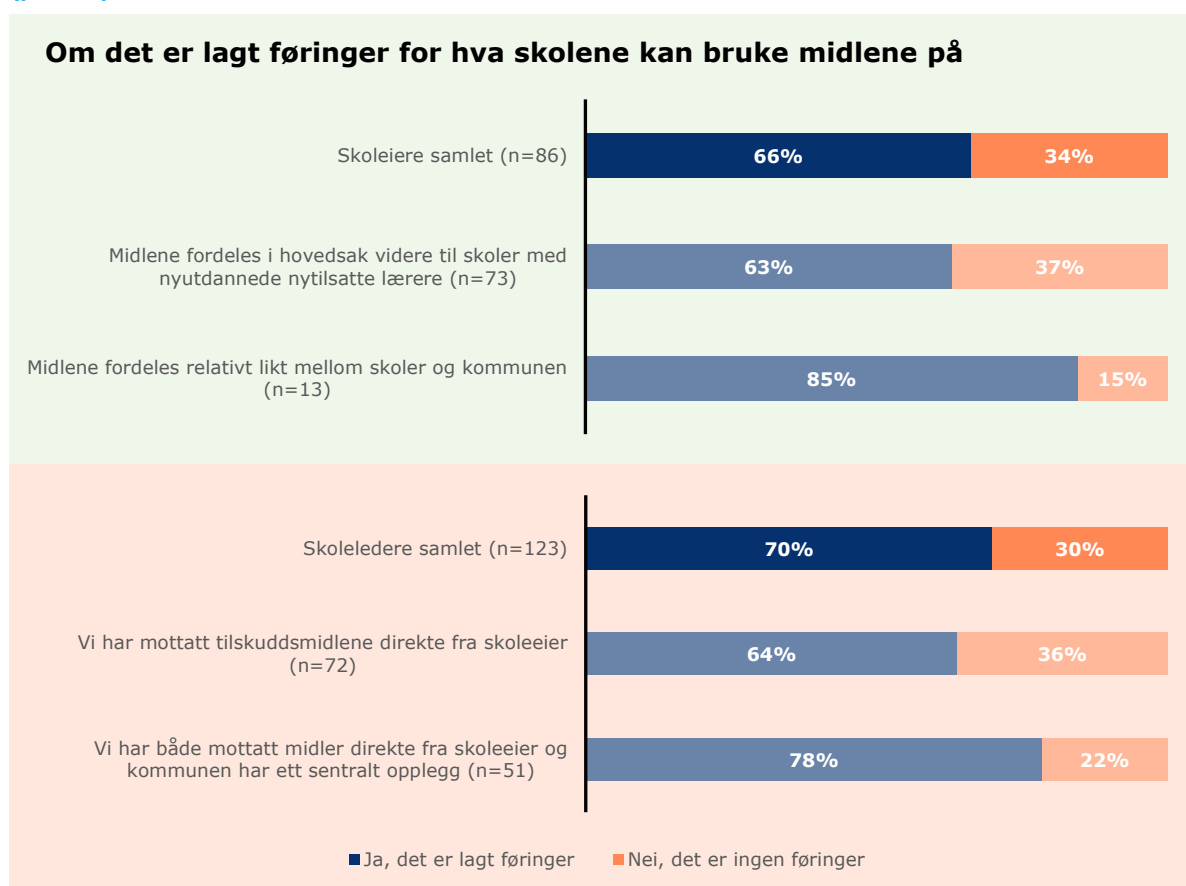
For å forstå årsaken til de ulike modellene for fordeling av midler må de kvantitative og kvalitative dataene ses i sammenheng. I intervjuer med eiere fremkommer det at hvordan kommunen velger å fordele midlene har en sammenheng med hvordan veiledningen er organisert, herunder hvem som gir veiledningen, hvordan den gis og om det foregår samarbeid på tvers av kommunegrensene. Vi ser blant annet en tendens til at kommunene som arrangerer deler av veiledningen i regi av skoleeier, slik som nettverkssamlinger og gruppeveiledning, i større grad beholder deler av midlene i kommunen, mens eierne som ikke har sentralt opplegg i større grad fordeler midlene ut til skolene.

4.3 Skoleeiere legger føringer for hvordan skolen skal bruke midlene

I spørreundersøkelsen har vi spurt skoleeierne som opplyser at de fordeler hele eller deler av tilskuddet videre til skolene, om de legger føringer for hvordan midlene skal brukes av skolene. Som vist av Figur 4.3, oppgir 66 prosent av eierne at de legger føringer for hva skolene kan bruke midlene på. Dette stemmer godt overens med svarene fra skolelederne, hvor 70 prosent oppgir at det er lagt føringer på hva tilskuddsmidlene de mottar kan brukes på.

I begge respondentgruppene er det en tydelig høyere andel som svarer at det legges føringer blant de kommunene hvor tilskuddsmidlene fordeles relativt likt mellom skolene og skoleeier. 85 prosent av skoleeiere og 78 prosent av skoleledere i denne kategorien oppgir at det legges føringer på bruk av midlene.

Figur 4.3 Skoleeiere og skoleleders rapportering på om det er lagt føringer for hva skolene kan bruke midlene på. (prosent)

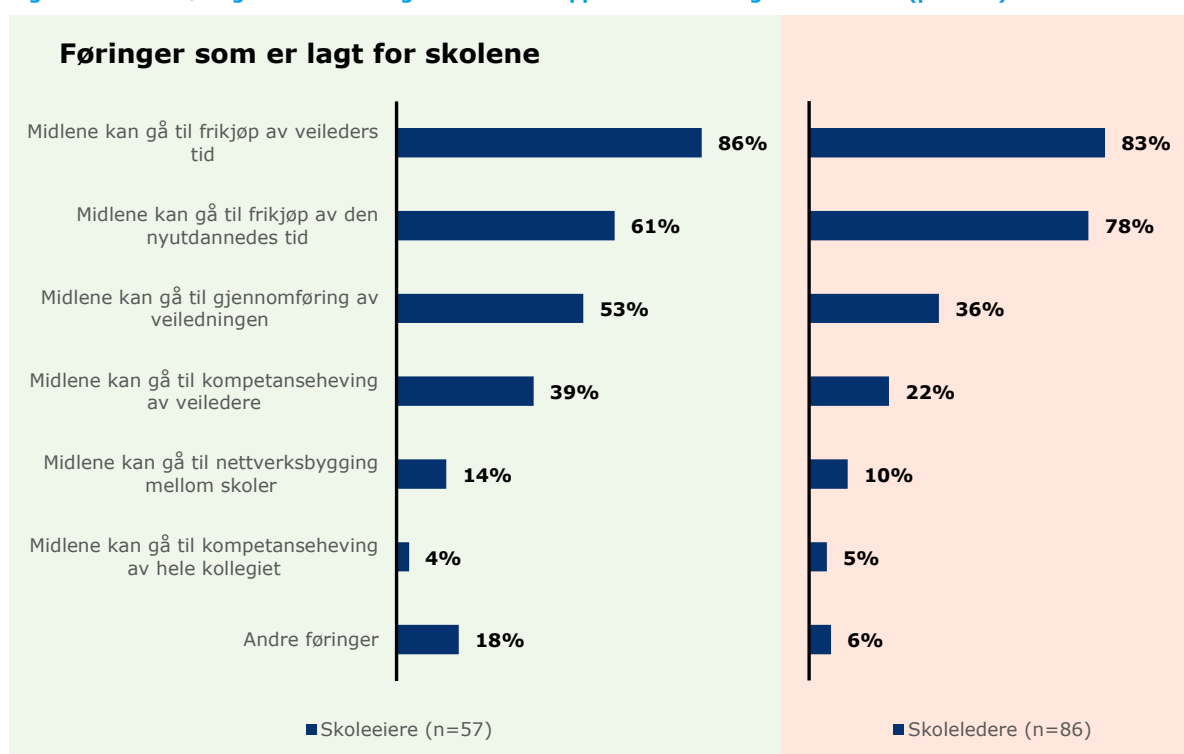

Skoleeiere og skoleledere som oppgir å legge, eller motta føringer, har videre fått spørsmål om hva disse føringene innebærer, jf. Figur 4.4. Resultatene varierer noe mellom de to respondentgruppene, men helhetsinntrykket er relativt likt. Et klart flertall av både eiere og ledere oppgir at føringene innebærer at midlene kan gå til frikjøp av veileder og de nyutdannedes tid. 86 prosent av eierne og 83 prosent av lederne oppgir at midlene skal gå til frikjøp av veileders tid. Videre er det 61 prosent av eierne og 78 prosent av lederne som oppgir at det er lagt føringer på at midlene kan gå til frikjøp av den nyutdannedes tid.

Den lavere oppslutningen på de øvrige kategoriene, særlig blant skolelederne, kan være en indikasjon på at føringene oppleves relativt sterke rundt hva midlene skal brukes til. Kun et fåtall av skolelederne oppgir at de kan bruke midlene til kompetanseheving av veiledere (22 %), nettverksbygging mellom skoler (10 %) eller kompetanseheving av hele kollegiet (5 %). Det er riktignok en større andel av skoleeiere som oppgir at det er rom for å bruke midlene på enten kompetanseheving av veiledere (39 %) eller nettverksbygging (14 %), men dette blir sannsynligvis ikke kommunisert godt nok.

18 prosent av skoleeierne og 6 prosent av skolelederne har svart at de legger andre føringer på skolene utover de som oppgis i figur 4.4. Disse ble bedt om å utdype dette i åpne svarfelt. En analyse av svarfeltene viser at enkelte skoleeiere legger føringer for at midlene skal brukes på det faglige innholdet i veiledningen, eksempelvis gjennom innkjøp av litteratur, kostnader i forbindelse med deltakelse på regionale eller kommunale samlinger, eller til etablering av mentorordning på skolene i tråd med tariffavtale. Andre forteller at det foreligger føringer/forutsetninger for tildeling av midler mer generelt, for eksempel at skolenes veiledning skal følge prinsippene i nasjonal veileder eller tilbys med en gitt hyppighet.

Figur 4.4 Hvilke føringer skoleeiere og skoleledere rapporterer at er lagt for skolene. (prosent)

De kvalitative intervjuene kan bidra til å nyansere og forklare føringene. I de kvalitative intervjuene med skoleeiere og -ledere har vi spurt informantene om hvilke føringer skoleeier har lagt på skolelederne i forbindelse med bruk av midlene. Det overordnede inntrykket er at det ikke foreligger konkrete føringer, men heller forventninger til hvordan, og hvor ofte veiledningen skal gjennomføres, og at disse forventningene gir utgangspunkt for hvordan midlene benyttes. Et eksempel på dette er veiledningskontrakter mellom eier, leder, veileder og nyutdannet, som gir forventninger til skolene om hvordan veiledningen skal gjennomføres og påfølgende bruk av tilskuddsmidlene:

Vi har, sammen med skolene, laget tydelig definerte rammer for veiledning og skriftliggjort dette i en veiledningskontrakt. Vi som skoleeier henviser til prinsippene for veiledning, blant annet at veiledning skal gis av en lærer med veilederkompetanse. Kontrakten gir fleksibilitet til skolene for hvordan veiledningen følges opp, men vi (skoleeier) ber om dokumentasjon på hvordan veiledningen foregår, hvordan planen følges opp, og hvordan midlene benyttes. (Intervju med skoleeier)

De kvalitative intervjuene med skoleledere styrker inntrykket om at skoleeier ofte bidrar implisitt med føringer for hvordan midlene skal brukes gjennom å stille overordnede forventninger til skolens veiledning. Flere av lederne forteller at det ikke stilles konkrete føringer for bruk av midlene, men at skoleeier formidler intensjoner, målsetninger og forventninger til veiledningen. Disse danner rammer for hvordan midlene kan benyttes, men gir også rom for lederne til å tilpasse bruken av midlene til lokale forhold.

Kombinasjonen mellom tydelige forventninger til en god veiledning fra kommunen, og samtidig en relativ frihet til å bestemme innholdet og behovet til den enkelte nyutdannede på skolen, det opplever vi som veldig gunstig. (Intervju med skoleleder)

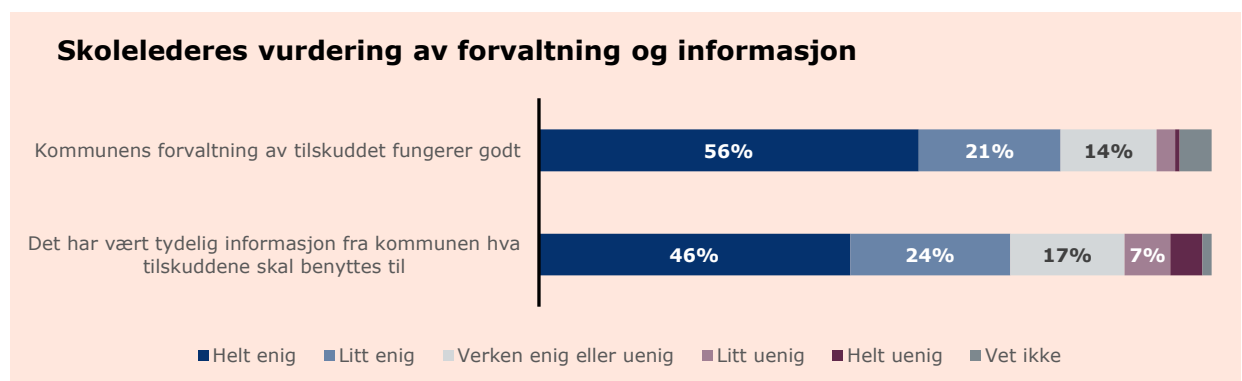
4.3.1 Skoleledere opplever skoleeiers informasjon, forvaltning og fordeling av midlene som tilfredsstillende

Skoleledere har fått spørsmål i spørreundersøkelsen om hvordan de opplever skoleeiers forvaltning av midlene, informasjon fra kommunen om hva tilskuddene skal benyttes til, og fordeling av tilskuddsmidlene. Overordnet viser funnene at skoleledere generelt er fornøyde med hvordan eiere informerer, forvalter og fordeler tilskuddsmidlene, jamfør Figur 4.5 og Figur 4.6.

Vi har bedt skolelederne ta stilling til påstander om skoleeierens forvaltning av og informasjon om tilskuddet (se Figur 4.5). 56 prosent av lederne svarer i spørreundersøkelsen at de er helt enige i at kommunens forvaltning av tilskuddene fungerer godt. Ytterligere 21 prosent oppgir at de er litt enige. Kun 4 prosent oppgir at de er litt eller helt uenige. Det vitner om svært høy tillit til hvordan kommunen forvalter tilskuddet.

Hva gjelder informasjon fra kommunen om hva tilskuddene skal benyttes til, svarer 46 prosent av lederne at de er *helt enige* i at informasjonen fra kommunen om hva midlene skal brukes til er tydelig. 24 prosent har svart at de er *litt enige*. Sammenlignet med spørsmålet om forvaltningen av tilskuddet i sin helhet, er det noe større andel som stiller seg negativt til hvor tydelige skoleeier har vært i informasjonsarbeidet rundt hva tilskuddet skal brukes til. 12 prosent oppgir at de er helt eller litt uenige i påstanden. Det er likevel en tydelig overvekt av positive tilbakemeldinger.

Figur 4.5 Hvordan skoleledere vurderer skoleeierens forvaltning og informasjon. (prosent)

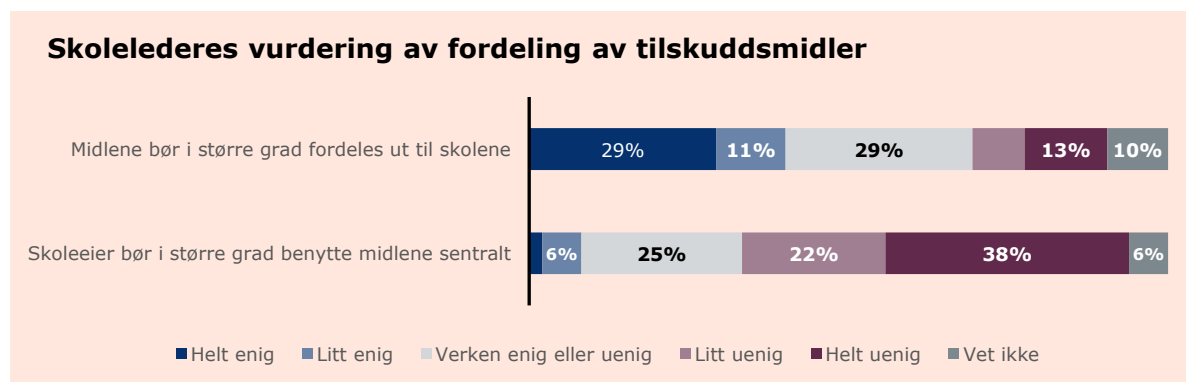
n=147. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

På spørsmål om fordeling av midler, ser vi at respondentene besvarer påstandene ulikt jf. Figur 4.6. 40 prosent oppgir at de er *helt* eller *litt enig* i at midlene i større grad bør fordeles til skolene, mens 60 prosent er *helt* eller *litt uenig* i at skoleeier i større grad burde benytte midlene sentralt.

På bakgrunn av den svært positive opplevelsen av kommunene og skoleeierne forvaltning av tilskuddene, kan vi likevel gjøre en antagelse om at skolelederne stort sett er fornøyde med hvordan midlene fordeles. 39 prosent oppgir enten at de *ikke vet* eller at de *verken er enig eller uenig* i at midlene i større grad bør fordeles ut til skolene. Tilsvarende, oppgir 31 prosent det samme på påstanden om at midlene i større grad bør benyttes sentralt i kommunen.

Når vi krysser variablene i Figur 4.6 med variabelen som viser om tilskuddsmidlene enten fordeles ut til skolene, beholdes sentralt i kommunen eller i kombinasjon, viser resultatene at skolelederne er mer tilfredse med skoleeierne forvaltning av tilskuddene dersom skoleeier kombinerer sentralt brukte midler og lokalt brukte midler.

Figur 4.6 Hvordan skolelederne vurderer skoleeierne fordeling av tilskuddsmidlene. (prosent)

n=147. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Funnene støttes av de kvalitative dataene hvor skoleledere forteller at de har høy tillit til hvordan skoleeier forvalter tilskuddsmidlene. I intervjuene løftes det frem at skoleeier er tydelig i sin informasjon om forventninger til hva midlene skal brukes til, og at fordelingen er hensiktsmessig.

Vi får mye og tilstrekkelig informasjon fra skoleeier, både hva ordningen skal innebære og hvem som innebæres av den. (Intervju med skoleleder)

Flere av skolelederne formidler i intervju at skoleeiers forvaltning av midler bidrar til at skolene kan imøtekomme det ansvaret de har for å gi nyutdannede nytilsatte lærere en god veiledning. Samtidig understreker enkelte at de i hovedsak ser veiledningsordningen som skoleeiers ansvar, og at de i stor grad forholder seg til, og er fornøyde med, skoleeiers organisering og føringer for veiledningen, og fordelingen og bruken av midlene til å understøtte dette.

4.4 Det er noen forskjeller i hvordan midlene brukes sentralt og lokalt

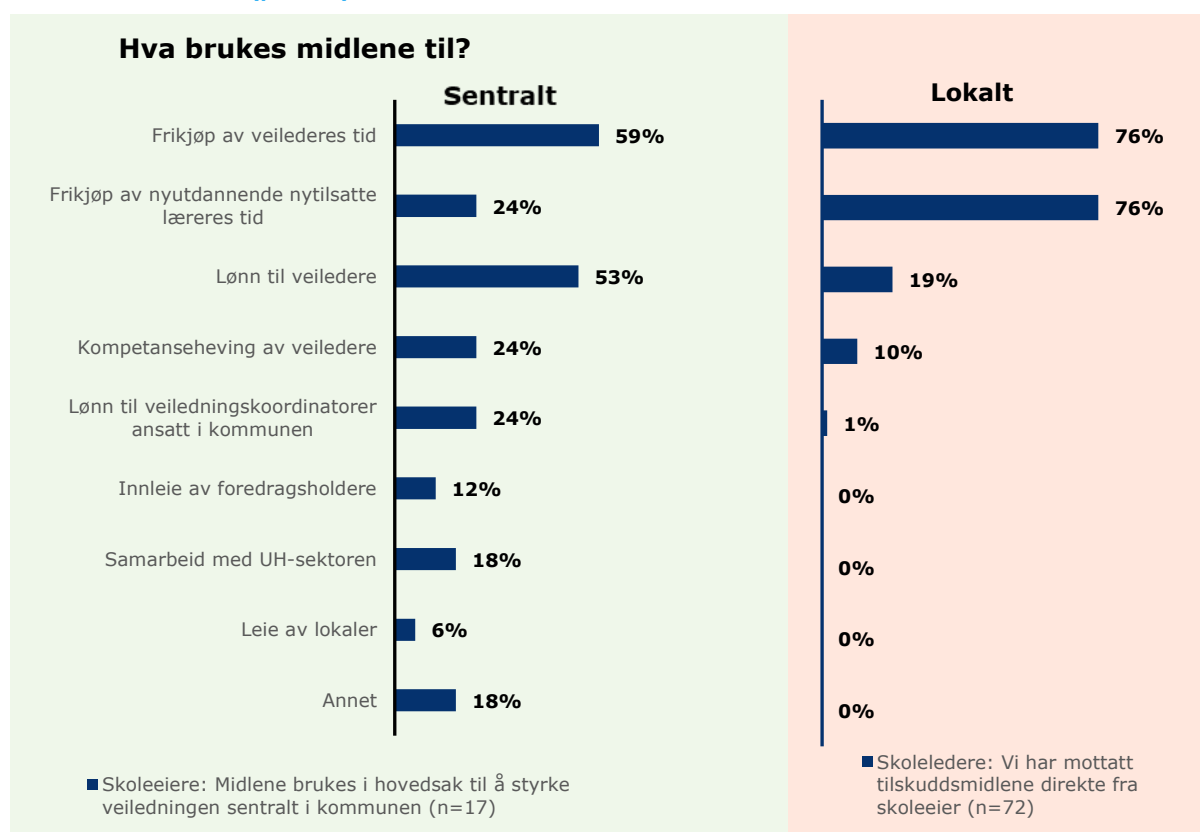
I det følgende fremstilles resultater fra spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene om hvordan eierne har brukt midlene sentralt i kommunen, versus hvordan skolelederne har brukt midlene lokalt i skolen. Når vi studerer forskjellene mellom hva eiere og ledere oppgir å bruke

midlene på, og krysser dette med hvordan midlene er fordelt, finner vi at eiere og ledere bruker midlene ulikt. Eiere som bruker midlene sentralt i kommunen rapporterer oftere å bruke midlene på flere ulike aktiviteter, sammenlignet med ledere som bruker tilskuddet lokalt. Funnene som fremstilles sier noe om hva midlene brukes til, og hvor kostnadsdrivende de ulike postene er.

Skoleeierne som i hovedsak benytter midlene til å styrke veiledningen sentralt i kommunen (17 %), oppgir at tilskuddsmidlene først og fremst går til *frikjøp av veileders tid* (59 %) eller til å *lønne kommunale veiledere* (53 %), jf. Figur 4.7. Et mindretall oppgir å ha benyttet midlene til *frikjøp av nyutdannedes tid* (24 %), *lønn til veiledningskoordinatorer ansatt i kommunen* (24 %) og *kompetanseheving av veiledere* (24 %). Omtrent en femtedel av respondentene har oppgitt at midlene også benyttes til andre formål, og ble bedt om å utdype dette i åpne svarfelt. En gjennomgang av svarfeltene viser at enkelte av respondentene oppgir å benytte tilskuddsmidlene til innkjøp av litteratur, deltakelse i interkommunale veiledningssamarbeid eller bevertning på veiledningssamlingene.

Skolelederne som har besvart undersøkelsen, og som oppgir at de har mottatt tilskudd fra skoleeier til bruk på veiledning, har i undersøkelsen blitt spurt om hva de har brukt midlene til. Resultatene i Figur 4.7 viser at skolenes egen bruk av midlene er langt mindre mangfoldig enn det som fremkommer blant skoleeier. Bruken av midlene samsvarer i stor grad med føringene som er gitt fra skoleeier. 76 prosent oppgir ha brukt tilskuddsmidlene til frikjøp av veileders tid, og 76 prosent oppgir også å ha brukt midlene til å frikjøpe nyutdannede nytilsatte læreres tid. Et mindretall svarer at midlene er blitt brukt til å lønne veiledere ved skolen (19 %) eller til kompetanseheving av veiledere (10 %).

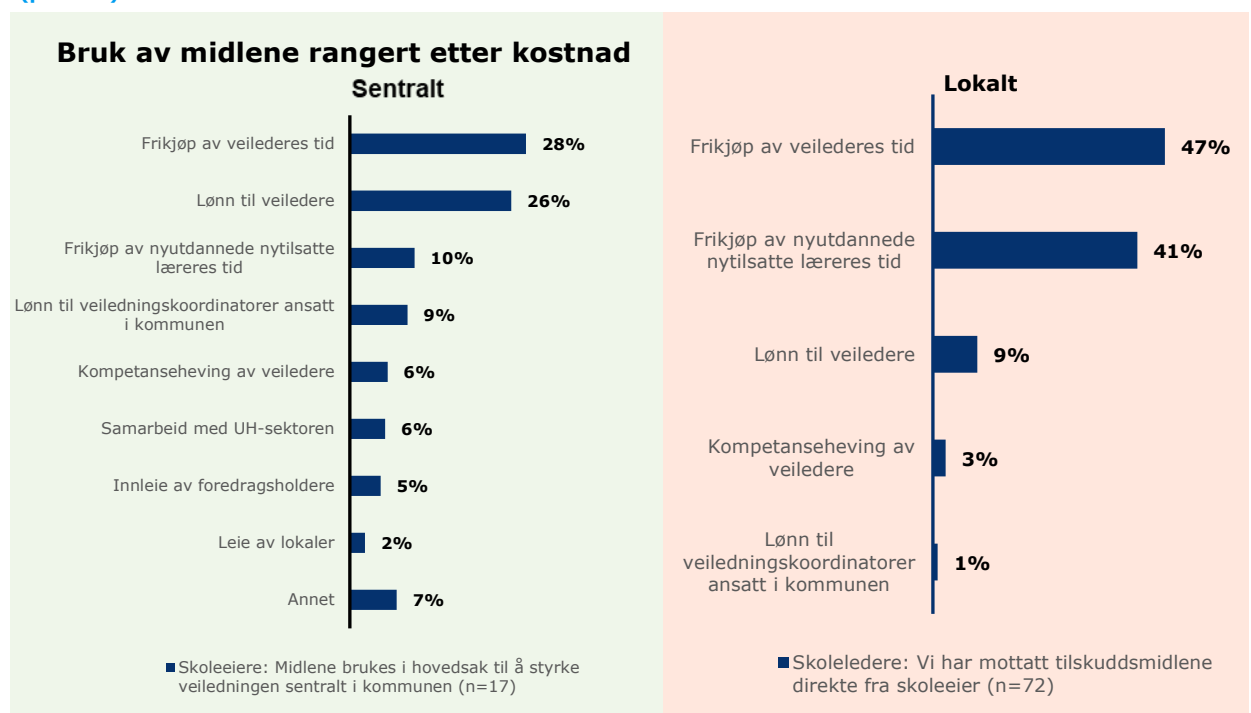
Figur 4.7 Hvordan skoleeiere rapporterer at midlene brukes sentralt, og hvordan skoleledere rapporterer at midlene brukes lokalt. (prosent)

Ut fra på hva respondentene oppga i undersøkelsen, fikk de videre beskjed om å rangere hvilke av postene som er mest kostnadsdrivende. Svarene er rangert logaritmisk, slik at den relative forskjellen mellom 1 og 2 er lik forskjellen mellom 8 og 9, og fordelingen utgjør til sammen 100 prosent. Dette gir oss et mer presist bilde av hvordan midlene fordeler seg på de ulike postene. Resultatene fremstilles i Figur 4.8. Her får vi bekreftet at den største andelen av midlene benyttes til frikjøp av veilederes tid og lønn til veiledere når tilskuddet benyttes sentralt. Omtrent halvparten av midlene anslås å gå til disse to postene, mens resten fordeler seg på de øvrige postene.

Når vi ser på hva ledere oppgir som mest kostnadsdrivende ser vi av beregningene at frikjøp av veiledere og nyutdannedes tid utgjør nesten 90 prosent av midlene (med henholdsvis 47 % og 41 %), mens det resterende i hovedsak går til lønn til veiledere (9 %).

Figur 4.8 Hvilke sentrale og lokale utgiftsposter skoleeiere og skoleledere rapporterer som mest kostnadsdrivende. (prosent)

De kvalitative intervjuene støtter langt på vei oppunder de kvantitative dataene. Et klart flertall av eierne oppgir i intervju at midlene først og fremst går til frikjøp av veilederes tid, både som følge av deltakelse i individuell veiledning, gruppeveiledning, og/eller i forbindelse med nettverkssamlinger. Litt overraskende er det imidlertid at eiere oppgir at midlene i mindre grad går til frikjøp av den nyutdannedes tid, ettersom eiere i de kvalitative intervjuene gir tydelig uttrykk for at midlene også går til dette. Imidlertid kan det tenkes at denne utgiften er lavere for de nyutdannede som følge av de har nedsatt tid i sine arbeidsplaner, og at veiledningen i enkelte tilfeller foregår utenfor undervisningstiden. I slike tilfeller vil det ikke være behov for å finne vikar for å gjennomføre undervisningen. I tilfeller hvor de nyutdannede imidlertid deltar på nettverkssamlinger som ofte er over en hel dag, frikjøpes de nyutdannedes tid.

At lønn til veiledere utgjør en såpass stor andel blant eieres bruk er interessant tatt i betraktning at det i intervjuene kun er ett fåtall som oppgir at de lønner veilederne. Derimot gir informantene

uttrykk for at de som faktisk lønnes får utbetalt rundt 10 000 NOK. Dermed kan det tenkes at denne posten er særlig kostnadsdrivende for kommunene, og særlig i de kommunene som har mange veiledere. Dette prioriteres fordi man ønsker å satse på veiledere, og gi et insentiv for veiledere til å stå i rollen over tid. Ved å lønne veilederne opplever eiere at de får lojale veiledere, og som utvikler god veilederkompetanse. Som en av informantene forteller kan man forvente mer av veilederne når de mottar lønn for arbeidet, og at dette hever kvaliteten på veiledningen:

Jeg kan kreve og forvente mye mer fra veilederne når de får lønn. (...) Det gir en gjensidig forpliktelse, som jeg tror har mye å si for kvaliteten. (Intervju med skoleeier)

Et mindretall av informantene opplyser i intervjuene at midlene blir brukt til å ansette og lønne kommunale veilederkoordinatorer. Dette sammenfaller godt med funnene fra spørreundersøkelsen. I de kommunene hvor man har ansatt en veiledningskoordinator beskrives denne rollen som viktig for planleggingen av veiledningen og administrasjon av veiledningsordningen slik som sitatet her illustrer:

Vi har, med bakgrunn i midlene, ansatt en rådgiver i prosjektstilling med kommunalt hovedansvar for veiledningsordningen. Rådgiveren arbeider med å støtte veilederne eller de nyutdannede i form av nettverkssamlinger eller direkte veiledning. (Intervju med skoleeier)

4.4.1 Skoleeier og -leder har lite innsikt i hva midlene brukes til på den enkelte skole

I de kvalitative intervjuene finner vi at det varierer i hvilken grad skoleeierne har konkrete systemer for å følge opp hva de lokale tilskuddsmidlene faktisk brukes til. Likevel er det sjeldent at skoleeier og skoleleder har oversikt over hva midlene brukes til konkret.

Et fåtall av skoleeierne forteller at de har et system for rapportering, hvor skolene fører utgiftene i forbindelse med veiledningen, for så å søke om å få midlene tilbakebetalt. De aller fleste oppgir heller å ha en ordning der de overfører midler til skolene i forkant av veiledningen, på opplysning fra skolene om hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere de skal veilede det kommende året. I disse tilfellene er det i liten grad lagt opp til et byråkratisk og formelt system fra skoleeiers side for å følge opp hva midlene brukes til. Skolenes bruk av midlene er tillitsbasert, og følges i stor grad opp av skolene selv, uten videre rapportering tilbake til skoleeier.

Midlene går til å dekke ulike utgifter i skolebudsjettet. Ikke noe spesielt system på det. Vi får midler fra skoleeier uten føringer. (Intervju med skoleleder)

Det betales ut midler til skolen for frikjøping av tid, men jeg har ikke satt meg inn i hvordan dette fungerer. Ser at det kommer inn noen penger, men de er ikke øremerkede. (Intervju med skoleleder)

Som sitatene illustrerer oppgir skolelederne selv at de, i noen tilfeller, mangler konkret oversikt over hva midlene brukes til. Én av informantene informerer om at midlene overføres som en konkret post på skolens budsjett, og at skolen dermed holder oversikt over hvordan midlene

brukes. Allikevel forteller de fleste av informantene at tilskuddsmidlene kommer inn som en del av skolens bunnlinje, og at de derfor ikke er øremerkede midler til bruk på veiledning. De oppfattes derfor som vanskelig å spore.

4.5 Oppsummerende vurdering

Gjennomgangen viser at midlene først og fremst brukes til frikjøp av veileders tid, etterfulgt av frikjøp av nyutdannede og nytilsatte lærere, i tillegg til lønn til veiledere. Samtidig fremkommer det at hverken skoleeier eller skoleleder har detaljert innsikt i hva midlene brukes til konkret, og det er grunn til å drøfte hvorvidt midlene anvendes til det formålet de er bestemt for.

Gjennomgående fremheves det at Udir legger opp til en fleksibel bruk av midlene som videre påvirker skoleeiers fordeling og bruk av midlene. Dette trekkes frem som positivt, fordi det gir mulighet for individuell tilpasning. Allikevel forteller enkelte av skolene at mangelen på tydelige føringer, og at midlene ikke øremerkes, gjør det vanskelig å vite hvordan kommunene og skolene konkret benytter midlene.

Gjennomgangen viser at tilskuddsordningens fleksible innretning og forvaltning legger opp til en ubyråkratisk rapportering, både fra skoleeier til Utdanningsdirektoratet og fra skoleleder til skoleeier. Dette fører til en utydelighet om hva midlene konkret benyttes til. En mulig konsekvens av mangelen på innsikt i hva midlene brukes til kan være at midlene brukes til andre formål enn det som anses som ønskelig. Oppsummert gir dette grunnlag for å stille spørsmål ved hvorvidt det er ønskelig med tydeligere føringer fra Udir om hva midlene er ment brukt til. For eksempel om det er fordelaktig at det fremkommer hva Udir tenker det er hensiktsmessig å bruke midlene på for å styrke den kommunale veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere. I forlengelsen av dette kan en også vurdere hvorvidt det er behov for noe tydeligere rapportering på hva midlene er brukt til.

5. TILSKUDDSMIDLENES BIDRAG TIL OMFANG OG KVALITET I VEILEDNINGEN

Det overordne formålet med evalueringen er å undersøke tilskuddsordningens bidrag, herunder i hvilken grad tilskuddsordningen fører til økt omfang og kvalitet i veiledningen. Med omfang menes om tilskuddsmidlene har ført til at flere nyutdannede nytilsatte lærere mottar veiledning, om tilskuddet påvirker antall timer de nyutdannede nytilsatte lærerne mottar, og hyppigheten av veiledningen som gis. Med veiledning av god kvalitet legger vi til grunn at veiledning som oppfyller de nasjonale prinsippene for veiledning. Prinsippene er forskningsbaserte, og omfatter en rekke forhold som kan påvirke kvaliteten på veiledningen som gis, deriblant om den er kunnskapsbasert, om den er tilpasset den nyutdannedes behov, at den er motiverende, og at veiledningen gjennomføres og prioriteres på en systematisk måte. Det bør poengteres her at vi ikke har samlet inn data som sier noe om hvordan den nyutdannede selv opplever innholdet og kvaliteten i veiledningen (her vises det til forrige evaluering), og at vi derfor vurderer kvaliteten i veiledningen kun basert på de strukturelle forholdene som kan påvirke kvaliteten.

I kapittelet fremstilles funn fra:

- Spørreundersøkelsen sendte ut til skoleeiere og skoleledere i 2021
- Kvalitative intervjuer med eiere og ledere gjennomført i 2021

Svar fra skoleeiere er oppsummert i figurer med **grønn** bakgrunn, mens svar fra skoleledere er oppsummert i figurer med **rosa** bakgrunn. Forskjeller i hvordan ledere og eiere besvarer påstanden skyldes antagelig nettoutvalget, der respondenter fra eiernivået ikke nødvendigvis sammenfaller med skolelederne som har besvart undersøkelsen. For eksempel kan det være eiere som har besvart undersøkelsen, der det mangler besvarelser fra ledere i den samme kommunen. Visa versa kan det være ledere fra en kommune som har besvart undersøkelsen, der skoleeier i kommunen ikke har besvart undersøkelsen.

Kapittelet er strukturert ved at de kvantitative dataene fra spørreundersøkelsen i 2021 fremstilles i de to første underkapitlene. I de to siste underkapitlene ses de kvantitative funnene opp mot de kvalitative. De kvalitative dataene bidrar til å forklare og understøtte funnene fra spørreundersøkelsen, herunder forklare årsakene og mekanismene bak virkningen av tilskuddordningen på omfang og kvalitet.

Tekstboks 5-1 Overordnede resultater fra evalueringen om hva tilskuddsmidlene bidrar til.

Overordnet viser data følgende om tilskuddsmidlenes bidrag:

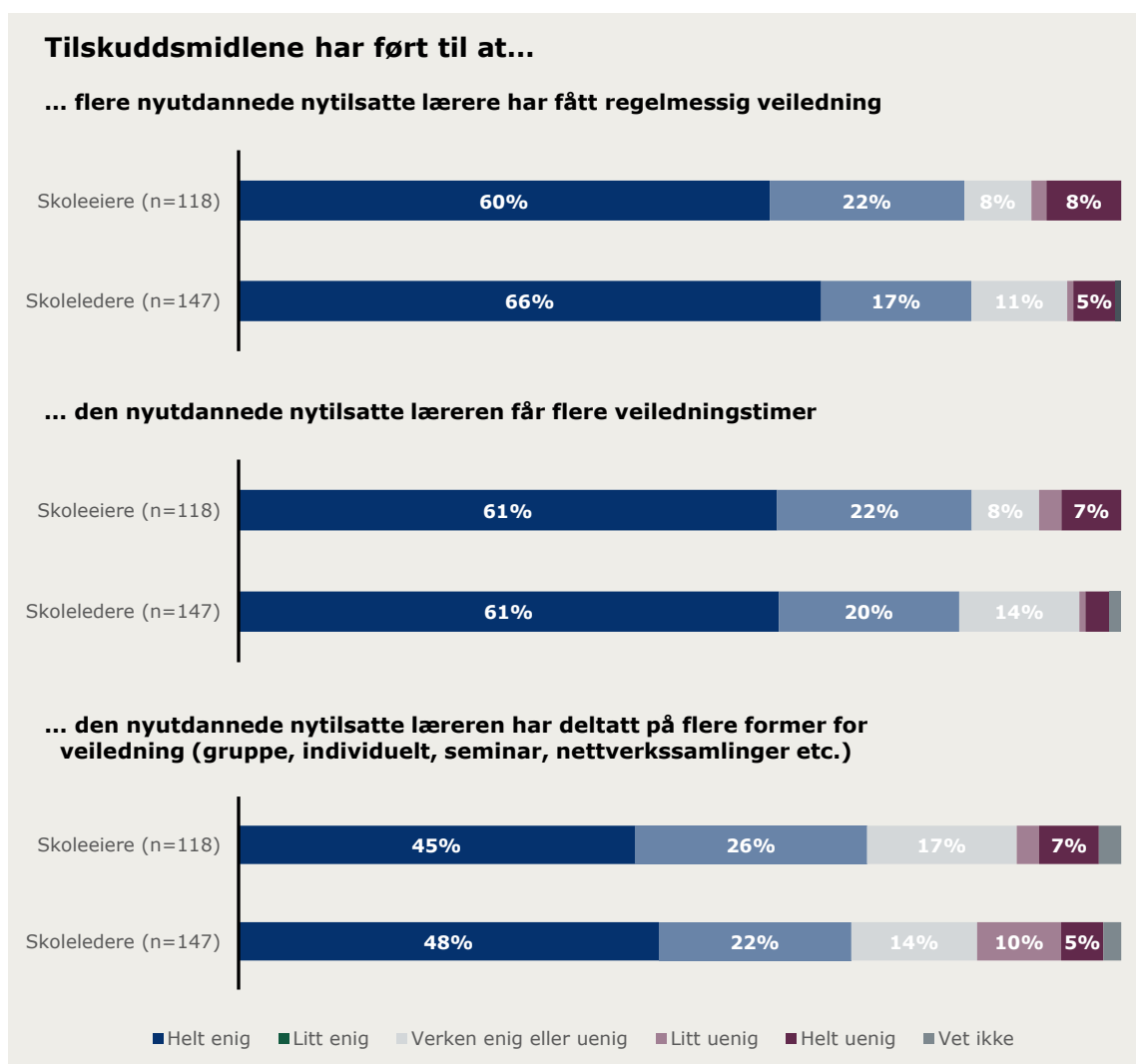
- Skoleeiere og skoleledere vurderer tilskuddsmidlenes virkning på omfanget av veiledning svært positiv, men det avhenger til en viss grad av om kommunen hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd.
- Skoleeiere og skoleledere er positive til tilskuddsmidlenes virkning på kvaliteten av veiledningen. Også dette avhenger til en viss grad av om kommunen hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd.
- Tilskuddsmidlene fører til mer strukturerte veiledningsordninger. Gjennom stimulering til opprettelse av veiledningsordning, og økt prioritering, regelmessighet og struktur i veiledningen, virker tilskuddene positivt på omfang og kvalitet.
- Tilskuddsmidlene bidrar i enkelte tilfeller til forbedret faglig innhold i veiledningen og kompetanseheving av veiledere.

5.1 Tilskuddsmidlenes virkning på omfanget av veiledningen

Skoleeiere og skoleledere ble i spørreundersøkelsen bedt om å ta stilling til tre påstander om betydningen av tilskuddsmidlene for omfanget av veiledningen. Påstandene omfatter hvorvidt tilskuddsmidlene har ført til at flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning, om midlene gir flere veiledningstimer, og om de stimulerer til flere former for veiledning. Funnene er fremstilt i Figur 5.1, og viser svært positive svar. Gjennomgående på de tre spørsmålene om tilskuddsmidlenes virkning på omfang, ser vi at skolelederne svarer noe mer positivt enn skoleeierne.

Mer enn to tredeler svarer positivt på samtlige spørsmål, og blant den resterende andelen er det stort sett halvparten eller flere som har svart at de verken er enige eller uenige i påstandene. På påstandene at om flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning og at de har fått flere veiledningstimer, svarer mer enn 80 prosent av både eiere og ledere at de er helt eller delvis enige. Det er en litt lavere positiv oppslutning på påstanden om at tilskuddene har ført til at de nyutdannede nytilsatte lærerne har deltatt på flere former for veiledning, men med fremdeles overveldende positive svar.

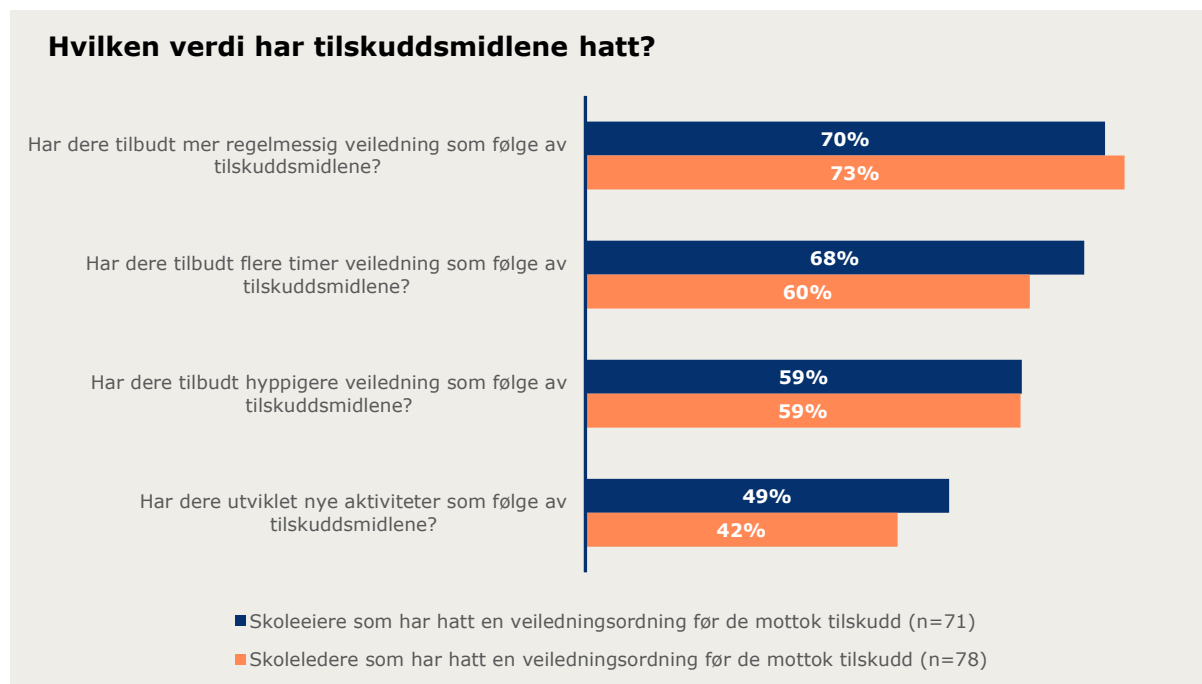
Figur 5.1 Skoleeiere og skolelederes vurdering av betydningen av tilskudd for omfang av veiledningen

Note. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Videre fikk skoleeiere og -ledere som hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd, spørsmål om hvilken verdi tilskuddene har hatt for antall timer avsatt til veiledning, hyppighet, regelmessighet og for utvikling av nye veiledningsaktiviteter. Overordnet ser vi at tilskuddene har hatt en merkbar verdi for de fleste veiledningsordningene, jf. Figur 5.2. Over halvparten av respondentene har svart at tilskuddsmidlene har gjort at de har kunnet tilby mer regelmessighet (70 og 73 %), tilby flere veiledningstimer (68 og 60 %) og tilby hyppigere veiledning (59 og 59 %). Det er noe færre som oppgir at midlene har ført til at de har utviklet nye aktiviteter (49 og 42 %).

Figur 5.2 Skoleeiere og skolelederes vurdering av påstander om tilskuddsmidlenes verdi

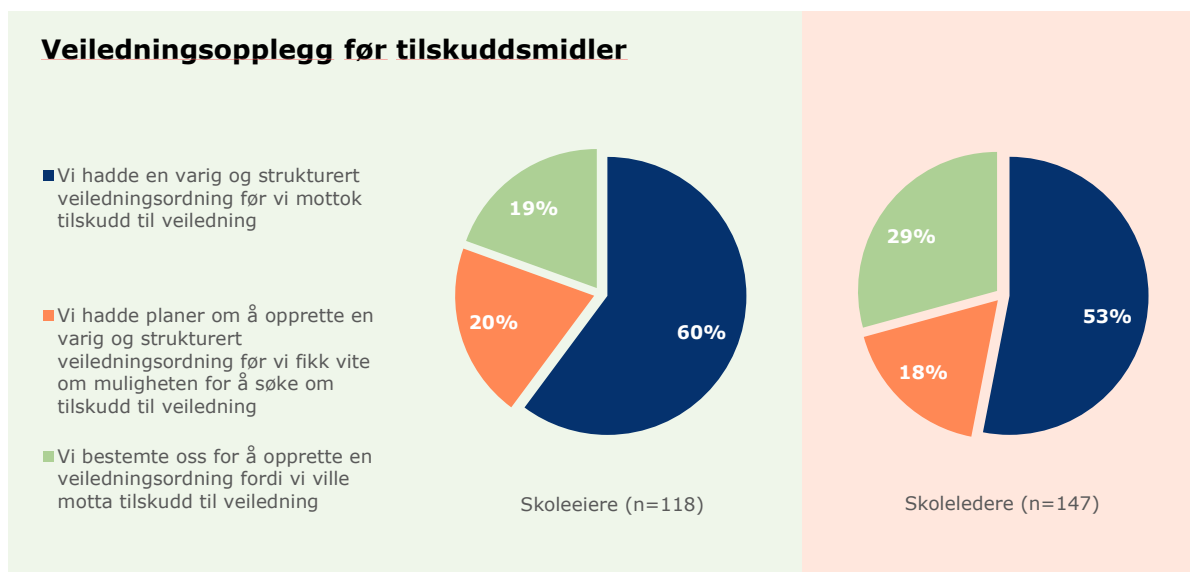

5.1.1 Tilskuddsmidlenes betydning for omfang avhenger av om kommunen hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd

Som vi ser av Figur 5.3, hadde flertallet en veiledningsordning før de mottok tilskudd. Henholdsvis 60 prosent av eierne og 53 prosent av lederne oppgir at de hadde en varig og strukturert veiledningsordning før de mottok tilskudd til veiledning.

Videre ser vi at 19 prosent av eierne og 29 prosent av lederne oppgir at de bestemte seg for å opprette en veiledningsordning som følge av at de ville motta tilskudd. Funnene indikerer at tilskuddene i enkelte tilfeller har stimulert til å opprette veiledningsordninger i kommunene.

Figur 5.3 Veiledningsopplegg før tilskuddsmidler

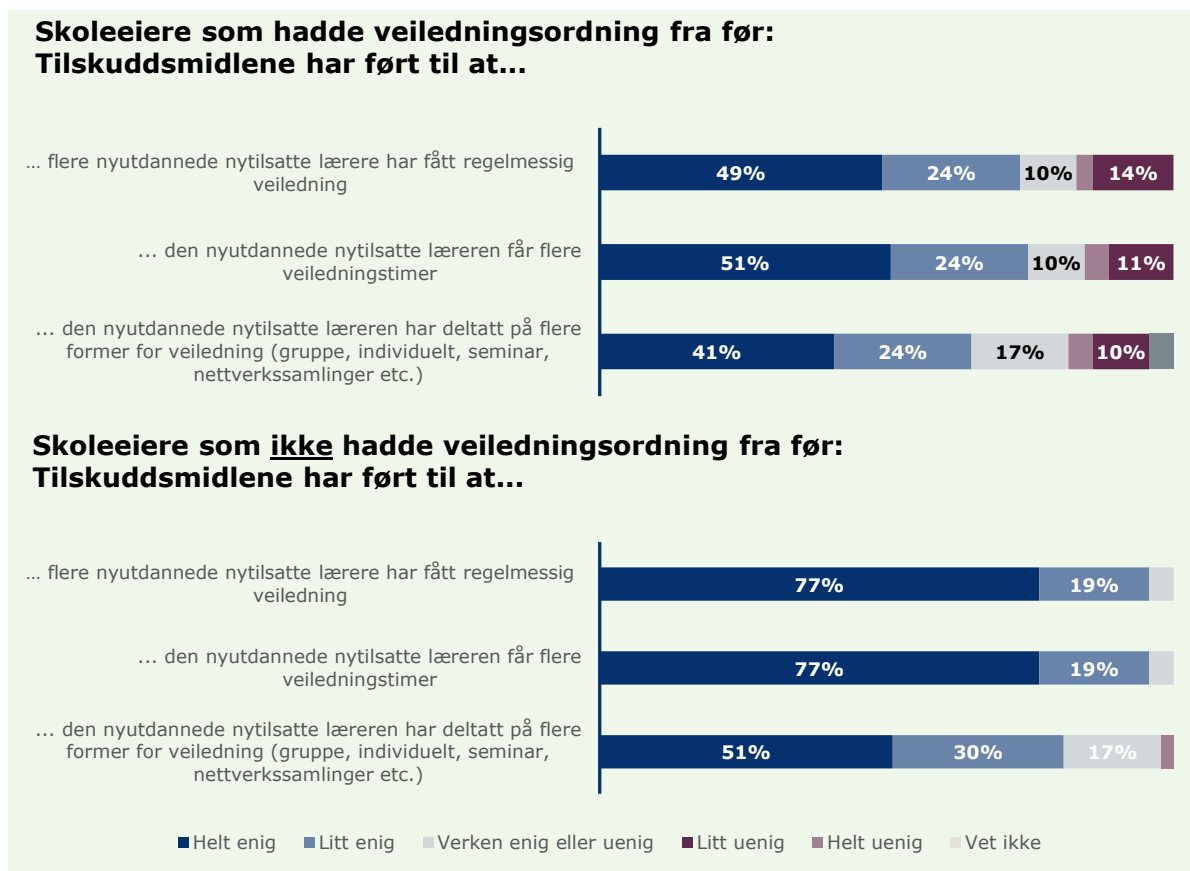

Fra Figur 5.1, kunne vi lese at både skoleeiere og skoleledere opplever at tilskuddene har en positiv effekt på omfanget av veiledningen som gis. For å vurdere om og hvordan tilskuddene stimulerer til økt omfang, har vi videre sammenlignet de som hadde en veiledningsordning før de mottok tilskudd med de som opprettet en veiledningsordning som følge av at de ville motta tilskudd.

Når vi sammenligner de som hadde en varig og strukturert veiledningsordning fra før, med de som opprettet som følge av tilskuddsmidlene, ser vi at den opplevde virkningen av tilskuddene er betydelig større blant de som ikke hadde en veletablert ordning fra før jf. Figur 5.4 og Figur 5.5.

Blant skoleeierne som ikke hadde en varig og strukturert veiledningsordning før de mottok tilskudd, oppgir nesten samtlige at tilskuddene har ført til at (1) flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning og (2) de nyutdannede nytilsatte lærerne får flere veiledningstimer. Det er noe færre, men likevel 81 prosent, som oppgir at tilskuddene har ført til flere former for veiledning.

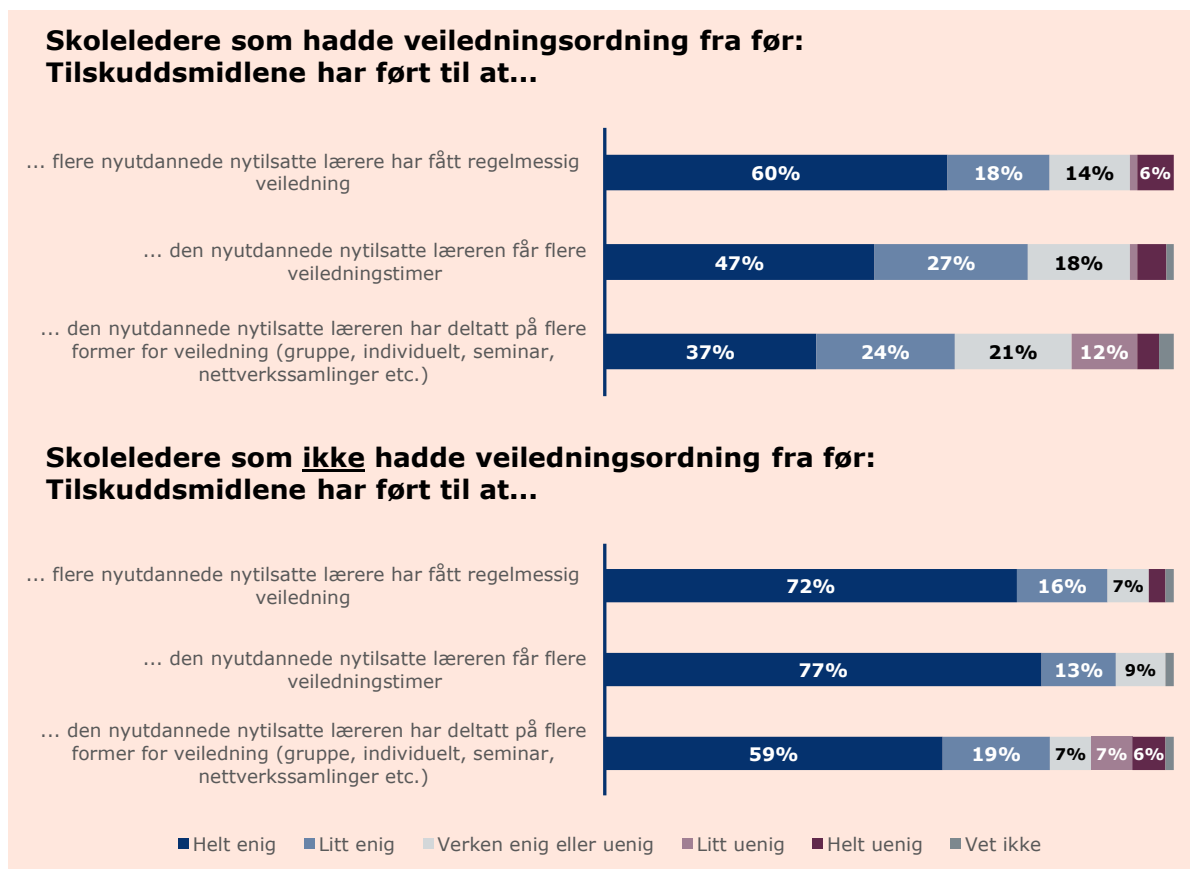
Figur 5.4 Skoleeieres vurdering av påstander om tilskuddsmidlenes bidrag til omfang

N (skoleeiere som hadde veiledningsordning fra før) = 71, N (skoleeiere som ikke hadde veiledningsordning fra før) = 47.
Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Den samme forskjellen mellom de som hadde eller ikke hadde en varig og strukturert veiledningsordning fra før, kan vi observere i svarene fra skoleledere jf. Figur 5.5. Lederne som hadde en ordning fra før oppgir noe mindre virkning av tilskuddsmidlene sammenlignet med eierne som hadde en ordning fra før, men det overordnede bildet er det samme. Tilskuddsmidlene har vært svært viktig for å oppnå godt omfang av veiledningstilbudet blant kommuner og skoler som har opprettet en strukturert veiledningsordning som et direkte resultat av at de ville motta tilskudd.

Figur 5.5 Skolelederes vurdering av påstander om tilskuddsmidlene bidrag til omfang

N (skoleledere som hadde veiledningsordning fra før) = 78, N (skoleledere som ikke hadde veiledningsordning fra før) = 69. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

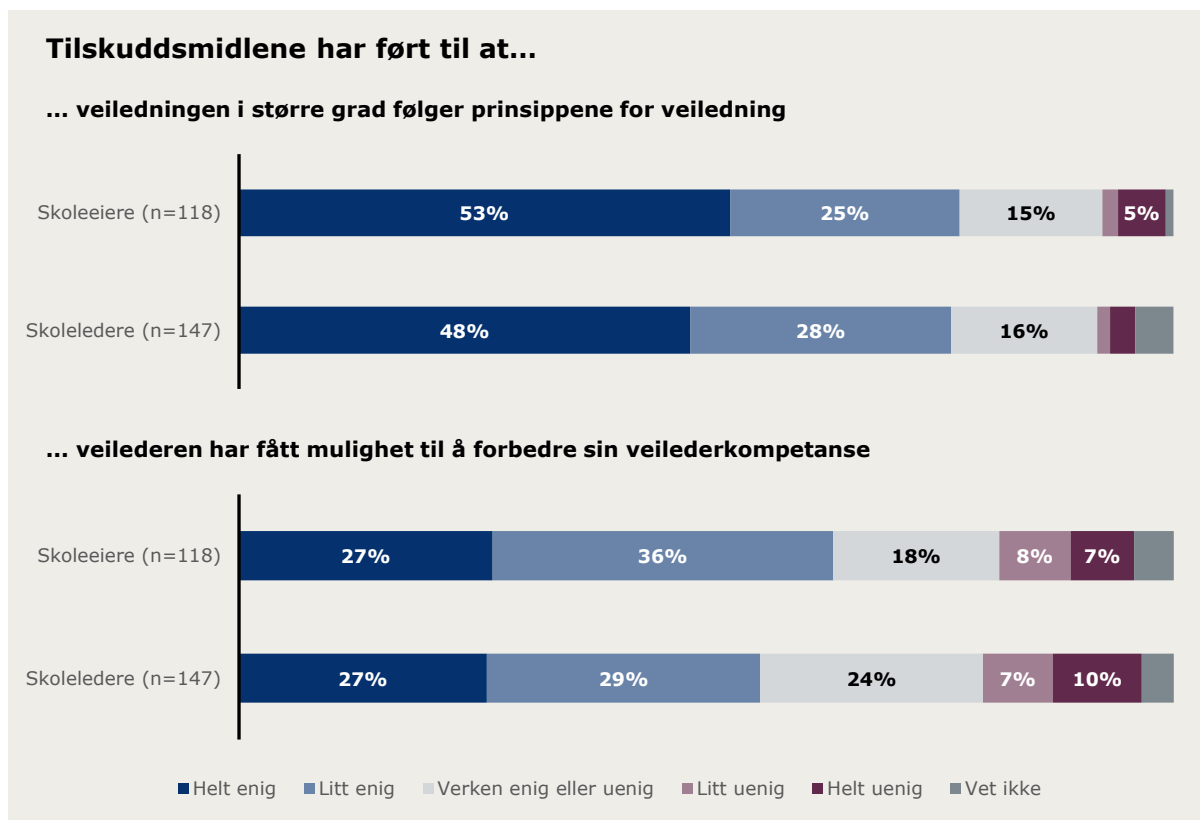
5.2 Tilskuddsmidlenes virkning på kvalitet

Skoleeiere og skoleledere ble i spørreundersøkelsen bedt om å ta stilling til to påstander om betydningen av tilskuddsmidlene for kvaliteten i veiledningen. For å vurdere kvaliteten ble de bedt om å vurdere 1) om veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning, og 2) om de har ført til at veiledere har fått mulighet til å forbedre sin veilederkompetanse. Funnene er fremstilt i Figur 5.6.

På påstanden om at tilskuddsmidlene har ført til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning, har omtrent halvparten av skoleledere og skoleeiere sagt seg helt enige i påstanden. Henholdsvis 53 prosent av eierne og 48 prosent av lederne oppgir at tilskuddene har ført til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning. Dette må regnes som svært positive svar.

På påstanden om midlene har ført til at veilederne har fått mulighet til å forberede veilederkompetansen sin, svarer både skoleeierne og -lederne overordnet positivt, men i mindre grad enn på forrige påstand. 27 prosent av både eierne og lederne oppgir at de er helt enige i at tilskuddsmidlene har ført til at veiledere har fått mulighet til å forbedre sin veilederkompetanse.

Figur 5.6 Tilskuddenes betydning for kvaliteten på veiledningen.

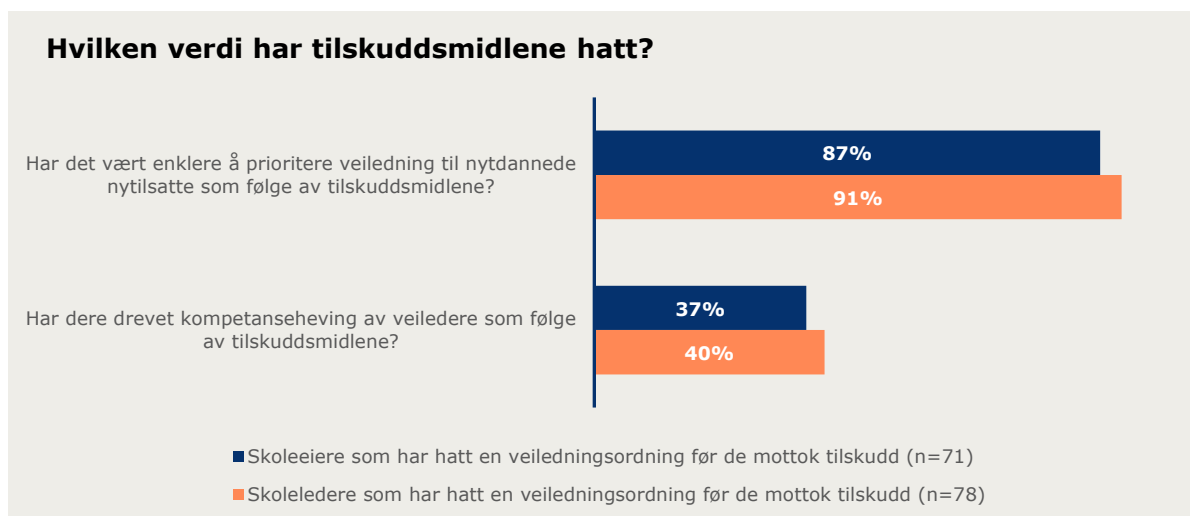
Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Videre fikk skoleeiere og -ledere som hadde en varig og strukturert veiledningsordning før de mottok tilskudd, spørsmål om hvilken verdi tilskuddene har hatt for kompetanseheving og prioritering av veiledningen. Resultatene er fremstilt i Figur 5.7.

Det kommer tydelig frem i svarfordelingen at tilskuddsmidlene har hatt en svært positiv virkning på prioriteringen av veiledningsordningen. 87 prosent av eierne og 91 prosent av lederne svarer ja på påstanden om at det har vært enklere å prioritere veiledning til nyutdannede nytilsatte lærere som følge av midlene.

Det er derimot en relativt lav andel som oppgir at tilskuddsmidlene har ført til at man har kunnet drive kompetanseheving av veiledere. 37 prosent av skoleeierne og 40 prosent av skolelederne svarer ja på at de har drevet kompetanseheving av veileder som følge av tilskuddsmidlene.

Figur 5.7 Tilskuddsmidlenes verdi for de som har hatt veiledningsordning tidligere

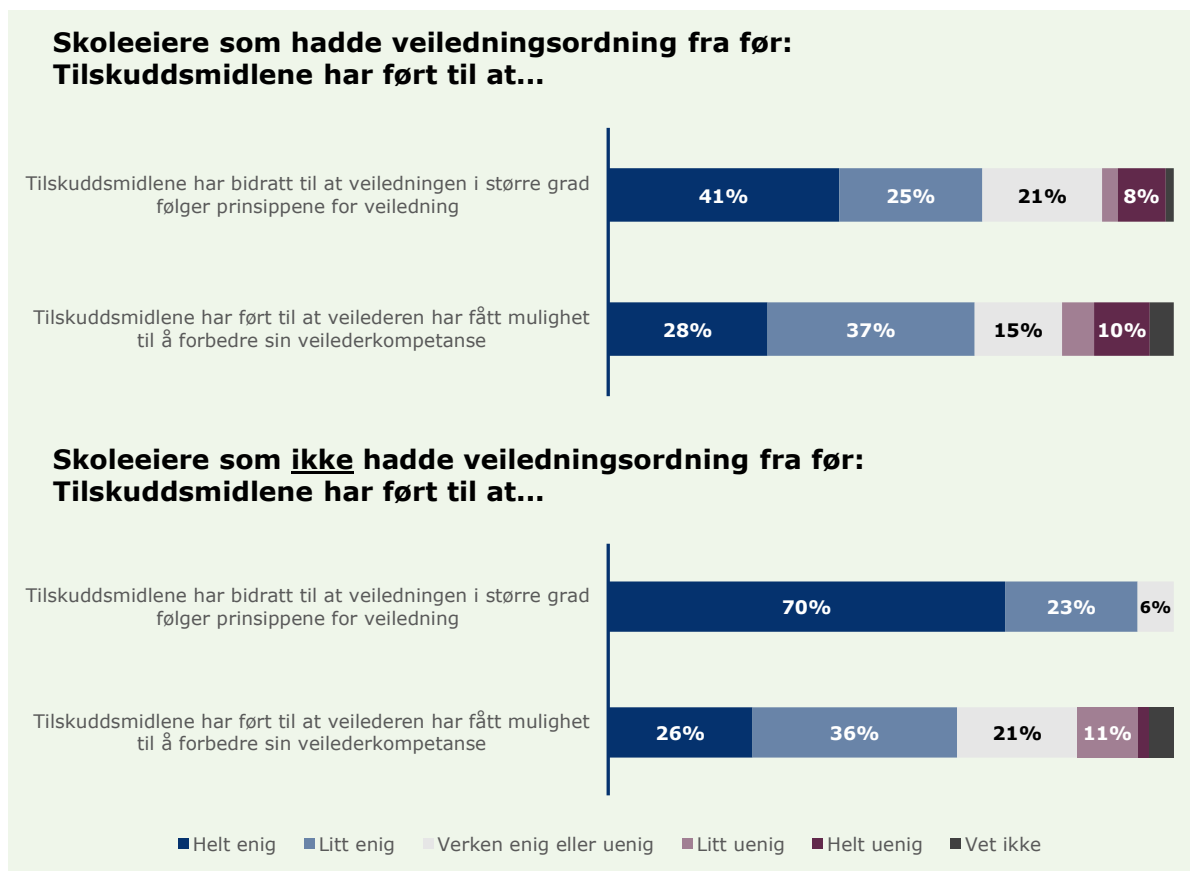

5.2.1 Tilskuddsmidlenes betydning for kvalitet avhenger av om kommunen hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd

Fra Figur 5.6, kunne vi lese at både skoleeiere og skoleledere opplever at tilskuddene har en positiv effekt på kvaliteten av veiledningen som gis. Når vi sammenligner de som hadde en varig og strukturert veiledningsordning før de mottok tilskudd, med de som opprettet en veiledningsordning som følge av tilskuddsmidlene, ser vi at den opplevde virkningen er betydelig større blant de som ikke hadde en veletablert ordning fra før, jf. Figur 5.8 og Figur 5.9.

Blant skoleeierne som ikke hadde en varig og strukturert veiledningsordning før de mottok tilskudd, oppgir nesten samtlige at tilskuddene har ført til at man følger prinsippene for veiledning i større grad enn tidligere. På påstanden om tilskuddene har bidratt til at flere veiledere har fått mulighet til å heve sin veilederkompetanse, ser vi derimot liten endring mellom de to gruppene. Funnene sammenfaller godt med hvordan eiere rapporterer på hva midlene er brukt til, jf. Figur 4.7, der kun 24 prosent av eierne oppgir at midlene er brukt til kompetanseheving av veiledere.

Figur 5.8 Skoleeieres vurdering av påstander om tilskuddsmidlenes bidrag til kvalitet

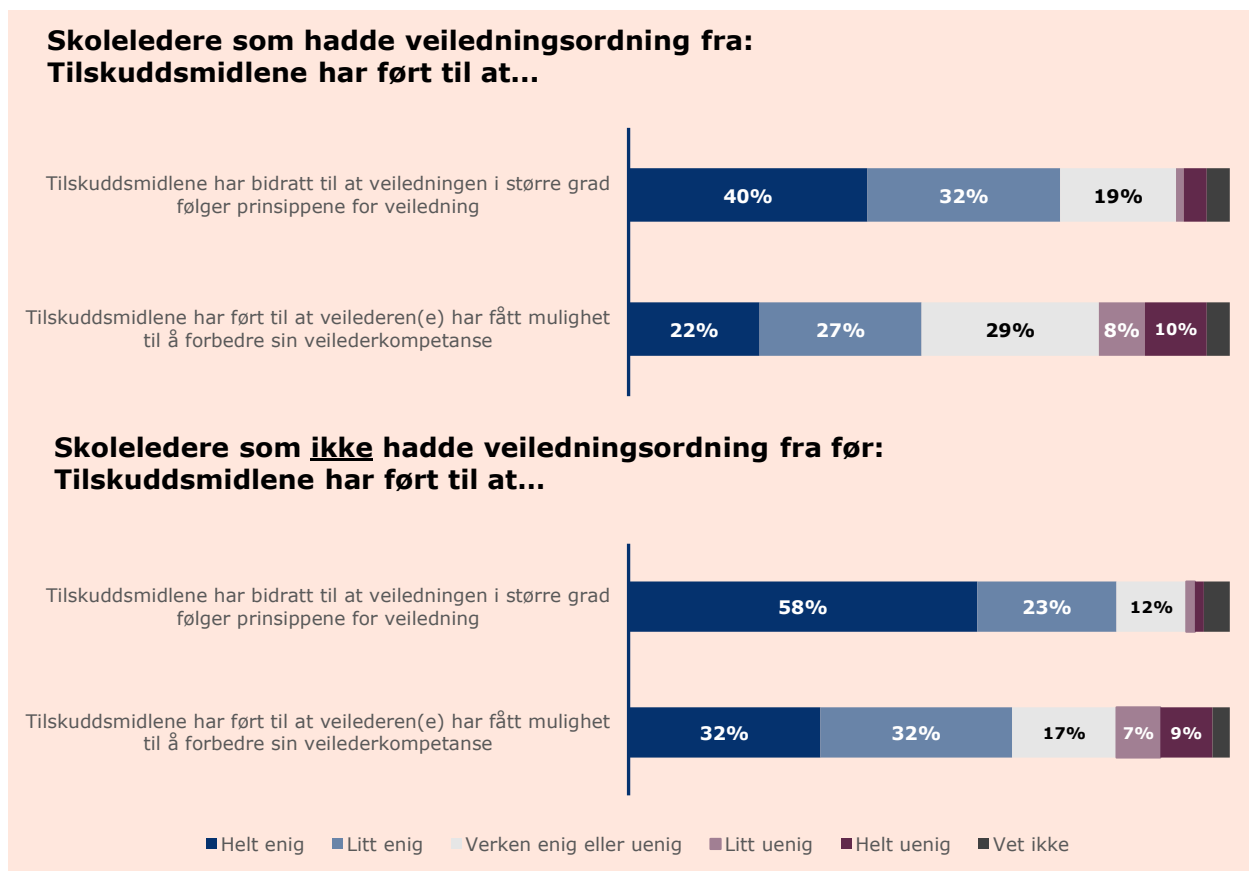

N (skoleeiere som hadde veiledningsordning fra før) = 71, N (skoleeiere som ikke hadde veiledningsordning fra før) = 47. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Den samme forskjellen mellom de som hadde eller ikke hadde en varig og strukturert veiledningsordning fra før, kan vi observere i svarene fra skoleledere, jf. Figur 5.9. De lederne som hadde en ordning før de mottok midler rapporterer om mindre virkning av tilskuddene sammenlignet med eierne som ikke hadde en ordning fra før. Tilskuddsmidlene har vært svært viktig for at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning, og for muligheten veiledere har hatt til å heve veilederkompetansen sin. Denne effekten er større blant de som ikke hadde en veiledningsordning fra før av.

Ledere fra kommuner som ikke hadde veiledningsordning før de mottok tilskudd, rapporterer i større grad om at midlene har ført til at man har kunnet drive kompetanseheving av veiledere, sammenlignet med hva eierne rapporterer. Årsaken til dette er usikkert, men det kan for eksempel tenkes at ledere har bedre forutsetninger for å svare på om veilederne har deltatt på kompetansehevende tiltak enn det eierne har. En annen forklaring kan være at det ikke er eiere og ledere fra samme kommuner som har svart, og at det er dette som påvirker forskjellene i hvordan eiere og ledere besvarer påstanden.

Figur 5.9 Skolelederes vurdering av påstander om tilskuddsmidlenes bidrag til kvalitet

N (Skoleledere som hadde veiledningsordning fra før) = 78, N (Skoleledere som ikke hadde veiledningsordning fra før) = 69. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

5.3 Tilskuddet fører til strukturerte veiledningsordninger som kan påvirke omfang og kvalitet

Som vi har sett i det kvantitative datamaterialet rapporterer eiere så vel som ledere om at tilskuddsmidlene fører til at flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning, og at man har kunnet tilby flere timer som følge av tilskuddsmidlene. Funnene indikerer at tilskuddet påvirker positivt på omfanget av veiledningen som gis. Dette støttes videre av det kvalitative datamaterialet. Samtidig bidrar data fra de kvalitative intervjuene med å nyansere, og utdype mekanismene og årsakene til hvordan og hvorfor tilskuddene bidrar til dette.

Tilskuddene bidrar til økt omfang av særlig tre grunner. For det første bidrar tilskuddsordningen i enkelte tilfeller til at man oppretter veiledningsordninger, og en kan derfor anta at den blir mer systematisk, og at flere lærere dermed mottar formell veiledning. For det andre handler det om at tilskuddsordningen bidrar til å sette fokus på viktigheten av veiledningen, og at det prioriteres i kommunen. For det tredje forutsetter tilskuddsordningen at veiledningen planlegges og gjennomføres på en strukturert måte, noe som antagelig påvirker omfanget og kvaliteten i veiledningen som gjennomføres.

Disse tre grunnene til hvordan tilskuddet bidrar til økt omfang og kvalitet utypes nærmere i de tre neste underoverskriftene.

5.3.1 Tilskuddsmidlene har stimulert til opprettelse av veiledningsordninger

I både det kvantitative datamaterialet og i det kvalitative datamaterialet fremkommer det at de aller fleste tilskuddsmottakerne hadde en veiledningsordning før de mottok tilskudd. Dette taler for at tilskuddsordningen ikke direkte bidrar til opprettelse av veiledningsordninger. Samtidig finner vi at noen av kommunene har opprettet veiledningsordninger som følge av tilskuddet. I underkant av en tredjedel av eierne rapporterer i undersøkelsen at de har opprettet en varig og strukturert veiledningsordning som følge av at de ville motta tilskudd.

Det er også enkelte av eierne i de kvalitative intervjuene som forteller at de opprettet en veiledningsordning som et resultat av tilskuddsmidlene. Sitatet under illustrerer hvordan tilskuddsmidlene har bidratt til systematikk, rutiner og planer for hvordan veiledningen i kommunen skal gjennomføres:

Jeg vil si at vi fikk i gang veiledningsordningen på grunn av tilskuddet. Før tilskuddsordningen tredde i kraft var det ingen systematikk, rutiner eller planer for dette i kommunen. Midlene har gjort at vi har fått et godt system rundt dette og lik praksis ved alle skolene. (Intervju med skoleeier)

Dette illustrerer også hvordan tilskuddsordningen har bidratt til å øke fokuset på veiledning i kommunen, og som et resultat av dette har kommunen utarbeidet en formalisert og strukturert prosess for hvordan veiledningen i kommunen skal gis. Funnene tyder på at tilskuddsmidlene i enkelte tilfeller har stimulert til opprettelse av veiledningsordninger som er i tråd med prinsippene for veiledning. Altså at ordningene kan beskrives som planmessige og bærekraftige systemer forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå.

5.3.2 Tilskuddet bidrar til å prioritere veiledning

I spørreundersøkelsen svarer over 85 prosent av eiere og ledere at tilskuddet har gjort det enklere for kommunen å prioritere veiledning. Funnene fra de kvalitative intervjuene bidrar til å forklare og tydeliggjøre årsakene til dette. I de kvalitative intervjuene beskriver eiere og ledere at tilskuddet bidrar til å sette veiledning på dagsorden i kommunen, og at man ved å motta tilskudd sikrer at den blir prioritert og gjennomført.

I intervjuene fremkommer det at tilskuddsordninger generelt ofte tydeliggjør viktigheten av et fokusområde eller et satsningsområde. Denne tilskuddsordningen er intet unntak, og informantene forteller at det ligger en egenverdi i at det finnes en tilskuddsordning som forvaltes av Udir. Tilskuddsordningen i seg selv minner om og tydeliggjør viktigheten og verdien av god veiledning, utover at det også følger med økonomiske midler.

Tilskuddene har gjort at vi kan opprettholde ordningen i en trang kommuneøkonomi. Lettere å argumentere for ordningen når vi fordeler midler (i budsjettet), fordi tilskuddsordningen viser at Udir vil ha dette. Ordninger der det følger penger, gir en garanti for opprettholdelse. (Intervju med skoleeier)

Som sitatet illustrerer tydeliggjør skoleeiere at tilskuddet bidrar til å sette veiledning på agendaen i kommunen, og at det i budsjettforhandlinger i kommunen er enklere å få gjennomslag for bruk av midler til veiledning når det i tillegg følger med midler fra tilskuddsordningen. Tilskuddsordningen symboliserer at veiledning er noe som bør satses på.

5.3.3 Tilskuddet påvirker regelmessighet og struktur i veiledningen

I tillegg til at tilskuddsordningen kan bidra til å opprette veiledningsordninger og til å prioritere veiledning i kommunen, så har tilskuddet i tillegg påvirkning på regelmessigheten og strukturen i veiledningen som gis. Grunnlaget for å hevde dette kommer fra intervjuer av eiere og ledere, som nevner at det påvirker gjennom at skoleeiere gjøres ansvarlige og forpliktes til å legge til rette for gode ordninger.

De kvalitative intervjuene gir indikasjoner på at tilskuddet stimulerer til at skoleeier opparbeider gode rutiner og planer for hvordan veiledningen skal gjennomføres, og at dette igjen påvirker hvordan veiledningen gjennomføres ute i skolene. Ved å ha tydelige planer og systemer for veiledningen sikres gjennomføringen i større grad, og den blir mindre tilfeldig. Dette påvirker både omfang, ved at det er større sannsynlighet for at veiledningen faktisk gjennomføres i en travel skolehverdag, og kan videre bidra til å heve kvaliteten på veiledningen som gis. Et sitat fra en skoleleder viser at tilskuddet forplikter til å gi veiledning:

Jeg som skoleleder opplever en høyere forpliktelse til veiledning. Jeg kan ikke si at det ikke gikk eller lignende til skoleeier. Vi må bruke midlene slik det er tenkt, og jeg opplever å ha en viktig rolle i å gi de nyutdannede det de trenger av veiledning. (Intervju med skoleleder)

Som sitatet illustrer, bidrar tilskuddene til å formalisere veiledningen ved at skoleeier setter premissene for hvordan veiledningen skal gjennomføres. Dette skjer blant annet gjennom bruk av veiledningskontrakt som forplikter de relevante partene, herunder skoleledere, veiledere og nyutdannede nytilsatte lærere til å gjennomføre regelmessig og planlagt veiledning. I andre tilfeller er ikke veiledning formalisert på samme måte, men det er likevel grunnlag for å hevde at tilskuddene bidrar til å forankre veiledningsordning, der skoleledere ansvarliggjøres i forbindelse med veiledningen.

Som dette sitatet illustrer, har skoleeier timefestet veiledningen i arbeidsplanen til veiledere og nyutdannede. Dette er med på å sikre gjennomføring av veiledningen. Denne struktureringen gir utgangspunkt for å anta at flere lærere mottar strukturert og regelmessig veiledning som et direkte resultat av tilskuddsordningen:

Som følge av tilskuddsordningen har vi fått timeplanfestet tid til veiledning hver uke. Det gjør det lettere å gjennomføre, skaper en lavere terskel for nyutdannede for å etterspørre veiledning og er med på å trygge veilederen. (Intervju med skoleeier)

Skoleeier setter med andre ord premissene og forventningene til hvordan veiledningen skal gjennomføres lokalt i skolen. Disse forventningene gjøres tydelige ved at skolene mottar midler som skal gå til veiledning, og på denne måten blir veiledningen prioritert og satt i system i skolen. Det er for eksempel flere av lederne som forteller at de mottar midler, og at med midlene ligger det en forventning til hvordan veiledningen skal gjennomføres. Midlene muliggjør gjennomføringen av planlagt veiledning ved at man får mulighet til å frikjøpe veileders tid. Med utgangspunkt i dette kan en anta at tilskuddet bidrar til både mer regelmessig veiledning, og i forlengelsen av dette flere timer formell veiledning for den nyutdannede, og er dermed med på å heve kvaliteten i veiledningen som gis.

5.4 Tilskuddet bidrar i enkelte tilfeller til forbedret faglig innhold og kompetanseheving av veiledere

Som vi har sett i det kvantitative datamaterialet rapporterer eiere så vel som ledere om at tilskuddsmidlene fører til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning. I tillegg er det enkelte av eierne og lederne som rapporterer om at tilskuddene muliggjør kompetanseheving av veiledere. Dette tyder videre på at tilskuddene bidrar til å heve kvaliteten gjennom forbedret faglig innhold og kompetanseheving av veiledere. Dette støttes videre av det kvalitative datamaterialet. Samtidig bidrar data fra de kvalitative intervjuene med å nansere, og utdype mekanismene og årsakene til hvordan og hvorfor tilskuddene bidrar til dette.

For det første handler det om at tilskuddsmidlene har bidratt til at kommunen har kunnet tilby flere former for veiledning, hvor det faglige innholdet er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap jamfør prinsippene for veiledning. For det andre handler det om at midlene i enkelte tilfeller stimulerer til kompetanseheving av veiledere.

Disse to grunnene til hvordan tilskuddet bidrar til økt kvalitet utypes nærmere under de to neste underoverskriftene.

5.4.1 Det tilbys flere former for veiledning - særlig nettverkssamlinger

I de kvantitative dataene fremkommer det at om lag halvparten av eierne og lederne mener at tilskuddsordningen har bidratt til at man har kunnet tilby flere former for veiledning. Funn fra de kvalitative intervjuene med skoleeiere og skoleledere bidrar til å forklare dette ytterligere. Funn fra intervjuene indikerer at dette først og fremst handler om at kommunen har hatt mulighet til å opprette kommunale nettverkssamlinger, som kommer i tillegg til individuell og/eller gruppeveiledning. Siden de kommunale samlingene kommer i tillegg til individuell og/eller gruppeveiledning, er informantene tydelige på at dette har en direkte virkning på omfanget av veiledningen som gis. Dette er eksemplifisert med to sitater fra to ulike kommuner:

I vår sammenheng betyr tilskuddet 30 timer ekstra veiledning gjennom kommunale samlinger. Vi er helt avhengige tilskuddet for å gjennomføre dette. (Intervju med skoleeier)

Omfanget øker betraktelig fra en/en og en halv time i uka, til at det er enkelte hele dager man kan sette av til det. (Intervju med skoleleder)

De kommunale samlingene beskrives av informantene som viktige for kompetansedeling og erfaringsutveksling på tvers av skoler, noe eiere så vel som ledere gir uttrykk for at de nyutdannede nytilsatte lærerne og veilederne opplever som nyttig og lærerikt. UH-sektoren er ofte viktige bidragsytere inn i samlingene, noe som vurderes å heve det faglige innholdet i veiledningen som gis.

5.4.2 Tilskuddet kan bidra til at veiledere forbedrer egen veilederkompetanse

Prinsippene for veiledning tydeliggjør at den skal utføres av kvalifiserte veiledere som holder seg faglig oppdatert og får mulighet til etter- og/eller videreutdanning. Det er særlig to forhold som gir grunnlag for å anta at tilskuddene kan bidrar til å heve kompetansen hos veilederne. For det første handler det om at enkelte av veilederne mottar lønn for arbeidet sitt og dermed står lengre i stillingen, og for det andre handler det om at veilederne får mulighet til å delta på kompetansehevende tiltak som kan heve kvaliteten.

Fra spørreundersøkelsen ser vi at enkelte av tilskuddsmottakerne benytter midlene til å lønne veilederne i kommunen. I intervjuer med eiere fremkommer det at lønnen som gis veiledere i forbindelse med veiledningen er viktig for å motivere og anerkjenne dem for jobben. Flere hevder at lønnen bidrar til å gjøre stillingen mer attraktiv, og til å illustrere viktigheten av veiledningen og veileders rolle i oppfølgingen av nyutdannede nytilsatte lærere. I tillegg til å gjøre veilederrollen mer attraktiv, spekuleres det i om lønnen også bidrar til at veiledere står lengre i stillingen og dermed utvikler høy veilederfaglig kompetanse. Til slutt peker flere informanter på at lønnen skaper en gjensidig forpliktelse mellom skoleeier og veiledere, som gjør det mulig å stille høyere forventninger til gjennomføring av veiledningen.

Jeg kan kreve og forvente mye fra veilederne nå som de får lønn. (...) Det gir en gjensidig forpliktelse som jeg tror har mye å si for kvaliteten. Veilederne tar mye ansvar, og jeg vet jeg kan legge opp til en ordentlig plan. (Intervju med skoleeier)

Videre viser svar fra spørreundersøkelsen at enkelte av kommunene bruker midlene til kompetanseheving, og at midlene gjør det mulig for veiledere å utvikle egen veilederkompetanse. Dette støttes av de kvalitative intervjuene der enkelte eiere og ledere forteller at de har hatt mulighet til å sende veiledere på seminarer eller andre kompetansehevende tiltak som følge av at de har kunnet frikjøpe veileders tid.

Ved bruk av tilskuddsmidler har vi arrangert noen kommunale samlinger, hvor vi har leid inn en fra høyskolen som kan undervise våre veiledere. Skolene har brukt tilskuddsmidler til å frikjøpe dem, slik at de kan delta. (Intervju med skoleeier)

UH-sektoren fremstår som viktige bidragsytere inn i kompetansehevingsarbeidet uavhengig av om det er formell utdanning eller uformelle nettverk som veilederne har deltatt på. Dette fremstår som mindre vanlige konsekvenser av tilskuddsordningen og vi kan derfor ikke med sikkerhet konkludere med at tilskuddsordningen bidrar til kompetanseheving av veiledere, men at dette er tilfellet for enkelte av tilskuddskommunene.

5.5 Oppsummerende vurdering

Det er tydelige indikasjoner i det kvantitative og kvalitative datamaterialet om at tilskuddsmidlene bidrar til å forankre og strukturere veiledningen som gis. Resultatene indikerer at tilskuddene bidrar til økt omfang og kvalitet av særlig tre grunner. For det første bidrar tilskuddsordningen i enkelte tilfeller til at man oppretter veiledningsordninger, og en kan derfor anta at veiledningen blir mer systematisk og at flere lærere dermed mottar formell veiledning. For det andre handler det om at tilskuddsordningen bidrar til å sette fokus på viktigheten av veiledningen, og at det skal prioriteres i kommunen. For det tredje forutsetter tilskuddsordningen at veiledningen planlegges og gjennomføres på en strukturert måte, noe som antagelig påvirker omfanget og kvaliteten i veiledningen som gjennomføres.

6. SAMMENLIGNING AV KOMMUNER SOM HAR OG IKKE HAR MOTTATT TILSKUDD

Det er interessant for evalueringen av tilskuddsmidlenes bidrag til økt omfang og kvalitet i veiledningen å studere på forskjeller i veiledningens omfang og organisering mellom kommunene som mottar tilskudd og de som ikke gjør det. I dette kapitlet presenterer vi analyser av forskjeller i veilednings omfang og organisering mellom kommuner som har mottatt og ikke mottatt tilskudd til veiledning, basert på data samlet inn høsten 2019 og 2020. Analysene gir ikke grunnlag for å vurdere direkte effekter av tilskuddet, da analysene like fullt kan beskrive de forutgående forskjellene mellom kommuner som har søkt og mottatt tilskudd og kommuner som ikke har søkt og mottatt tilskudd. Likefullt gir analysene et perspektiv på forskjeller i veiledningen som gis hos tilskuddsmottakerne og øvrige kommuner.

I kapitlet fremstilles funn og resultater fra nye analyser av:

- Spørreundersøkelsen sendte ut til skoleiere og skoleledere høsten 2019 og høsten 2020
- Spørreundersøkelsen sendte ut til veiledere og nyutdannede nytilsatte høsten 2019 og høsten 2020

Overordnet viser analysene av datamaterialet kun små forskjeller mellom kommuner med og uten tilskudd. Men noe av det vi ser er at det er flere kommuner og tilhørende skoler som har en veiledningsordning for nytilsatte nyutdannede lærere blant de som mottar tilskuddsmidler til veiledning enn de som ikke har mottatt tilskudd. Det er også flere tilskuddsmottakere som har en overordnet plan for veiledning blant de som har mottatt tilskudd. Veiledningen blant tilskuddskommuner inkluderer også et bredere spekter av aktiviteter, enn blant kommuner som ikke har mottatt tilskudd.

Tilskuddene har derimot tilsynelatende svært liten sammenheng med forankring og organisering av veiledningsordningene. Både de som mottar og de som ikke mottar tilskuddsmidler opplever god forankring av veiledningsordningen, når de svarte på undersøkelsene i 2019 og 2020. Blant begge målgruppene finner vi også at veiledningen som oftest er organisert og avholdes på den enkelte skole, med lite variasjon. Det er potensielt noe større variasjon blant de som mottar tilskudd, men dette er ikke systematisk på tvers av måleårene og kan antas å skyldes enten variasjoner i respondentene eller konsekvenser av pandemien.

Blant veilederne kan vi se at respondentene i kommuner med tilskudd og tilhørende skoler oppgir noe høyere grad av kompetanse, og det kan synes å være noe større sannsynlighet for at skoleiere som mottar tilskudd tilbyr kompetanseheving for veiledere. En tydelig forskjell i kompetansehevingstiltak gjelder derimot kun for 2020.

Gjennomgående er forskjellene mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere tydeligst i undersøkelsen fra 2020. Dersom vi kun hadde sett på dataen fra dette året, hadde det vært en tydelig konklusjon om at tilskuddene har en reell og signifikant positiv effekt på både omfang, organisering og kompetanse. 2020 har derimot vært et år preget av uregelmessighet og store omveltninger på grunn av koronapandemien. Det er derfor vanskelig å si hvor representative disse dataene er for veiledningsordningen i et normalår. Dataen fra 2019 viser et langt likere bilde mellom de to gruppene. Forskjellene vi avdekker i 2020 kan indikere at kommuner med tilskudd har klart å prioritere veiledningen bedre under pandemien enn de øvrige kommunene, uten at vi har data som kan bekrefte den hypotesen.

6.1 Forbehold og metodiske svakheter ved funnene

Det er verdt å merke seg at det er relativt få respondenter når vi skiller mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere. Dette gjelder særlig de som ikke har mottatt tilskudd. Basert på medlemstall fra Utdanningsforbundet og antall nyutdannede nytilsatte lærere som kommunene og friskolene har søkt om tilskudd for (se kapittel 2.1.1), vet vi at de fleste som har nyutdannede nytilsatte lærere også har søkt om tilskudd. Det gjør at antallet respondenter i gruppen som har veiledning, men ikke tilskudd, er relativt liten.

Det er også viktig å påpeke at tilskuddsmottakerne kan være annerledes enn de som ikke mottar tilskudd. Det er en viss sannsynlighet for at de som har søkt som tilskudd i større grad er kommuner som allerede har en varig og etablert veiledningsordning, noe som i så fall vil kunne gi utslag i sammenligningen.

Det er også færre respondenter blant nyutdannede nytilsatte lærere og veiledere i 2020 enn i 2019. Dette skyldes at undersøkelsen i 2019 ble distribuert av Utdanningsforbundets til sine medlemmer, mens det i 2020 ble gjennomført egen rekruttering gjennom skolene.¹⁸

6.2 Omfang, innhold og form

Omfanget av og innholdet i veiledningen har vært en sentral del av den tidligere evalueringen av veiledningsordningen, og gir grunnlag for å kartlegge forskjeller mellom kommuner som mottar tilskudd og kommuner som ikke mottar dette.

Skoleeierne som mottar tilskudd har oftere etablert en overordnet veiledningsordning i kommunen, sammenlignet med skoleeierne som ikke mottar tilskudd. Tilsvarende rapporterer nyutdannede nytilsatte lærere ved skoler i tilskuddskommuner i høyere grad om en veiledningsordning ved skolen de er tilsatt ved.

Forskjeller på i hvilket omfang de nyutdannede nytilsatte lærerne får veiledning, kan i mindre grad spores tilbake til om kommunene de er tilsatt i mottar tilskudd eller ikke. Nytilsatte lærere fra kommuner med tilskudd oppgir i omtrent like stor grad å motta eller å ha mottatt veiledning sammenlignet med lærere fra kommuner uten tilskudd. Videre er det vanskelig å se systematiske forskjeller i hvor ofte de nyutdannede nytilsatte lærerne er involvert i formell veiledning.

Når vi spør de nyutdannede nytilsatte lærerne og veilederne om avsatt tid til veiledning i sin arbeidsplan, er det også lite systematisk forskjell mellom tilskuddsmottakerne og ikke-tilskuddsmottakerne. Dette gjelder både for i hvilken grad de har avsatt tid, og hvor mye tid de avsetter ukentlig.

Det er tydeligere variasjon i form på veiledning avhengig av om kommunene mottar tilskudd eller ikke. Individuelle veiledningssamtaler er fortsatt den vanligste formen for veiledning. Kommuner med tilskudd gjør i større grad bruk av alternative, komplementerende veiledningsformer, slik som observasjon og/eller samarbeid om gjennomføring av undervisning. Tematikken som inngår og gjennomgås i veiledningen synes ikke å bli påvirket av om kommunene mottar tilskudd eller ikke.

¹⁸ Les mer om forskjeller mellom datainnsamlingsmetoder i 2019 og 2020 i Rambøll (2021) *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – Sluttrapport*. URL: <<https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport>>

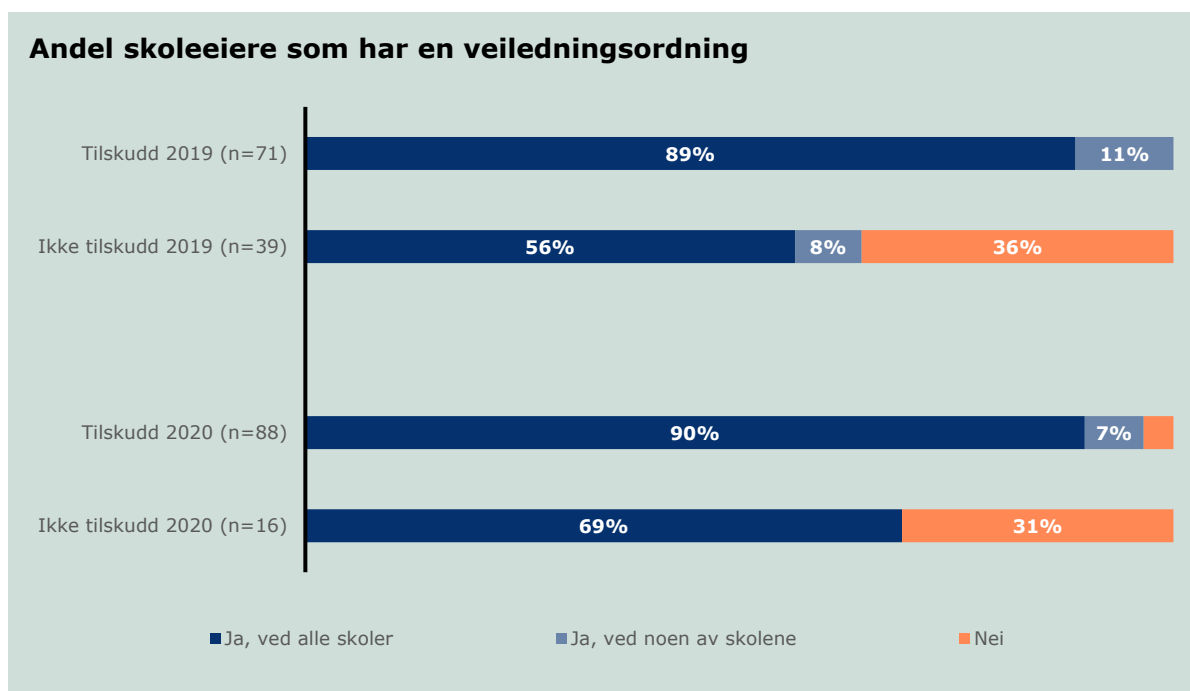
6.2.1 Forskjeller på i hvilket omfang eierne og skolene har en veiledningsordning

I både 2019 og 2020 spurte vi skoleeierne om de har hatt en veiledningsordning slik den er definert i Utdanningsdirektoratets veileder: «et planmessig og bærekraftig system forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå som omfatter alle nyutdannede nytilsatte lærere i skoler». Samlet sett tyder resultatene på at det er mer sannsynlig at de skoleeierne (kommunene) som mottar veiledningstilskudd har en etablert veiledningsordning. På egen hånd er det vanskelig å si om de som allerede har en ordning i større grad søker om midler eller om midlene fører til at flere oppretter en ordning. Basert på svarene i kapittel 5, kan vi anta at tilskuddsmidlene har en positiv effekt på hvorvidt man oppretter en veiledningsordning, men effekten er potensielt mindre enn det svarene fra skoleeiere indikerer her.

Figur 6.1 viser at nesten samtlige av kommunene som mottar tilskudd oppgir å ha en veiledningsordning ved noen eller alle av sine skoler. I 2020 oppgir tre prosent av skoleeierne som mottar tilskudd at de ikke har en veiledningsordning, men det er sannsynlig at dette er et resultat av pandemien.

Andelen som har en veiledningsordning, er betydelig lavere dersom skoleeieren ikke mottar tilskudd. I 2019 er det 36 prosent som oppgir at de ikke har noen veiledningsordning på plass, til tross for at de har nyutdannede nytilsatte lærere. Andelen er noe lavere, men omtrent den samme, i 2020, hvor 31 prosent av skoleeierne som ikke har mottatt tilskudd oppgir at de ikke har noen veiledningsordning.

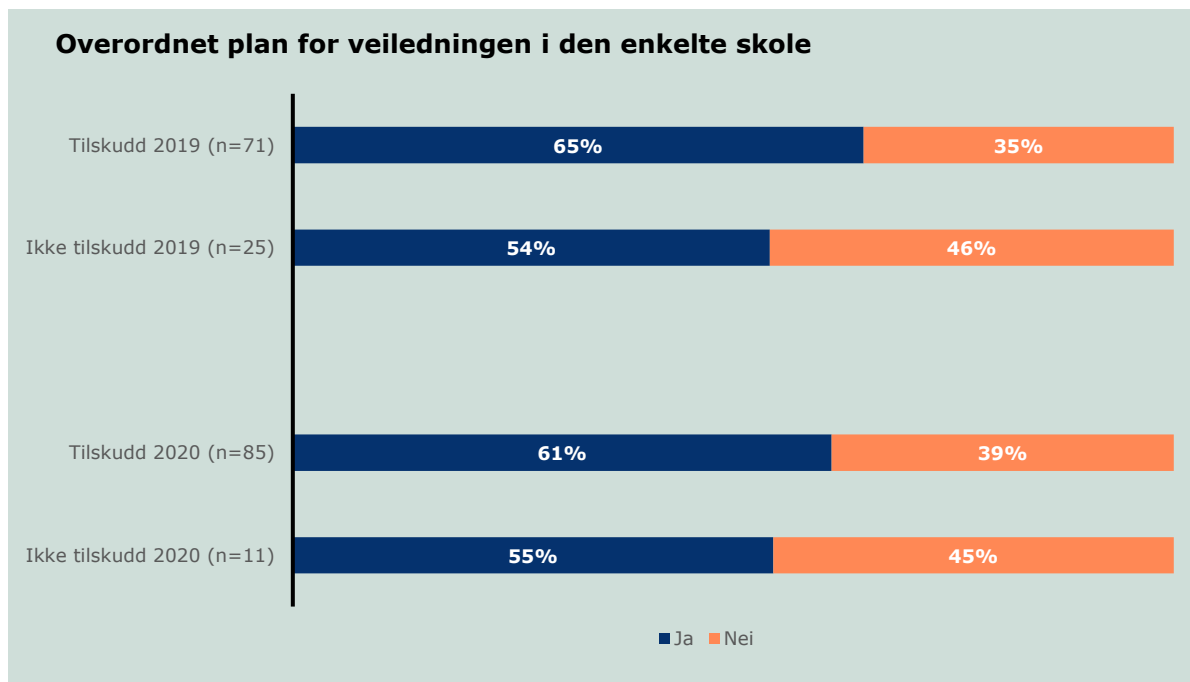
Figur 6.1 Andel skoleeiere som har en veiledningsordning, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere i 2019 og 2020

Blant de kommunene som har en veiledningsordning, er det noe større sannsynlighet at tilskuddsmottakerne også har en overordnet plan for veiledningen i den enkelte skole, jmfør Figur 6.2. Dette gjelder både i 2019 og i 2020.

Figur 6.2 Andel skoleeiere som har en overordnet plan som setter rammene for veiledningen i den enkelte skole, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere i 2019 og 2020

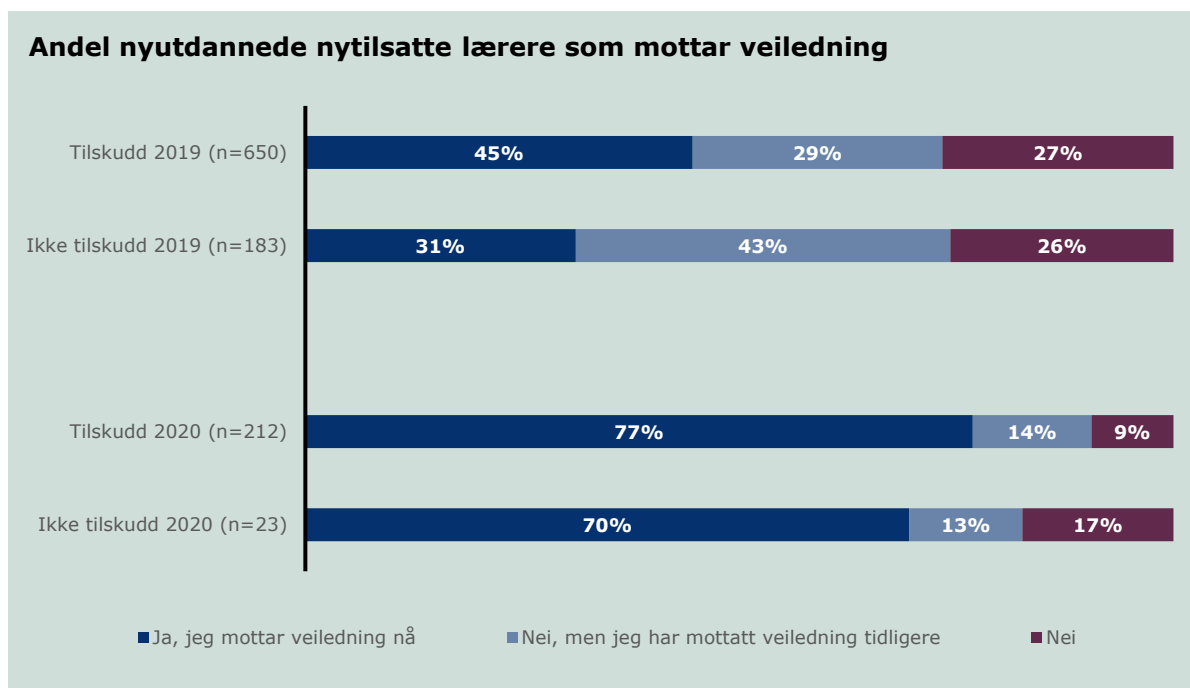
6.2.2 Forskjeller på i hvilket omfang de nyutdannede nytilsatte lærerne får veiledning

I 2019 og 2020 spurte vi de nyutdannede nytilsatte lærerne om skolen de er tilsatt ved har en veiledningsordning for dem (ikke vist i figur). Resultatene bekrefter i stor grad rapporteringen fra eierne. Nyutdannede nytilsatte lærere i kommuner som har søkt om tilskudd oppgir oftere at de har en veiledningsordning sammenlignet med nyutdannede nytilsatte lærere i kommuner som ikke har søkt tilskudd. Samtidig ser vi at flere nytilsatte lærere oppgir at det finnes en veiledningsordning ved skolen de er tilsatt ved i 2020, sammenlignet med i 2019. Dette skyldes i stor grad at andelen som har svart «vet ikke» har gått betraktelig ned mellom de to årene, og gjelder uavhengig av om kommunen mottar tilskudd eller ikke.

Figur 6.3 viser hvordan de nyutdannede nytilsatte lærerne svarer på spørsmålet om de mottar, eller har mottatt, veiledning. I 2019 oppgir i overkant av 70 prosent av de nyutdannede nytilsatte lærerne at de mottar, eller har mottatt, veiledning, uavhengig av om kommunen de er tilsatt i har søkt om tilskudd eller ikke. Det er derimot en noe større andel av de som er tilknyttet kommuner som mottar tilskudd, som oppgir at de mottar veiledning nå, sammenlignet med lærere i kommuner uten tilskudd. Denne forskjellen ser vi både i 2019 og i 2020.

Vi gjør her oppmerksom på at det er ulikt utvalg for undersøkelsene i 2019 og 2020. I tillegg kan også resultatene fra 2020 også være preget av pandemien. Vi har også i 2020 en overrepresentasjon av lærere knyttet til kommuner som har mottatt tilskudd, og få svar fra andre lærere. Dette gjør at sammenligningen mellom årene er vanskelig å gjennomføre uten at det er heftet usikkerhet ved sammenligningen.

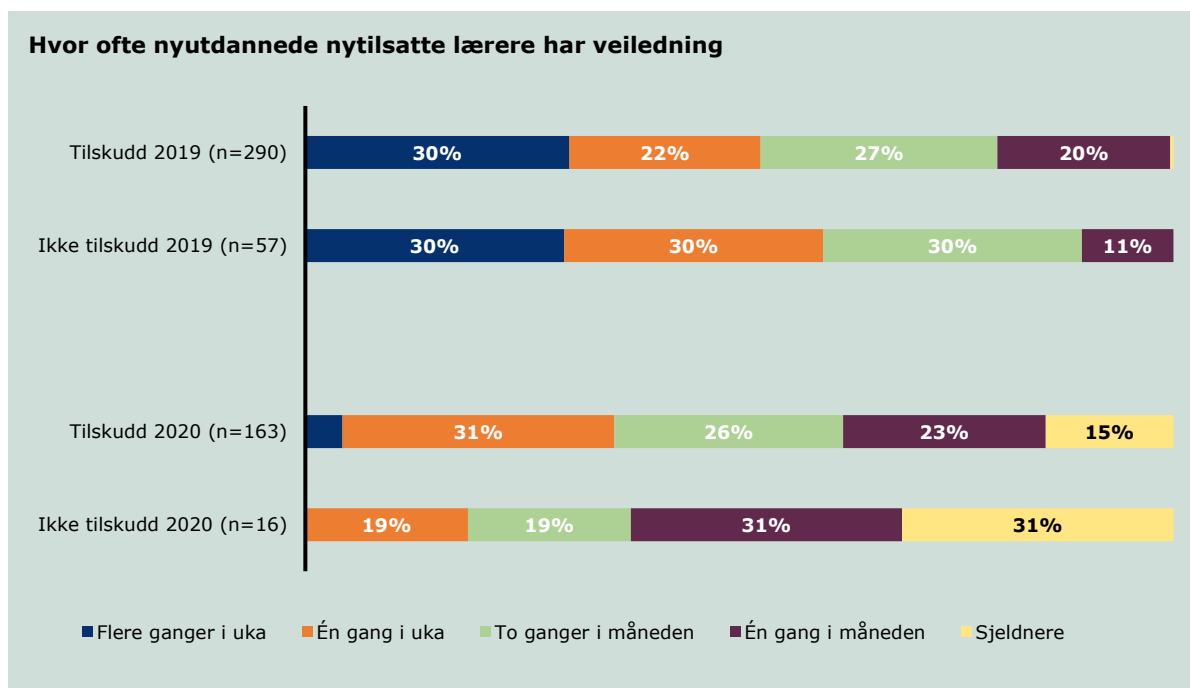
Figur 6.3 Andel nyutdannede nytilsatte lærere som mottar veiledning, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til nyutdannede nytilsatte lærere i 2019 og 2020

For å få en bedre oversikt over forskjeller i omfang av veiledning mellom kommuner med og uten tilskudd, har vi også analysert forskjeller i hva de nyutdannede nytilsatte lærerne oppgir når vi har spurt om hvor ofte de i gjennomsnitt er involvert i formell veiledning (jf. Figur 6.4). I tråd med Figur 6.3, er det vanskelig å se systematiske forskjeller mellom lærere fra kommuner med og uten tilskudd i 2019. Andelen lærere som rapporterer å motta veiledning flere ganger i uka, en gang i uka, to ganger i måneden eller en gang i måneden, er omtrent like i 2019. Til sammenligning, viser resultatene fra 2020 at lærere fra kommuner med tilskudd oppgir hyppigere deltagelse i formell veiledning enn lærere fra kommuner uten tilskudd, men her har vi et svakt sammenligningsgrunnlag siden vi har få svar fra lærere tilknyttet kommuner som har mottatt tilskudd. 2020-resultatene tyder videre på at det har vært en nedgang i hyppighet i veiledningen. Det er blant annet en langt større andel nyutdannede nytilsatte lærere som oppgir at de har mottatt veiledning sjeldnere enn én gang i måneden i 2020 enn i 2019. Som nevnt er ikke resultatene fra 2019 og 2020 direkte sammenlignbare for denne målgruppen, men det er likevel mulig å anta at den relativt høye andelen nytilsatte som oppgir å få veiledning sjeldnere enn én gang i måneden skyldes korona-situasjonen.

Figur 6.4 Hvor ofte nyutdannede nytilsatte lærere får veiledning, skilt på tilskudd (2019, 2020)

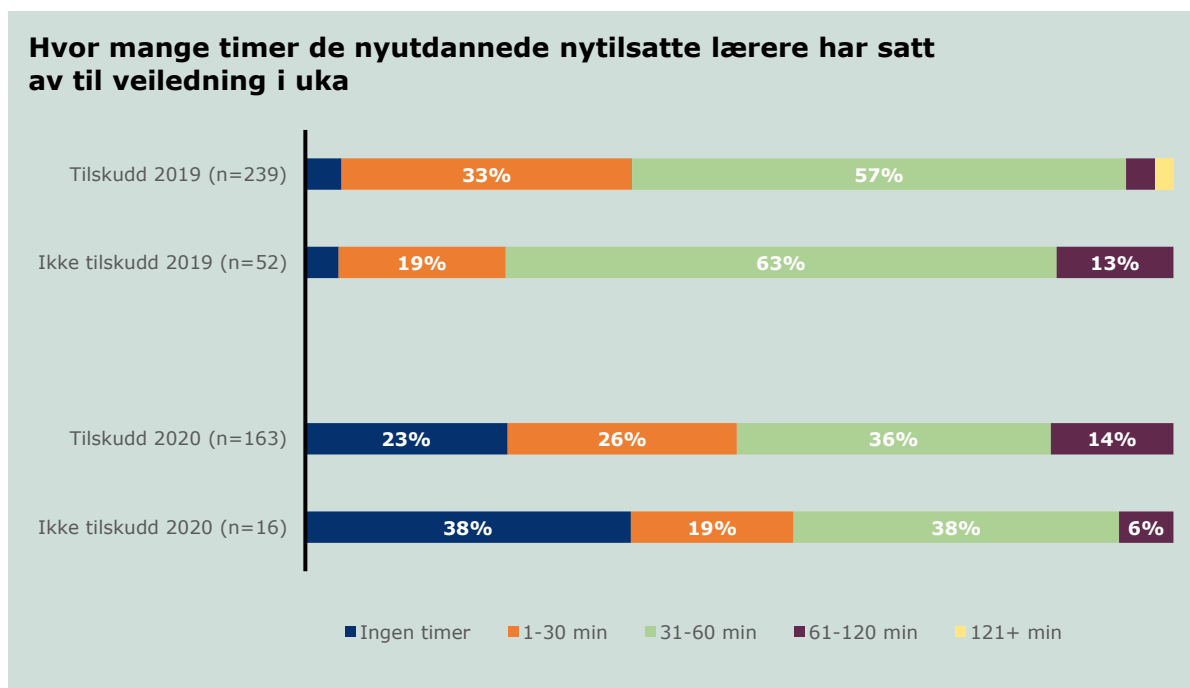

Kilde: Spørreundersøkelse til nyutdannede nytilsatte lærere i 2019 og 2020

På spørsmål om hvor mange timer i uken de nyutdannede nytilsatte lærerne har satt av til veiledning, ser vi det samme mønsteret, jf. Figur 6.5. I 2019 ser vi en svak tendens til at de som har tilskuddsfinansiert veiledning rapporterer noe mer tid til veiledning, mens det i 2020 er omvendt. Igjen er den største forskjellen mellom 2019 og 2020, hvor det i 2020 rapporteres betydelig færre timer avsatt til veiledning.

I 2019 oppgir en overvekt av de nyutdannede nytilsatte lærerne at de i snitt avsetter mellom en halvtime og en time ukentlig til veiledning, uavhengig av om kommunen de er tilsatt i mottar tilskudd eller ikke. Derimot viser resultatene fra 2020 at en høyere andel av lærerne oppgir at de ikke avsetter noe tid ukentlig, sammenlignet med resultatene fra 2019. Denne endringen er sterkere for kommuner uten tilskudd enn for kommuner med tilskudd. Forskjellene i resultat mellom 2019 og 2020 kan tyde på at pandemien har gått hardere utover veiledningen i kommuner uten tilskudd enn i kommuner med tilskudd, men kan også skyldes systematiske forskjeller i utvalg og respondentantall mellom de to årene.

Figur 6.5 Avsatt tid til veiledning hos nyutdannede nytilsatte lærere, skilt på tilskudd (2019, 2020)

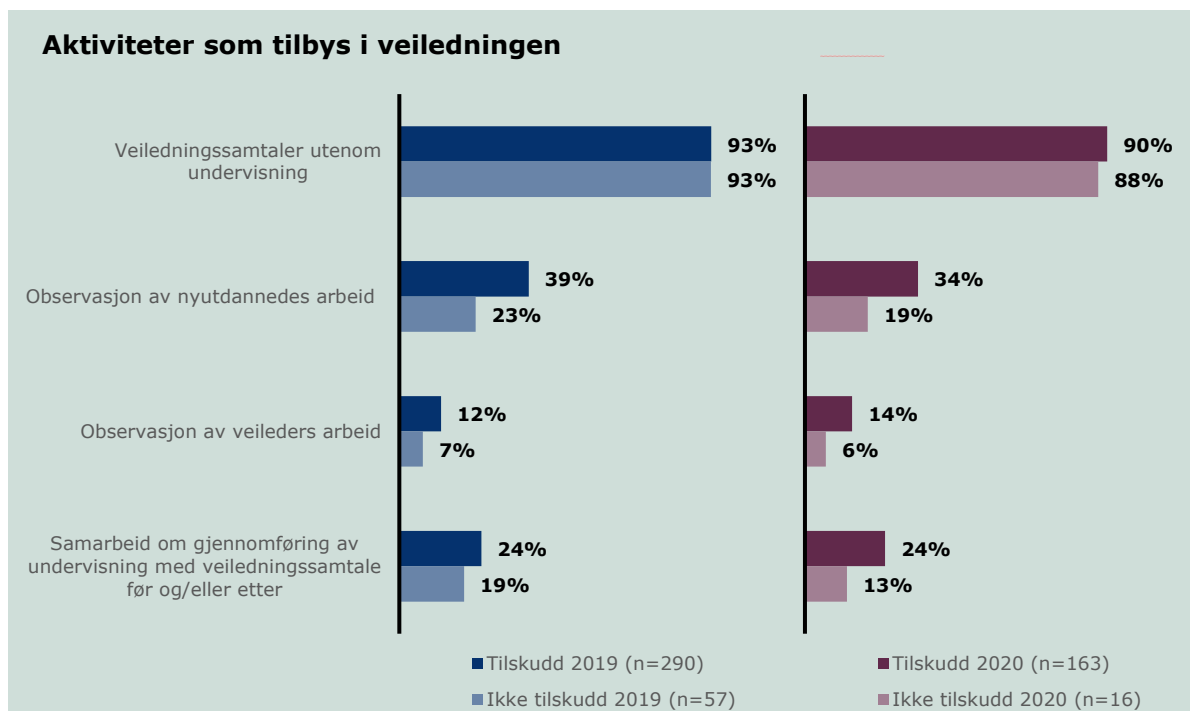
Kilde: Spørreundersøkelse til nyutdannede nytilsatte lærere i 2019 og 2020

Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

6.2.3 Forskjeller på aktiviteter som tilbys i veiledningen

For å kartlegge forskjeller på aktiviteter som tilbys i veiledningen stilte vi i 2019 og 2020 de nyutdannede nytilsatte lærerne spørsmål om hvilke aktiviteter som inngår i veiledningen. Figur 6.6 viser at de fleste respondentene oppgir å delta i veiledningsamtaler utenom undervisning, uavhengig av om kommunen de tilhører mottar tilskudd eller ikke.

Figur 6.6 Aktiviteter som tilbys i den nyutdannede nytilsattes veiledning, skilt på tilskudd (2019, 2020)

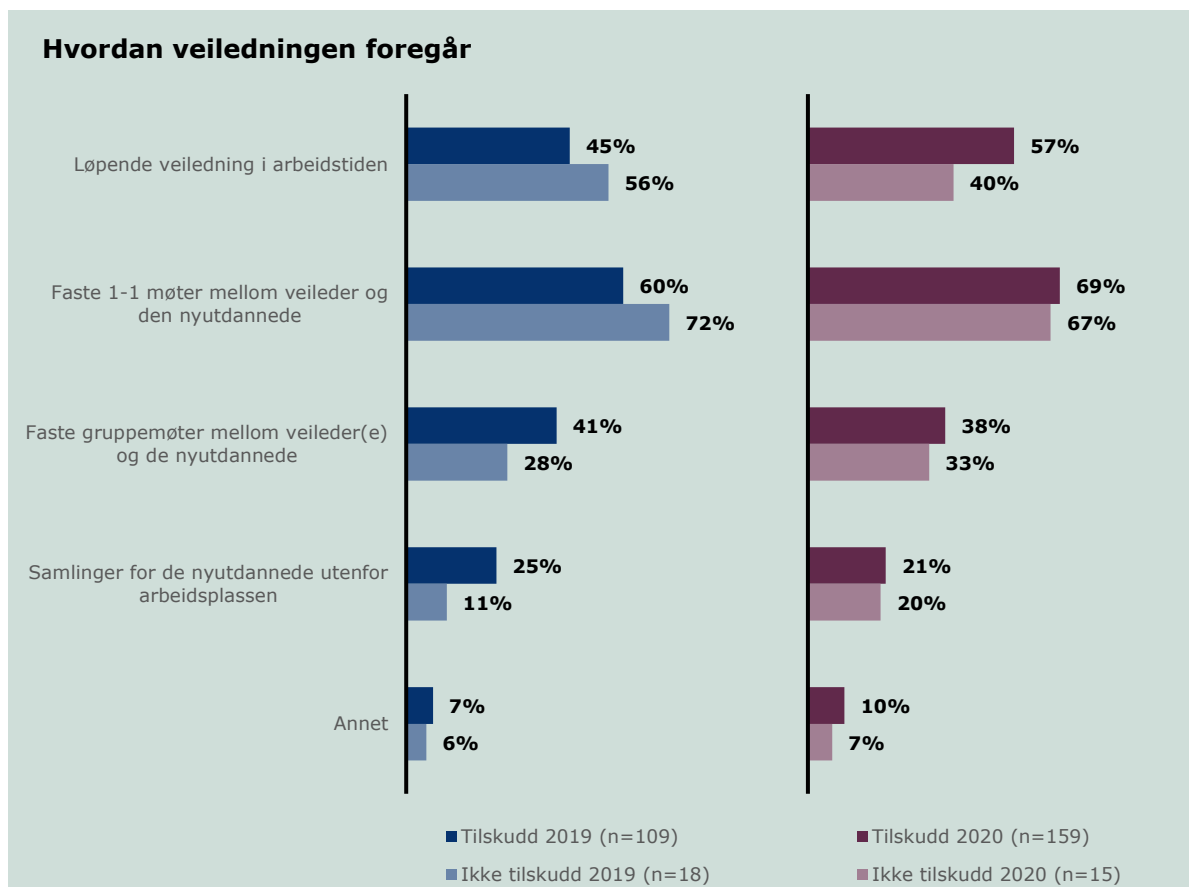
Kilde: Spørreundersøkelse til nyutdannede nytilsatte lærere i 2019 og 2020

Det vi kan se er at en høyere andel av respondentene fra kommuner som mottar tilskudd oppgir at veiledningen inkluderer et bredere spekter av aktiviteter. Dette ser vi tydelig både i 2019 og 2020. Det er en høyere andel som oppgir at veiledningen inkluderer observasjon av nyutdannedes arbeid, observasjon av veileders arbeid eller samarbeid om gjennomføring av undervisning med veiledningssamtale før og/eller etter.

Vi har også spurt veilederne om hvordan veiledningen foregår. Som vi kan lese av Figur 6.7 er det forskjeller avhengig av om kommunen veilederen jobber i mottar tilskudd eller ikke. Samlet sett viser resultatene at faste 1-1 møter mellom veileder og den nyutdannede er den vanligste veiledningsformen for alle kommuner, uavhengig av om kommunen mottar tilskudd eller ikke. Løpende veiledning i arbeidstiden og faste gruppemøter mellom veileder(e) og de nyutdannede er også vanlige veiledningsaktiviteter, men mindre vanlige enn de to førstnevnte.

Veiledere i kommuner med tilskudd oppgir i 2019 i større grad å benytte flere typer veiledning, mens de som ikke har mottatt tilskudd i noe større grad fokuserer på løpende veiledning i arbeidstiden og faste 1-1 møter. Det samme gjelder for 2020, men forskjellene er mindre og her ser vi at tilskuddsmottakerne har en høyere andel som oppgir å benytte hver av formene for veiledning. Særlig ser vi at andelen veiledere fra kommuner uten tilskudd som benytter løpende veiledning i arbeidstiden har gått ned fra 2019 til 2020. Nedgangen kan skyldes tilfeldigheter grunnet få respondenter, eller være en konsekvens av koronapandemien.

Figur 6.7 Veiledernes vurdering av hvordan veiledningen foregår, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til veiledere i 2019 og 2020

6.3 Forankring, organisering og kompetanse

Hvorvidt skoleledere har mottatt tilskudd eller ikke, påvirker ikke i særlig grad hvordan de opplever forankringen av veiledningsordningen. Det er en liten signifikant korrelasjon mellom tilskudd og høyere forankring hos både eier og veiledere, men forskjellene er små.

Blant skoleeiere finner vi at veiledningen som oftest er organisert og avholdes på den enkelte skole, med lite variasjon i andre typer organisering mellom de som har mottatt tilskudd og ikke. Det er noe større variasjon blant de som mottok tilskudd i 2020, men dette er ikke systematisk på tvers av måleårene. Forskjellene kan skyldes enten tilfeldige variasjoner blant respondentene eller konsekvenser av pandemien. Det samme gjelder for veilederne som oppgir at veiledningen nesten utelukkende skjer lokalt på egen skole.

Blant veilederne som svarte på undersøkelsen i 2019 og 2020, kan vi se at respondentene i kommuner og på skoler med tilskudd oppgir noe høyere grad av formell veilederutdanning og at de selv opplever at de har den nødvendige fagdidaktiske kompetansen i faget som de nytilsatte lærerne underviser i. På skoleeiersiden, er det i 2020 en klart større andel av tilskuddsmottakerne som tilbyr kompetanseheving for veiledere.

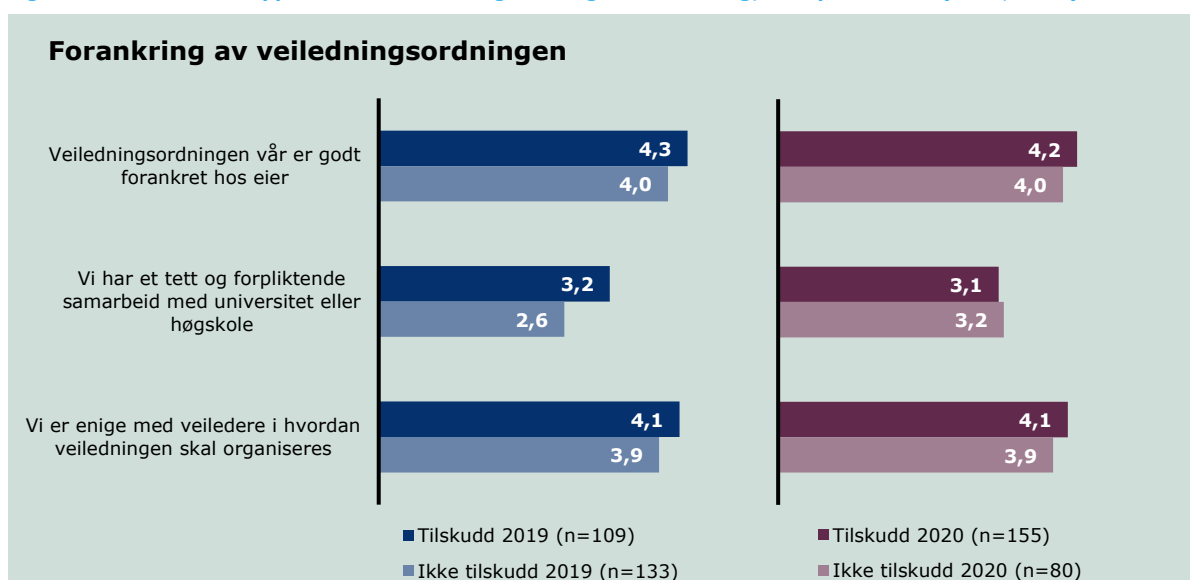
6.3.1 Forskjeller i forankring av veiledningsordningen

Skolelederne har fått spørsmål om hvordan de opplever forankring av veiledningsordningen hos skoleeier og samarbeid om ordningen med UH-sektoren og veiledere, jf. Figur 6.8.

Respondentene ble spurt om hvor enige eller uenige de var i påstandene som vises i figuren under, på en skala fra helt uenig (1) til helt enig (5). Svarene er gjengitt som et numerisk gjennomsnitt av hva respondentene har svart.

Blant lederne ser vi ingen systematiske forskjeller mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere. Både i 2019 og 2020 har de i snitt oppgitt omtrent det samme, om noe mer positivt blant tilskuddsmottakerne. På disse spørsmålene ser vi heller ikke en tydelig endring fra 2019 til 2020. Det kan tyde på at tilskuddsmidlene ikke har hatt betydning for skolenes evne til å forankre og opprettholde samarbeid under pandemien, slik som antydning at tilskuddet har hatt på hyppigheten av veiledningen (se Figur 6.4 og Figur 6.5).

Figur 6.8 Skolelederes opplevelse av veiledningsordningens forankring, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleledere i 2019 og 2020

6.3.2 Forskjeller i organisering og gjennomføring av veiledningen

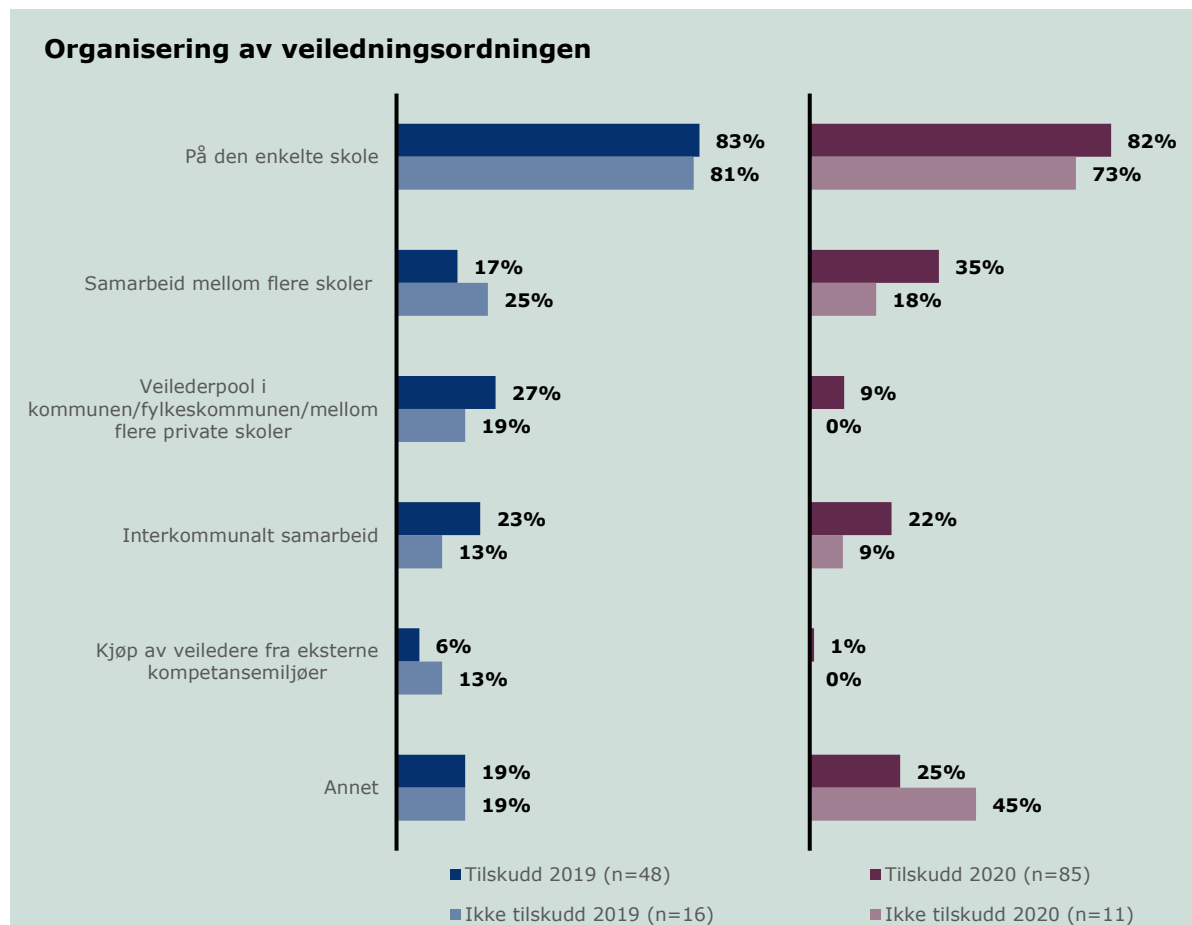
Uavhengig av om kommunen mottar tilskudd eller ikke, er veiledningsordningen stort sett organisert på den enkelte skole. Det viser resultatene fra spørreundersøkelsene til skoleeierne i 2019 og 2020. På spørsmål om hvordan veiledningsordningen er organisert, svarer skoleeierne med og uten tilskudd relativt likt, men med noen interessante forskjeller, jf. Figur 6.9. Også her kan vi antyde at de to gruppene har håndtert pandemien ulikt.

Både i 2019 og 2020 ser vi at kommunene som mottok tilskudd, i større grad enn de som ikke mottok tilskudd, benytter en veilederpool og/eller interkommunalt samarbeid. Andelen er noe lavere i 2020 enn i 2019 for begge grupper, men nedgangen er betydelig større for de som ikke mottok tilskudd.

I 2020 ser vi at kommunene som ikke mottok tilskudd svarer lavere enn i 2019 på samtlige alternativer bortsett fra «Annet». Her har de selv hatt muligheten til å skrive inn hvordan veiledningsordningen er organisert. De åpne svarene viser at en betydelig andel av kommunene

uten tilskudd i 2020 har gjennomført veiledningssamlinger sentralt i kommunen og/eller opprettet nettverk for nyutdannede nytilsatte lærere, i stedet for de kategoriene som er presentert i spørreundersøkelsen. Dette kan være et tilbud som er enklere å gjennomføre digitalt, og det er derfor mulig at endringen fra 2019 er knyttet til pandemisituasjonen. At den samme tendensen ikke er like tilstedeværende blant tilskuddsmottakerne, kan skyldes en tydeligere forankring eller systematisering av veiledningsopplegget, men dette er uklart.

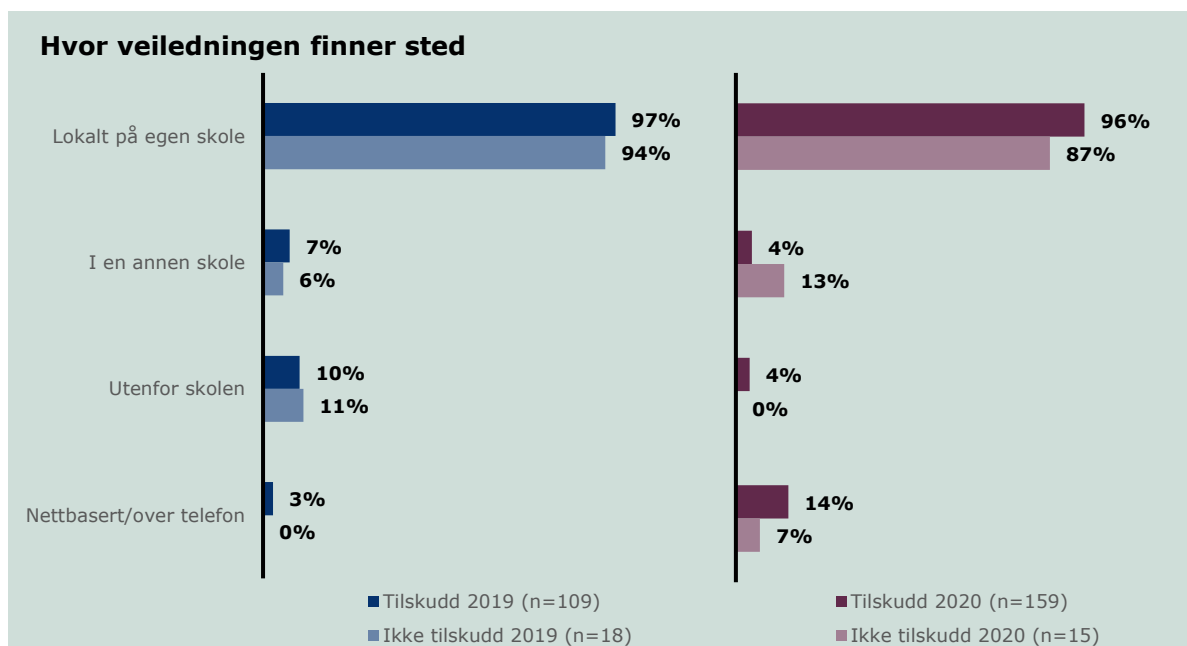
Figur 6.9 Skoleeierne vurdering av hvordan veiledningsordningen er organisert, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere i 2019 og 2020

Veilederne har fått spørsmål om hvor veiledningen finner sted, jf. Figur 6.10. Her ser vi at nesten samtlige oppgir at veiledningen finner sted lokalt på egen skole, både blant tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere. Det er en høyere andel tilskuddsmottakere i 2020 som oppgir at de gjennomfører veiledning nettbasert eller over telefon, og en høyere andel ikke-tilskuddsmottakere i 2020 som oppgir at de gjennomfører på en annen skole, men i begge tilfellene er andelen relativt liten.

Figur 6.10 Veilederes vurdering av hvor veiledningen finner sted, skilt på tilskudd (2019, 2020)

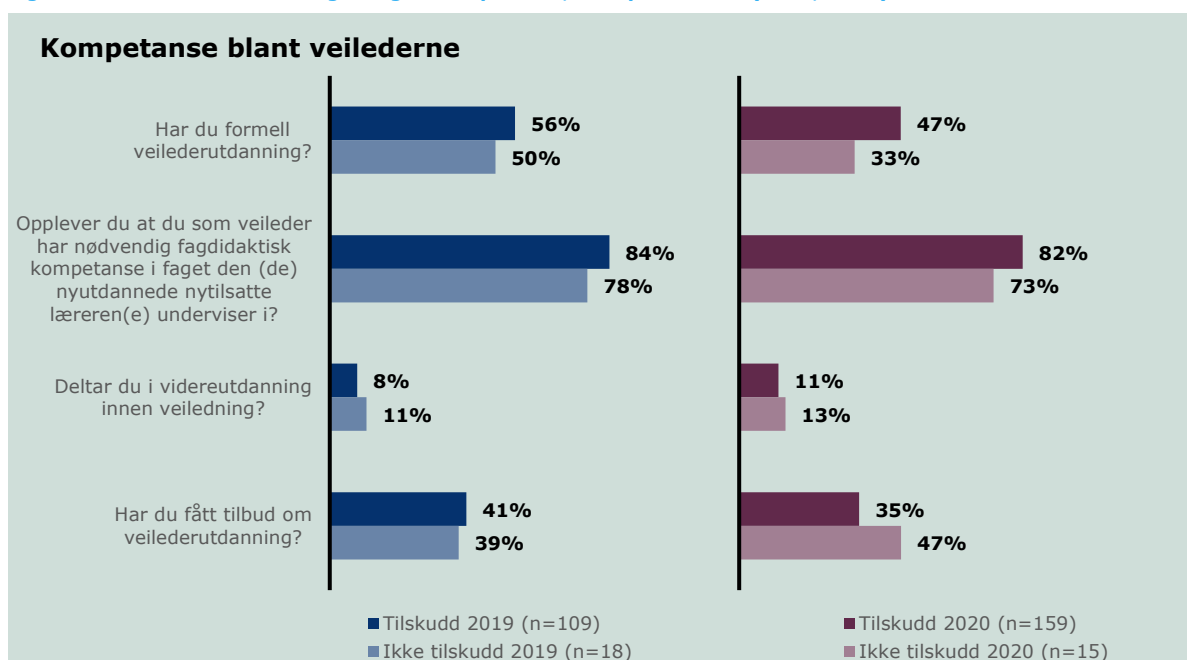

Kilde: Spørreundersøkelse til veiledere i 2019 og 2020

6.3.3 Forskjeller i kompetanse og kompetansehevingstiltak for veiledere

Både i 2019 og 2020 ser vi at det er større sannsynlighet for at veilederne i kommuner og skoler som mottar tilskudd har formell veilederutdanning og at veilederne opplever at de har nødvendig fagdidaktisk kompetanse i faget som de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) underviser i, jf. Figur 6.11. Til gjengjeld er det en lik eller større andel blant de som ikke har mottatt tilskudd som oppgir at de deltar i eller har fått tilbud om videreutdanning.

Figur 6.11 Veilederes vurdering av egen kompetanse, skilt på tilskudd (2019, 2020)

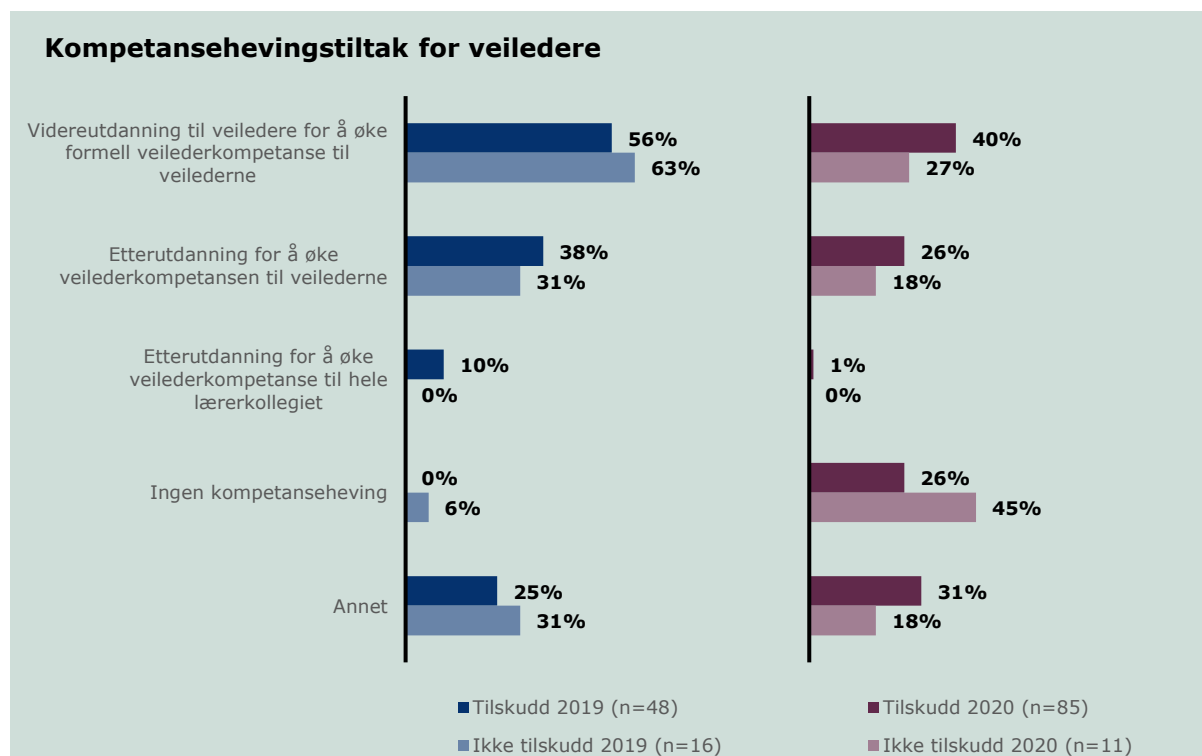
Kilde: Spørreundersøkelse til veiledere i 2019 og 2020

Hvorvidt skoleeierne legger til rette for kompetanseheving for veiledere i kommunen viser tydelig forskjellene på tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere, jf. Figur 6.12. Skoleeiere har flere tiltak de kan iverksette for å øke veiledningskompetansen i egen organisasjon. Gjennom videreutdanning kan veilederne øke sin formelle kompetanse i form av studiepoeng fra et universitet eller høyskole. Gjennom de statlige etterutdanningsordningene kan skoleeier, i samarbeid med UH-sektoren, gjennomføre kompetansehevende tiltak rettet mot hele eller deler av lærerstaben.

Resultatene viser at kompetansehevende tiltak oftere igangsettes i kommuner med tilskudd, sammenlignet med kommuner som ikke mottar tilskudd. I 2019 vises en liten forskjell mellom kommunene som mottar tilskudd og ikke, og om, og hvilke, kompetansehevingstiltak eier iverksetter for å øke veiledningskompetansen hos sine veiledere. Det er en noe større andel skoleeiere som ikke mottar tilskudd som oppgir at de tilbyr videreutdanning for å gi veilederne formell veilederkompetanse (som kan stemme godt overens med svarene i Figur 6.11).

Resultatene fra 2020 forteller derimot om en betydelig nedgang i kompetansehevingstiltak hos kommuner uten tilskudd. 45 prosent av skoleeierne som ikke mottok tilskudd i 2020 oppgir at de ikke har noen kompetansehevingstiltak. Dette kan vise at særegne faktorer ved inneværende år (koronapandemien) kan ha gått hardere utover disse kommunenes evne til å gjennomføre kompetansehevingstiltak, sammenlignet med kommuner med tilskudd. En annen forklaring for forskjellene i resultatene kan være svakheter ved datautvalget.

Figur 6.12 Hvilke kompetansehevingstiltak skoleeierne har iverksatt for å øke veiledningskompetansen i personalet, skilt på tilskudd (2019, 2020)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere i 2019 og 2020

6.4 Oppsummerende vurdering

Når vi sammenligner de respondentene fra undersøkelsene i 2019 og 2020 som mottok eller ble berørt av tilskuddsmidler med de som ikke gjorde det, ser vi kun små forskjeller i datamaterialet. Isolert sett finner vi at tilskuddsmidlene har en sammenheng med omfang av veiledningstilbud. Tilskuddsmottakere har i større grad et veiledningstilbud til nyutdannede nytilsatte lærere, og denne er i større grad utarbeidet i en konkret plan. Veiledningen i disse kommunene og skolene ser også ut til å ha et bredere spekter av aktiviteter og veiledningsformer.

Tilskuddene har derimot ingen tydelig og signifikant sammenheng med forankring og organisering av veiledningen. Når det gjelder kompetanse hos veilederne, kan vi se at veiledere som er ansatt i kommuner som har mottatt tilskudd i noe høyere grad har formell veilederkompetanse, og at skoleeiere som mottar tilskudd i noe høyere grad tilbyr kompetanseheving for veiledere. Forskjellene er derimot svært små og ikke signifikante.

Omstendighetene i 2020 knyttet til koronapandemien og forskjeller i metode gjør det vanskelig å lese funn på tvers av årene. Gjennomgående er det større forskjeller mellom tilskuddsmottakere og ikke-tilskuddsmottakere i undersøkelsen fra 2020. Her fremstår tilskuddene som å i større grad ha en positiv effekt på veiledningsordningen hos alle respondentgruppene. Dette kan tyde på at tilskuddene potensielt har vært med å skape en tydeligere forankring av veiledningsordningen og at mottakerne derfor har vært i bedre stand til å opprettholde veiledning under ellers utfordrende omstendigheter. Dette er derimot ikke noe vi kan si med sikkerhet basert på dataene alene.

7. SAMARBEID MED UNIVERSITET- OG HØYSKOLESEKTOREN

Tidligere evaluering av veiledning til nyutdannede nytilsatte lærer viser at universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren) er relativt lite involvert i veiledningsordningene, og at det sjeldent finnes et formalisert samarbeid mellom kommunen og UH-sektoren.¹⁹ På spørsmål om hva som er til hinder for å få på plass veiledningsordninger, fremheves blant annet manglende formalisert samarbeid med universitet- og høyskole. Videre fremkommer det at kommuner som hadde etablert et samarbeid med UH-sektoren hadde veiledningsordninger som var av bedre kvalitet, og at disse kommunene generelt var mer opptatt av å holde seg faglige oppdaterte.²⁰

Som en oppfølging av dette har vi i denne evalueringen sett nærmere på samarbeidet mellom tilskuddsmottakerne og universitet- og høyskolesektoren. Dette fordi samarbeid mellom UH-sektoren og kommunen i forbindelse med veiledning anses som sentralt for å ivareta prinsippet om at veiledningen skal være basert på forskning. I dette kapittelet fremstilles derfor funn og resultater som kan si noe om hvilken betydning tilskuddsmidlene har for samarbeidet med UH. Både om tilskuddet stimulerer til samarbeid på sentralt og lokalt nivå, hvordan eiere og ledere opplever samarbeidet, og UH-sektorens bidrag inn i veiledningsordningene.

I dette kapittelet fremstilles funn fra:

- Spørreundersøkelsen sendte ut til skoleeiere og skoleledere i 2021
- Kvalitative intervjuer med representanter fra UH-sektoren, skoleeiere og -ledere gjennomført i 2021

Svar fra skoleeiere er oppsummert i figurer med **grønn** bakgrunn, mens svar fra skoleledere er oppsummert i figurer med **rosa** bakgrunn. Forskjeller i hvordan ledere og eiere besvarer påstanden skyldes antagelig nettoutvalget, der respondenter fra eiernivået ikke nødvendigvis sammenfaller med skolelederne som har besvart undersøkelsen. For eksempel kan det være eiere som har besvart undersøkelsen, der det mangler besvarelser fra ledere i den samme kommunen. Visa versa kan det være ledere fra en kommune som har besvart undersøkelsen, der skoleeier i kommunen ikke har besvart undersøkelsen.

Tekstboks 7-1 Oppsummert om tilskuddets betydning for samarbeidet med UH-sektoren

Overordnet viser data følgende om tilskuddets betydning på samarbeid med UH-sektoren:

- Omtrent halvparten av tilskuddskommunene har samarbeid med UH-sektoren om veiledning. Av disse ble et fåtall av samarbeidene inngått som følge av at kommunene mottok tilskuddsmidler.
- Omtrent halvparten av samarbeidene med UH-sektoren er formaliserte. De resterende samarbeidene innebærer uformell sparring og erfaringsutveksling mellom kommunene, universitetene og høyskolene.
- Kun et fåtall av samarbeidene som var inngått før kommunene mottok tilskuddsmidler har endret innholdet i veiledningen som følge av tilskuddet.
- UH-samarbeidet innebærer oftest bistand til kompetanseheving av veiledere og deltakelse på veiledningssamlinger.
- Skoleeiere og skoleledere vurderer UH-sektorens bidrag inn i veiledningen som positiv.

¹⁹ Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere - sluttrapport 2021*. Lastet ned fra: https://www.udir.no/contentassets/8f74754444124fe5b3e93415b7472180/sluttrapport_evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere.pdf

²⁰ Ibid.

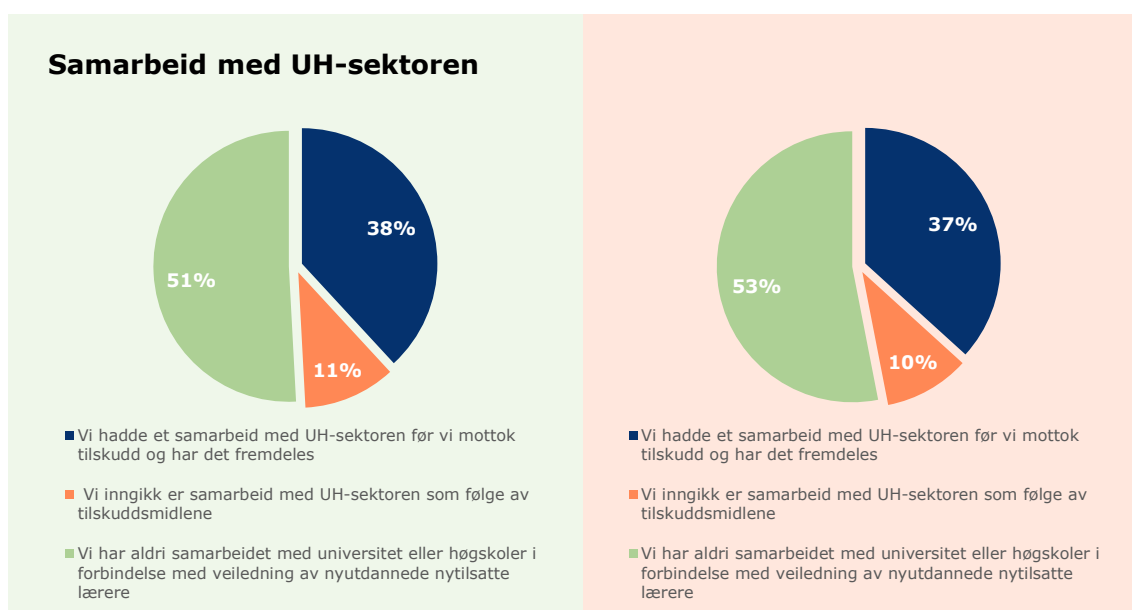
7.1 Samarbeid med UH-sektoren som følge av tilskuddet

For å undersøke hvilken betydning tilskuddet har hatt for å stimulere til samarbeid mellom UH-sektoren og kommunen, har eiere og ledere blitt bedt om å ta stilling til om man hadde et samarbeid med UH-sektoren før man mottok tilskuddsmidler. Resultatene er fremstilt i Figur 7.1.

Overordnet viser funnene at omtrent halvparten av respondentene aldri har hatt et samarbeid med UH, hverken før eller etter de mottok tilskudd. Videre ser vi at 38 prosent av eierne og 37 prosent av lederne oppgir at de hadde et samarbeid med UH-sektoren før de mottok tilskudd til veiledning. Når vi ser på andelen som hadde et samarbeid eller som aldri har samarbeidet med UH, er det grunn til å anta at tilskuddsmidlene i liten grad stimulerer til samarbeid med UH-sektoren.

Når dette er sagt ser vi imidlertid at 11 prosent av eierne og 10 prosent av lederne rapporterer om at de inngikk et samarbeid med UH-sektoren som følge av at de ville motta tilskudd til veiledning. Vi kan dermed anta at tilskuddsmidlene i noen sammenhenger bidrar til å opprette et samarbeid mellom UH og kommunen.

Figur 7.1 Skoleeiere og skolelederes rapportering av UH-samarbeid. Huk av for påstanden som er mest beskrivende for deg ... (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere og skoleledere i 2021

N(skoleeiere) = 118, N(skoleledere) = 147.

Funnene sammenfaller godt med det kvalitative datamaterialet. Det er kun i enkelttilfeller at eiere har oppgitt at de har henvendt seg til UH-miljø for å få bistand til å opprette en veiledningsordning som følge av at man ville motta tilskudd.

Det samme finner vi i materialet fra intervjuer med representanter fra UH-sektoren, hvor UH forteller at de kun ved ett enkelttilfelle har blitt kontaktet i forbindelse med at en kommune ville motta tilskudd til veiledning og dermed hadde behov for bistand til å opprette en veiledningsordning. Denne informanten forteller at kommunen som følge av tilskuddsmidlene tok kontakt for å få hjelp til å opprette veiledningsordningen. Informanten beskriver det slik:

Det stemmer det, den ene kommunen som fikk midler i første runde tok kontakt med oss for å finne ut hva vi kunne tilby (...) De skiftet etter hvert folk i stillinger der, så det ble ikke noe tettere samarbeid ut av det. Allikevel tok de kontakt for å høre hva vi kunne tilby. (Intervju med UH)

Vanligere er det imidlertid at eierne tar kontakt med UH-miljø i forbindelse med at de ønsker innspill på veiledningsplanen de har utarbeidet, og hjelp til forbedringer. Flere eiere opplyser om at de tar kontakt med UH særlig i forbindelse med utvikling av planen for å motta innspill og for kontinuerlig forbedring. UH på sin side tydeliggjør at dette er tilfellet for enkelte av kommunene, men at de generelt opplever at det er stor spredning i hvor opptatt og strukturert kommunene er i sitt arbeid med veiledning.

Vi har noen kommuner vi har samarbeidet med lenge, der veiledergruppen har vært veldig stabil og der de har utviklet gode rutiner (...) Samtidig er det andre (små)kommuner hvor jeg opplever en stor grad av usikkerhet, og der motivasjonen for veiledning er veldig varierende (...) Føler noen ganger at jeg vasser i gjørme. Det er tungt fordi det er de samme kommunene vi får med hvert år, og de samme kommunene vi aldri får respons fra. (Intervju med UH)

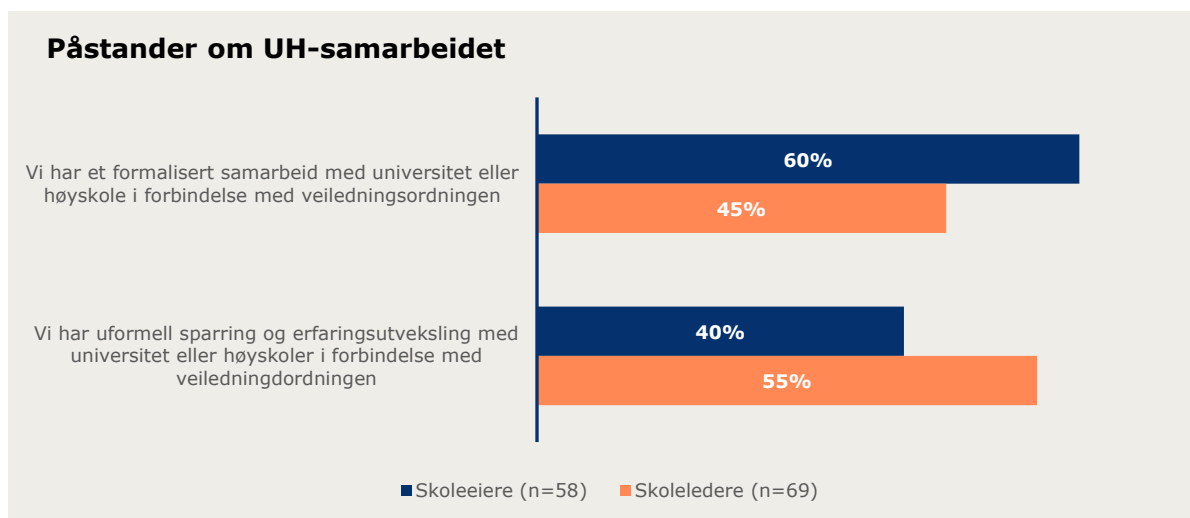
UH understreker imidlertid at man fortsatt har et langt stykke å gå for å få på plass gode veiledningsordninger i kommunene, og at UH har jobbet mye med å tydeliggjøre hva veiledning er og viktigheten av veiledningen, og opplever fremdeles at en god del kommuner mangler forståelse for profesjonen.

Det handler om hvordan man forstår dette med veiledning. Det kom ny leder på eiernivå på en av arenaene, og da vi kontaktet dem og sier vi ønsker å samarbeide, så sier hen at ja, men alle lærere kan jo veilede. Da har du ikke forståelse for hva veiledning er, fagfeltet, og at det er profesjon i profesjonen. (Intervju med UH).

7.1.1 Hvor formalisert er samarbeidet med UH?

For å undersøke hvordan samarbeidet med UH fungerer, ba vi i spørreundersøkelsen eierne og lederne som svarte at de har et samarbeid med UH-sektoren om å huke av for den påstanden som er mest beskrivende for deres samarbeid (se Figur 7.2). Resultatene varierer noe mellom hvordan eiere og ledere besvarer påstandene, men helhetsinntrykket er relativt likt. Omtrent halvparten av respondentene karakteriserer samarbeidene med UH-sektoren som formaliserte. Den andre halvparten rapporterer at samarbeidet med UH-sektoren innebærer uformell sparring og erfaringsutveksling. Sett i sammenheng med funnene i Figur 7.1 kan vi si at en fjerdedel av det totale antallet respondenter ser ut til å ha et formalisert samarbeid med UH-sektoren. Andelen tilskuddsmottakere med et formalisert samarbeid med UH må derfor vurderes å være lav.

Figur 7.2 Hvordan skoleeierne og skolelederne vurderer deres UH-samarbeid.

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere og skoleledere i 2021

Resultatene samsvarer også her godt med det kvalitative datamaterialet. Noen eiere forteller om formaliserte samarbeid, hvor det etableres fast, jevn og forpliktende kontakt mellom partene. Slike samarbeid er gjerne regionale, og involverer flere av kommunene innenfor universitetet eller høyskolens naturlige nedslagsfelt. Andre eiere forteller om mer sporadisk og uforpliktende kontakt med UH-sektoren, slik som denne informanten:

Vi har vært hos universitetet og fortalt om vår veiledningsordning, og delt litt om hva vi gjør. Vi har også vært inne i et samarbeidsnettverk hvor universitetet var inne. Men dette er ikke systematisk. Vi får en mail og så deltar vi hvis vi kan (...) Det er når de tar kontakt at det oppstår en dialog. (Intervju med skoleeier)

I intervjuene med UH-sektoren, opplyser informantene på sin side om at det er vanskelig å få etablert formaliserte samarbeid med kommunene selv om de gjerne ønsker dette. Flere informanter forteller at manglende plikt til involvering av UH i veiledningsordningen gjør at etablering av formaliserte samarbeid i stor grad er personavhengig. I tilfeller der kommunene viser manglende motivasjon til å få på plass dette, kan mer uformell sparring og erfaringsutveksling virke som en erstatning. Slike samarbeid oppleves som mindre forpliktende og er lettere å få kommunene til å delta i.

Det varierer hvor opptatt kommunene er av dette, og det har vi jobbet mye med. Fremdeles kan det være personavhengig, det handler om hvordan man forstår dette med veiledning for nyutdannede. (Intervju med UH)

Det virker som mange fylkeskommuner og kommuner har utfordringer med å prioritere veiledning. Vi har flere ganger prøvd å lage et opplegg rundt dette, hvor vi setter opp flere dialogseminarer og forslag til hva de kan delta på. Det har vist seg å være vanskelig. (Intervju med UH)

I intervjuene forteller enkelte av informantene at statsforvalteren er en viktig informasjonskanal for UHs arbeid opp mot barnehager og skoler i forbindelse med veiledning. Statsforvalteren

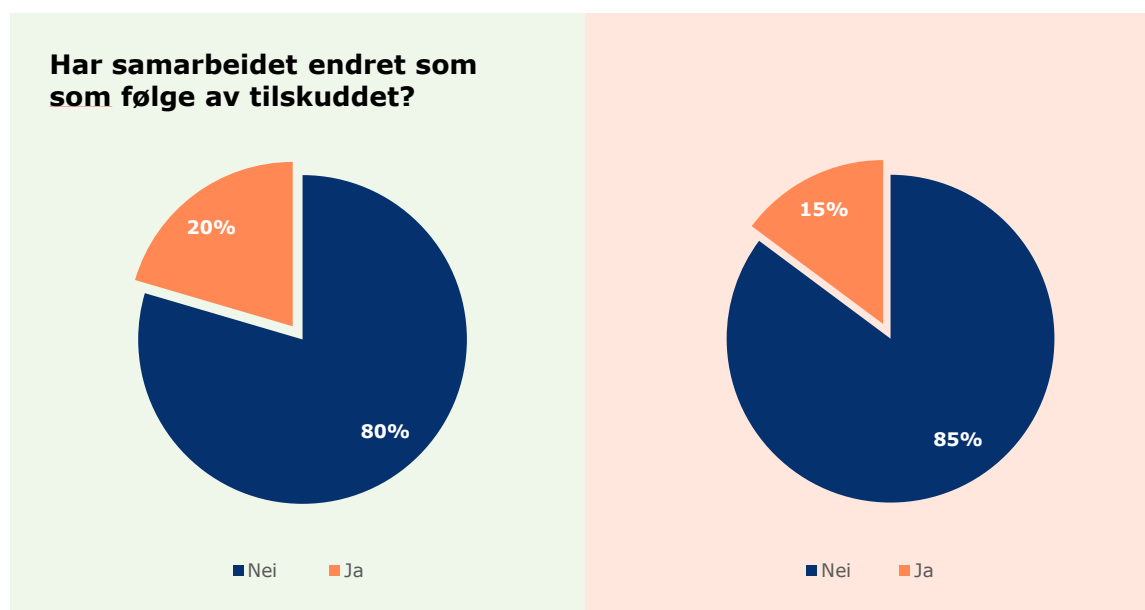
fungerer som en samarbeidspart og kommunikasjonskanal for UH når de forsøker å komme i kontakt med skoleeiere i landets kommuner. Statsforvalteren har tilfredsstillende lister over alle kommuner og barnehager, og kan dermed sende ut spørreskjemaer, informasjon og påmeldinger til for eksempel veiledningssamlinger i regi av UH til eiere.

7.1.2 Har samarbeidet endret seg som følge av tilskuddet?

For å undersøke om tilskuddet har påvirket samarbeidet med UH-sektoren, spurte vi i spørreundersøkelsen eiere og ledere om samarbeidet har endret seg som følge av at de nå mottar tilskudd, jf. Figur 7.3. For både eiere og ledere oppgir et stort flertall at samarbeidet, og dets innhold, ikke har endret seg. Imidlertid rapporterer 20 prosent av eierne og 15 prosent av lederne at samarbeidet med UH-sektoren har endret seg som et direkte resultat av at de nå mottar tilskuddsmidler.

Respondentene som svarte at samarbeidet med UH har endret seg som følge av tilskuddsmidlene, ble bedt om å beskrive hvordan i åpne svarfelt. En gjennomgang av svarene viser at flesteparten beskriver en større systematikk i samarbeidet mellom kommuner, skoler og UH-sektoren. Dette inkluderer langsiktig planlegging, jevnere og mer systematisk kontakt og oppfølging, og en mer helhetlig tenkning rundt veiledningsordningen og hvilke aktiviteter det samarbeides om.

Figur 7.3 Skoleeiere og skolelederes rapportering på om UH-samarbeidet har endret seg som følge av tilskuddet. (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere og skoleledere i 2021

N(Skoleeiere) = 45, N(Skoleledere) = 59.

I intervjuer med UH-sektoren fremkommer det ikke tydelige tegn på at tilskuddene har bidratt til bedre samarbeid mellom kommunene og UH. UH forteller at det generelt er store forskjeller mellom kommunene i hvor aktive de er, og hvor ofte de deltar på arrangementer og samlinger i regi av UH. Enkelte spekulerer også i om de som mottar tilskudd også er de som har gode veiledningsordninger fra før.

Tror det kan være sånn at de som søker tilskudd faktisk er de som også har en god veiledningsordning i bunn. Du må ikke ha veiledning på plass for å drive en skole, de

føler seg nok ofte tvunget til å prioritere noe annet. Det er nok ikke mangel på vilje, men på prioriteringer. (Intervju med UH)

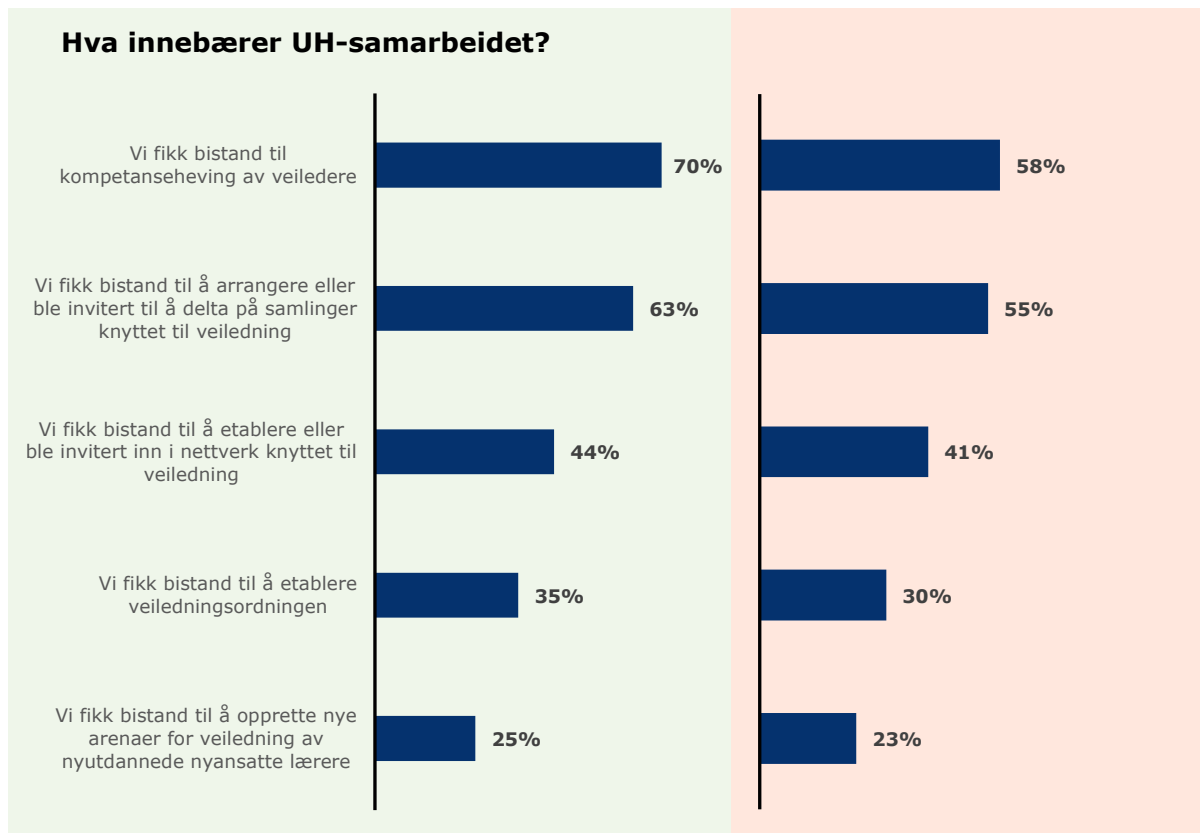
Et fåtall av informantene fra UH-sektoren stiller spørsmål om hvorvidt en for eksempel kan legge tydeligere føringer på tilskuddsmottakerne om å samarbeide med UH og andre kommuner i forbindelse med veiledningen. En informant nevner at man for eksempel kan gjøre dette gjennom rapporteringen på hvordan midlene er brukt, og mener dette kan stimulere til bedre samarbeid mellom UH, og muligens heve kvaliteten på veiledningen.

Har stilt meg noen spørsmål om hvordan det rapporteres på midlene, du skal bare krysse av på at veiledningsordningen er i tråd med prinsippene. Nå er det ikke sånn at jeg tror at vi sitter på all kunnskap, men kunne ønske at det var et krav om at de inngikk et samarbeid i et nettverk gjerne med UH, men også ett nettverk med andre kommuner. Det handler om å være inn på arena der du blir stimulert og støttet i å utvikle veiledningsordningen. (Intervju med UH)

7.2 UH-sektoren gir oftest bistand til kompetanseheving og veiledningssamlinger

Skoleeierne og skolelederne som har et samarbeid med UH-sektoren har i spørreundersøkelsen fått spørsmål om hva samarbeidet innebærer. Funnene viser at UH-sektoren i størst grad bidrar med bistand til enten kompetanseheving av veilederne eller til å arrangere og delta på samlinger knyttet til veiledning, jf. Figur 7.4. Omtrent en tredjedel av respondentene rapporterer å ha fått bistand av UH til å etablere en veiledningsordning, mens om lag en fjerdedel oppgir at UH har bidratt til å opprette nye arenaer for veiledning. Resultatene gjelder på tvers av respondentgruppene.

Figur 7.4 Hva skoleeiere og skolelederne rapporterer at UH-samarbeidet innebærer? (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere og skoleledere i 2021

N(skoleeiere)=58, N(skoleledere)=69

Funn fra de kvalitative intervjuene med eiere og UH-sektoren bidrar til å kaste ytterligere lys over innholdet i samarbeidene mellom kommunene og UH. Flere informanter, både eiere og UH-representanter, forteller om samarbeid knyttet til årlig planlegging, organisering og evaluering av veiledningen fra sentralt hold, samlinger for kompetanseheving av veiledere eller samlinger for nyutdannede, eksempelvis ved oppstart og avslutning av skoleåret.

Veiledernetverket i [fylkeskommune] er interessant, det er et faglig forum primært. Det er små frokostseminarer, med to til tre seminarer i løpet av et kalenderår der vi tar opp veiledning. Det er gratis å melde seg på, siste året har det vært digitalt, nå blir det kanskje fysisk fremover. Det er uavhengig av tilskuddsordningen, og ble startet før den. (Intervju med UH)

Andre eiere forteller om mer uforpliktende samarbeid knyttet til nettverksdeltakelse for eiere, ledere og veiledere, hvor samarbeidet i større grad bidrar til stimulering gjennom informasjons- eller erfaringsutveksling for deltakerne. Funnene fra intervjuer med de ulike partene tyder på at UH sjeldent bidrar direkte inn i veiledning av nyutdannede, men at de er sentrale i forbindelse med felles samlinger på tvers av kommuner.

Vi jobber med å etablere nettverk mellom oss og dem og tydeliggjøre hvordan en kan rigge ordninger. Vi fra lærerutdanningen deltar gjerne i møter med skoleeiere og -ledere for å dele informasjon, og bygge kunnskap om hvorfor vi har veiledningsordning, og hva som er god kvalitet i veiledningen. (Intervju med UH)

UH er i flere tilfeller opptatt av å understreke at deres rolle er å støtte og stimulere til utvikling lokalt, og at deres rolle ikke er å gi kommunen en oppskrift de skal følge i forbindelse med veiledningen. I enkelte tilfeller jobber UH opp mot kommuneledelsen, i andre tilfeller jobber de opp mot koordinatorene i kommunen. Dette avhenger ofte av størrelsen på kommunen slik dette sitatet er et eksempel på:

Vi fagpersoner snakker hele tiden om å støtte og stimulere til utvikling lokalt. Vi kommer aldri med en oppskrift. Vi modellerer og initierer til prosesser. I [kommune] jobber vi direkte opp mot kommuneledelsen fordi de er store, men i [kommune] for eksempel så møter vi aldri ledelsen, der er det ikke behov for det siden de har en koordinator. Men vi har sørget for at alle kommunene har en egen kontaktperson. (Intervju med UH)

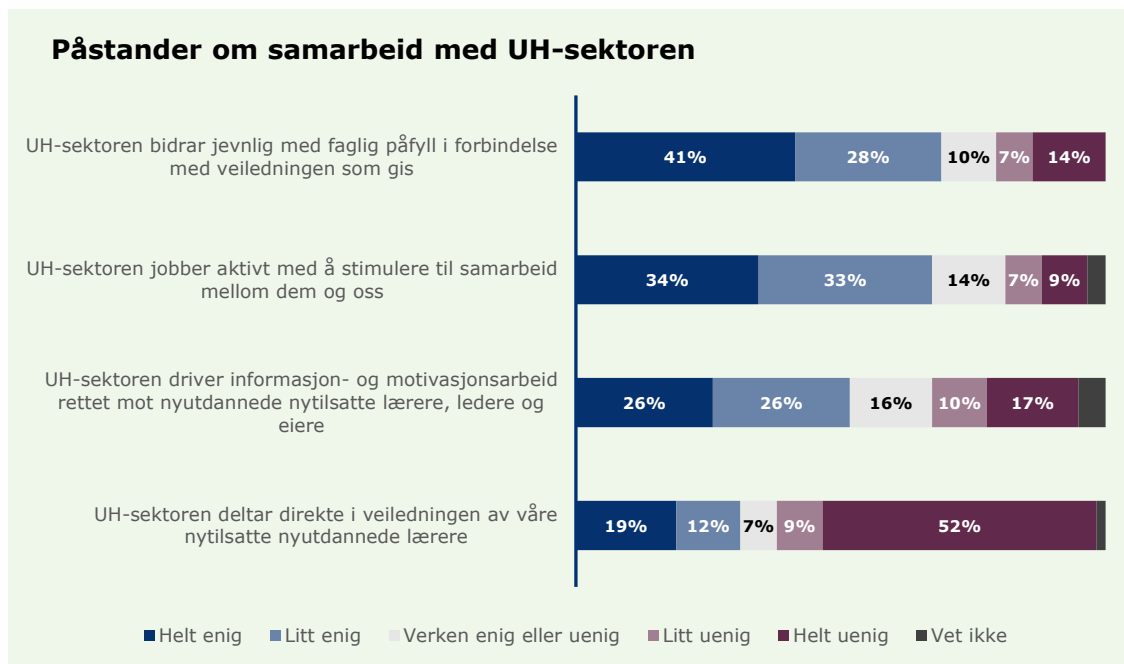
7.3 Eierne og lederne vurderinger av UH-sektorens bidrag i veiledningen

Skoleeiere og skoleledere som oppgir å ha et etablert samarbeid med UH-sektoren, har blitt bedt om å vurdere påstander om UH-sektorens aktiviteter i samarbeidet, jf. Figur 7.5 og Figur 7.6. Påstandene omfatter hvorvidt de ser seg enig eller uenig i at UH-sektoren bidrar jevnlig med faglig påfyll i veiledningen, aktivt jobber med å stimulere til samarbeid med kommunene/skolene, driver informasjons- og motivasjonsarbeid rettet mot nyutdannede nytilsatte lærere, ledere og eiere, og deltar direkte i veiledningen av de nytilsatte nyutdannede lærerne.

Av Figur 7.5 ser vi at 41 prosent er *helt enige* i at UH-sektoren bidrar jevnlig med faglig påfyll i forbindelse med veiledningen som gis, mens 34 prosent er *helt enige* i at UH-sektoren jobber aktivt med å stimulere til samarbeid mellom kommunen og UH. 26 prosent er *helt enige* i at UH-sektoren driver informasjons- og motivasjonsarbeid rettet mot nyutdannede nytilsatte lærere, ledere og eiere. Derimot er kun 19 prosent av respondentene *helt enige* i at UH-sektoren deltar direkte i veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere.

Det overordnede inntrykket er at skoleeierne jevnt over vurderer UH-sektoren som en aktiv pådriver og bidragsyter for veiledningen og dens innhold, men at sektoren i mindre grad bidrar direkte inn i gjennomføringen av den. I intervjuer med eierne og lederne virker de heller ikke å forvente at UH-sektoren skal bistå direkte inn i veiledningen, men at de heller skal være der som en støttespiller i forbindelse med faglig påfyll i utviklingen av veiledningsordningen og planer, og i forbindelse med kompetanseheving av veiledere.

Figur 7.5 Skoleeiernes vurdering av samarbeid med UH-sektoren. (prosent)

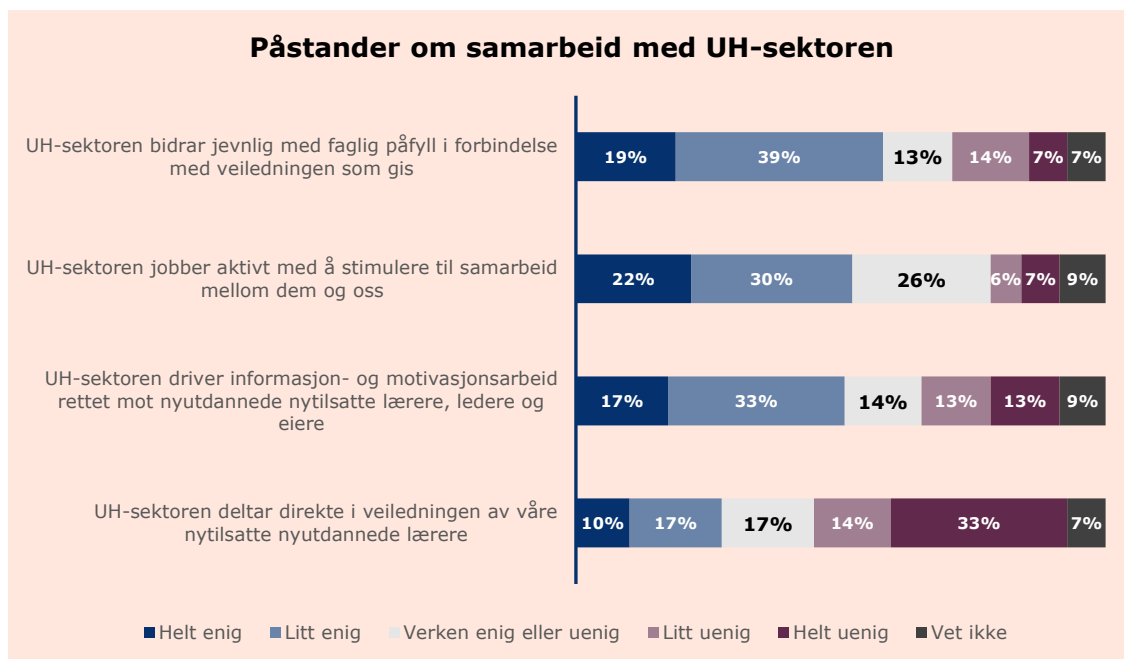

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleeiere i 2021

N = 58. Skoleeiere som har et samarbeid med UH-sektor. Merk at andeler under eller lik 5 % ikke oppgis i figuren

Resultatene fra skolelederne samsvarer i stor grad med resultatene fra skoleeierne. Likevel ser vi at lederne jevnt over er mindre positive til samarbeidet med UH, hvor en større andel svarer enten at de verken er enige eller uenige eller at de ikke vet svaret på påstandene. En sannsynlig årsak til dette er at samarbeidet med UH-sektoren oppleves som mer aktivt på kommunenivå enn for den enkelte skole.

Figur 7.6 Skoleledernes vurdering av samarbeid med UH-sektoren. (prosent)

Kilde: Spørreundersøkelse til skoleledere i 2021

N = 69.

7.4 Oppsummerende vurdering

Under halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart undersøkelsen oppgir å ha et samarbeid med UH-sektoren, og enda færre av disse oppgir at samarbeidet er formalisert. Tilskuddsmidlene ser ut til å ha påvirket samarbeidet mellom UH-sektoren og kommunene i liten grad. I de tilfellene hvor dette er tilfellet, har eiere henvendt seg til UH for å få bistand til å opprette en veiledningsordning som følge av at man ville motta tilskudd. Det samme finner vi i intervjuer med representanter fra UH-sektoren, hvor UH forteller at de ved enkelttilfeller har blitt kontaktet i forbindelse med at en kommune ville motta tilskudd til veiledning og dermed hadde behov for bistand til å opprette en veiledningsordning. Til tross for at dette ser ut til å være tilfellet for enkelte av kommunene, kan vi ut fra dataene ikke konkludere med at tilskuddet stimulerer til samarbeid mellom UH og kommunen i forbindelse med veiledning.

Det vi imidlertid kan si noe om er at det antagelig foreligger et forbedringsområde for samarbeidet mellom UH-sektoren og kommunen i forbindelse med veiledning. Dette synes ved at UH-sektoren opplever det som utfordrende å få til et godt samarbeid med kommunen i forbindelse med veiledningen, og at de gjerne skulle vært i kontakt med flere av kommunene for å bidra med faglig påfyll i veiledningsordningene. Eiere som har et samarbeid med UH-sektoren opplever dette som positivt særlig fordi de inviteres til felles samlinger med fokus på faglig påfyll, og fordi de får bistand til utvikling og innspill på innholdet i veiledningsordningene. Eiere som oppgir å ha et godt samarbeid med UH-sektoren forteller i intervjuer at dette bidrar positivt til kvaliteten i veiledningsordningen, fordi den i større grad baserer seg på oppdatert kunnskap og forskning.

8. OPPSUMMERENDE VURDERING OG KONKLUSJON

8.1 Innledning

Det overordnede formålet med evalueringen har vært å undersøke tilskuddsordningens bidrag, herunder i hvilken grad tilskuddsordningen fører til økt omfang av veiledningen som gis, og om den fører til forbedret organisering og kvalitet på veiledningen. For å foreta en vurdering av dette må innretning og forvaltning samt bruk av midlene ses i sammenheng, og vurderes opp mot de identifiserte virkningene.

Gjennom *Evalueringen av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere*²¹ undersøkte Rambøll foreløpige virkninger av tilskuddene. Da fant vi at flertallet av skolelederne som mottok tilskudd fra eierne, oppga at tilskuddene ga mer spillerom for å gjennomføre veiledningen i skolen. Resultatene i nevnte evaluering tydet på at tiltak som ble iverksatt med tilskuddsmidlene bidro til at veiledningen ble styrket lokalt, og at flere nyutdannede nytilsatte fikk systematisk veiledning. Når midlene ble brukt sentralt i kommunen, bidro midlene til mer tilrettelegging for nettverksdeltakelse, samlinger og samarbeid på tvers av skoler i kommunen.

Denne evalueringen støtter opp under de funnene nevnt ovenfor. I tillegg er det identifisert ytterligere nyanser av tilskuddsmidlenes virkninger som oppsummeres i følgende kulepunkter og videre i kapittelet:

- Innretningen og forvaltningen av tilskuddsordningen oppleves som fleksibel
- Tilskuddsmidlene brukes først og fremst til frikjøp av veileders tid
- Tilskuddene har bidratt til å forankre og strukturere veiledningen, herunder:
 - Tilskuddene stimulerer til opprettelse av veiledningsordninger
 - Tilskuddene bidrar til å prioritere veiledning i kommunene
 - Tilskuddene påvirker regelmessighet og struktur i veiledningen
- Tilskuddet bidrar i enkelte tilfeller til forbedring av faglig innhold og kompetanseheving blant veiledere, herunder:
 - Tilskuddet kan stimulere til gjennomføring av nettverkssamlinger
 - Tilskuddet har bidratt til at veileder forbedrer egen veilederkompetanse i enkelte tilfeller
 - Tilskuddet stimulerer til mer samarbeid med UH-sektoren i enkelte tilfeller

8.2 Innretningen og forvaltningen oppleves som fleksibel

Gjennomgangen av tilskuddsordningens innretning og forvaltning viser at skoleeierne i stor grad er fornøyde med hvordan ordningen er innrettet og forvaltet. Et tydelig flertall av skoleeierne er fornøyd med tydeligheten og forståeligheten rundt tilskuddsordningen, herunder målsetningene, tilgjengeligheten av informasjon og forståelse av kriteriene for tildeling. Videre viser gjennomgangen at skoleeierne i stor grad oppfatter ordningen som «ubyråkratisk» og tillitsbasert, og at de setter pris på at ordningen gir kommunene fleksibilitet rundt hvordan de selv ønsker å benytte midlene.

Samtidig viser gjennomgangen at tilskuddsordningens fleksible innretning og forvaltning til en viss grad kan gå på bekostning av tydelige føringer for hvordan midlene skal brukes, og hvordan de best brukes for å heve kvaliteten i veiledningen. I noen tilfeller viser gjennomgangen at mangelen på tydelige retningslinjer knyttet til bruk av tilskuddsmidlene, har ført til at enkelte skoleeiere ikke har klart å bruke opp midlene, eller tviler på hvordan de best kan benytte midlene.

²¹ Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – sluttrapport 2021*. Hentet fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport/>

Spørsmålet er om sterkere føringer og forventninger fra Udir til hva midlene skal og bør brukes til vil kunne bidra til å tydeliggjøre for kommunene hvordan midlene best kan brukes for å styrke veiledningsordningen.

En eventuell tilstramning av ordningens innretning og forvaltning må allikevel sees i sammenheng med fordelene flertallet av kommunene opplever å ha av fleksibiliteten og tilliten de får fra Udir til å forme sine egne veiledningsordninger, og til selv å styre bruken av tilskuddsmidlene. Flere av informantene fra de kvalitative intervjuene med skoleeierne forteller at mer konkret og tydelig informasjon fra Udir om hva midlene skal og bør benyttes til kan virke mot sin hensikt, fordi kommunene varierer i sine forutsetninger for veiledning. Enkle kriterier er derfor viktig for at tilskuddsordningen skal kunne fungere effektivt for alle kommunene. I en eventuell videreføring av ordningen bør det gjøres en vurdering om hvorvidt det skal gjøres tydeligere ovenfor kommunene hva midlene skal brukes til.

8.3 Midlene brukes først og fremst til frikjøp av veileders tid

Fra de kvantitative dataene samt det kvalitative datamaterialet fremkommer det at midlene først og fremst brukes til frikjøp av veileders tid, etterfulgt av frikjøp av nyutdannede nytilsatte lærere og lønn til veiledere. Samtidig fremkommer det at hverken skoleeier eller skoleleder har detaljert innsikt i hva midlene brukes til konkret, og det er grunn til å drøfte hvorvidt midlene anvendes til det formålet de er bestemt for.

Hvis tilskuddet anvendes til å realisere andre formål enn det tilskuddet er bestemt for, sier man at det forekommer lekkasje fra tilskuddsoverføringene.²² Det er basert på funnene i det kvantitative og kvalitative datamaterialet ikke grunn til å konkludere at det foreligger lekkasjer i bruken av midlene, men det er grunn til å diskutere hvorvidt innretningen og forvaltningen legger gode nok føringer for hvordan midlene best brukes.

Gjennomgående, både i spørreundersøkelsen og i intervjuene, fremheves det at Udir legger opp til en fleksibel bruk av midlene som videre påvirker skoleeiers fordeling og bruk av midlene. Dette bekreftes av skoleledere som forteller at skoleeier legger opp til en fleksibel bruk av de lokale midlene, uten bestemte føringer. Dette trekkes frem som positivt, fordi det gir mulighet for individuell tilpasning. Allikevel forteller enkelte av skolene at mangelen på tydelige føringer, og at midlene ikke øremerkes, gjør det vanskelig å vite hvordan kommunenes og skolens midler benyttes konkret.

Gjennomgangen viser at tilskuddsordningens fleksible innretning og forvaltning legger opp til en ubyråkratisk rapportering, både fra skoleeier til Utdanningsdirektoratet (se kapittel 3) og fra skoleleder til skoleeier. Dette gjør igjen at hva midlene konkret benyttes til fremstår som noe utydelig. En mulig konsekvens av mangelen på innsikt i hva midlene brukes til kan være at midlene brukes til andre formål enn det som anses som ønskelig. I sum gir dette grunnlag for å stille spørsmål ved hvorvidt det er ønskelig med tydeligere føringer fra Udir om hva midlene er ment brukt til, og om det med fordel i det minste bør fremkomme hva Udir tenker det er hensiktsmessig å bruke midlene til for å styrke den kommunale veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere. I forlengelsen av dette kan en også vurdere hvorvidt det er behov for noe tydeligere rapportering på hva midlene er brukt til, noe som også nevnes av UH-sektoren.

²² SSØ (2007). Veileder Evaluering av statlige tilskuddsordninger

8.4 Tilskuddsmidlene bidrar til å forankre og strukturere veiledningen

Det er tydelige indikasjoner i det kvantitative og kvalitative datamaterialet om at tilskuddsmidlene bidrar til å forankre og strukturere veiledningen som gis. Tilskuddene bidrar til økt omfang og kvalitet av særlig tre grunner. For det første bidrar tilskuddsordningen i enkelte tilfeller til at man oppretter veiledningsordninger, og en kan derfor anta at veiledningen blir mer systematisk og at flere lærere dermed mottar formell veiledning. For det andre handler det om at tilskuddsordningen bidrar til å sette fokus på viktigheten av veiledningen, og at veiledning skal prioriteres i kommunen. For det tredje forutsetter tilskuddsordningen at veiledningen planlegges og gjennomføres på en strukturert måte, noe som sannsynligvis påvirker omfanget og kvaliteten i veiledningen som gjennomføres.

8.4.1 Tilskuddet stimulerer til opprettelse av veiledningsordninger

Om lag en tredjedel av eierne i det kvantitative datamaterialet rapporterer om at de har opprettet en varig og strukturert veiledningsordning som følge av at de har mottatt tilskudd. Som et resultat av dette har kommunen utarbeidet en formalisert og strukturert prosess for hvordan veiledningen i kommunen skal gis. I de kvalitative intervjuene finnes det også eksempler på skoleeiere som forteller at de opprettet en veiledningsordning som et direkte resultat av at de ville motta tilskudd. Det samme gjelder for informanter fra UH-sektoren som forteller at det har vært kommuner som har tatt direkte kontakt for å få på plass en veiledningsordning i forbindelse med at de ville motta tilskudd. Til tross for at det er identifisert slike tilfeller, er det viktig å poengtere at dette kun gjelder for enkelte av tilskuddsmottakerne. Det er likevel grunn til å anta at tilskuddsmidlene i enkelte tilfeller har stimulert til opprettelse av veiledningsordninger som er i tråd med prinsippene for veiledning. Altså at ordningene kan beskrives som planmessige og bærekraftige systemer forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå.

8.4.2 Tilskuddet bidrar til å prioritere veiledning i kommunen

Funn fra både det kvalitative og kvantitative datamaterialet tyder på at tilskuddet bidrar til økt prioritering av veiledning, som vi må kunne anta at påvirker omfang og kvalitet i veiledningen. Særlig eiere understreker at tilskuddsordninger generelt stimulerer til å løfte opp områder som bør prioriteres. Tilskuddsordningen virker å ha betydning for prioriteringen av veiledningen som følge av at veiledning settes på agendaen i skolen, og at det også i enkelte tilfeller medfører at man i budsjettforhandlinger velger å prioritere kommunens egne midler til veiledning.

8.4.3 Tilskuddet påvirker regelmessighet og struktur i veiledningen

I tillegg til at tilskuddsordningen kan bidra til å opprette veiledningsordninger og til å prioritere veiledning i kommunen, så tyder funn på at tilskuddet også påvirker regelmessigheten og strukturen i veiledningen som gis. Dette skjer først og fremst ved at skoleeier gjøres ansvarlige og forpliktes til å legge til rette for gode veiledningsordninger som følge av at de mottar tilskudd. Skoleeier legger videre premisser og forventninger til hvordan veiledningen skal gjennomføres lokalt i skolen. Disse forventningene gjøres tydelige ved at skolene mottar midler som skal gå til veiledning. Midlene muliggjør gjennomføringen av planlagt veiledning ved at man får mulighet til å frikjøpe veileders tid. Med utgangspunkt i dette kan en anta at tilskuddet bidrar til både mer regelmessig veiledning, og i forlengelsen av dette, flere timer formell veiledning for den nyutdannede. Slik er tilskuddet dermed med på å heve omfang og kvaliteten i veiledningen som gis.

8.5 Tilskuddet bidrar i enkelte tilfeller til forbedret faglig innhold og kompetanseheving av veiledere

I spørreundersøkelsen rapporterer eiere så vel som ledere om at tilskuddsmidlene fører til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning. Basert på de kvalitative dataene er det særlig to forhold som tydelig viser en forbedret kvalitet i veiledningen som gis. For det første handler det om at tilskuddsmidlene har bidratt til at kommunen har kunnet tilby flere former for veiledning, hvor det faglige innholdet er basert på forskning og erfaringsbasert kunnskap jamfør prinsippene for veiledning. For det andre handler det om at midlene i enkelte tilfeller stimulerer til kompetanseheving av veiledere.

8.5.1 Tilskuddet kan stimulere til gjennomføring av nettverkssamlinger

I de kvantitative dataene fremkommer det at om lag halvparten av eierne og lederne mener at tilskuddsordningen har bidratt til at man har kunnet tilby flere former for veiledning. Funn fra intervjuene indikerer at dette først og fremst handler om at kommunen har hatt mulighet til å opprette kommunale nettverkssamlinger, som kommer i tillegg til den individuelle veiledningen og/eller gruppeveiledning. Siden de kommunale samlingene kommer i tillegg til individuell og/eller gruppeveiledning kan vi anta at dette har en direkte virkning på omfanget av veiledningen som gis. De kommunale samlingene beskrives av informantene som viktige for kompetansedeling og erfaringsutveksling på tvers av skoler og/eller kommuner, noe nyutdannede nytilsatte lærere og veilederne opplever som nyttig og lærerikt. UH-sektoren er ofte viktige bidragsytere inn i samlingene. Funnene er etter vår mening en indikasjon på at tilskuddsmidlene i enkelte tilfeller stimulerer til forbedret faglig innhold i veiledningen, og særlig i forbindelse med kommunale samlinger der UH er representert.

8.5.2 Tilskuddet har bidratt til at veiledere forbedrer egen veilederkompetanse i enkelte tilfeller

Prinsippene for veiledning tydeliggjør at veiledningen skal utføres av kvalifiserte veiledere som holder seg faglig oppdatert og får mulighet til etter- og/eller videreutdanning. Det er særlig to forhold som gir grunnlag for å anta at tilskuddene i enkelte tilfeller bidrar til å heve kompetansen hos veilederne. For det første handler det om at enkelte av veilederne mottar lønn for arbeidet sitt og dermed står lengre i stillingen, og for det andre handler det om at veilederne får mulighet til å delta i kompetansehevende tiltak som kan heve kvaliteten på veiledningen.

Fra spørreundersøkelsen ser vi at enkelte av tilskuddsmottakerne benytter midlene til å lønne veilederne i kommunen. I intervjuer med eiere fremkommer det at lønnen som gis veiledere i forbindelse med veiledningen er viktig for å motivere og anerkjenne veilederne for jobben. Det hevdes at lønnen bidrar til å gjøre stillingen mer attraktiv, og til å illustrere viktigheten av veiledningen og veileders rolle i oppfølgingen av nyutdannede nytilsatte lærere. I tillegg til å gjøre veilederrollen mer attraktiv, kan det tenkes at lønnen også bidrar til at veiledere står lengre i stillingen og dermed utvikler høy veilederfaglig kompetanse. Videre er det enkelte av tilskuddskommunene som rapporterer om at de har benyttet midlene til kompetanseheving av veiledere, eller at det har vært mulig å gjennomføre kompetanseheving som følge av at man har kunnet frikjøpe veileders tid.

Dataene gir ikke grunnlag for å konkludere med at tilskuddet bidrar til å heve kompetansen hos veiledere, men det er grunn til å anta at tilskuddet i enkelte tilfeller gjør veilederrollen mer attraktiv, noe som igjen kan påvirke kvaliteten i veiledningen på sikt. Midlene muliggjør videre frikjøp av veileders tid, som igjen kan muliggjøre kompetanseheving av veiledere enten ved formelle eller uformelle kompetansehevende tiltak.

8.5.3 Tilskuddet har stimulert til samarbeid med UH-sektoren i enkelte tilfeller

Under halvparten av tilskuddsmottakerne som har besvart undersøkelsen oppgir å ha et samarbeid med UH-sektoren, og enda færre av disse oppgir at samarbeidet er formalisert. Tilskuddsmidlene ser ut til å påvirke samarbeidet mellom UH-sektoren og kommunene kun ved få tilfeller. I enkelttilfeller har eiere henvendt seg til UH for å få bistand til å opprette en veiledningsordning som følge av at man ville motta tilskudd. Det samme finner vi i intervjuer med representanter fra UH-sektoren, hvor UH forteller at de ved enkelttilfeller har blitt kontaktet i forbindelse med at en kommune ville motta tilskudd til veiledning, og dermed hadde behov for bistand til å opprette en veiledningsordning. Til tross for at dette ser ut til å være tilfellet for enkelte av kommunene, kan vi basert på data ikke konkludere med at tilskuddet stimulerer til samarbeid mellom UH og kommunen i forbindelse med veiledning.

Det vi imidlertid kan si noe om er at det antagelig foreligger et forbedringsområde for samarbeidet mellom UH og kommunen i forbindelse med veiledning. Dette synes vet at UH-sektoren opplever det som utfordrende å få til et godt samarbeid med kommunen i forbindelse med veiledningen, og at de gjerne skulle vært i kontakt med flere av kommunene for å bidra med faglig påfyll i veiledningsordningene. De eierne som har et samarbeid med UH-sektoren opplever dette som positivt særlig fordi de inviteres til felles samlinger med fokus på faglig påfyll, og fordi de får bistand til utvikling og innspill på innholdet i veiledningsordningene. Eiere som oppgir å ha et godt samarbeid med UH-sektoren forteller i intervjuer at dette bidrar positivt til kvaliteten i veiledningsordningen, fordi den i større grad baserer seg på oppdatert kunnskap og forskning. I forlengelsen av dette kan Udir vurdere om det bør ligge føringer eller anbefalinger om samarbeid med UH-sektoren i forbindelse med innvilget tilskudd til veiledning, eller inngå som en del av rapporteringen på hvordan midlene er brukt.

9. METODE OG DATAGRUNNLAG

Denne rapporten presenterer funn og resultater fra evalueringen av tilskuddsordning til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. Evalueringen bygger på en rekke metoder og datakilder. I det følgende beskrives metoden og datagrunnlaget som ligger til grunn for evalueringen, som omfatter:

- Dokumentgjennomgang
- Semistrukturerte intervjuer med tilskuddsmottakere, både skoleeiere og skoleledere
- Semistrukturerte intervjuer med representanter fra universitet- og høyskolesektoren
- Spørreundersøkelse rettet mot skoleeiere og skoleledere som har mottatt tilskudd for skoleåret 2019/2020 og 2020/2021
- Nye analyser av foreliggende kvantitativ data fra tidligere spørreundersøkelser i 2019 og 2020

9.1 Kvalitativ datainnsamling

I evalueringen er det gjennomført dokumentgjennomlesning, og semistrukturerte intervjuer med eiere og ledere, samt representanter fra UH-sektoren. I det følgende beskrives den kvalitative datainnsamlingen.

9.1.1 Dokumentgjennomlesning

Innledningsvis ble det gjennomført dokumentstudier av styringsdokumenter om tilskuddsordningen, regelverk, tilsagnsbrev, rapporteringer og tidligere karlegginger, evalueringer og forskning på feltet. Dokumentstudiene hadde tre formål. For det første ønsket vi å sikre at foreliggende evaluering bygde på oppdatert kunnskap om veiledning, for det andre ble analyseramme og problemstillinger spisset og tilpasset med utgangspunkt i disse, og for det tredje dannet dokumentstudiene grunnlaget for utforming av spørreskjema og intervjuguider.

9.1.2 Semistrukturerte intervjuer med tilskuddsmottakere

Totalt er det gjennomført 41 intervjuer med tilskuddsmottakere. 29 av disse ble gjennomført med skoleeiere, mens resterende ble gjennomført med skoleledere. Målsettingen med intervjuene har vært å belyse problemstillingene knyttet til hvordan tilskuddsmottakerne har fordelt og benyttet tilskuddsmidlene, og hvilke betydning midlene har hatt for omfang og kvalitet på veiledningen som er blitt gitt.

Tilskuddsmottakerne ble valgt strategisk, med en spredning på geografi, kommunestørrelse, samt ulik fordeling av tilskuddsmidlene. Det forelå allerede data fra de tidligere spørreundersøkelsene om hvordan kommunene fordeler tilskuddsmidlene, noe som har gjort at man har kunnet ivareta spredning på om tilskuddsmottakerne benytter tilskuddet sentralt i kommunene, eller på lokalt nivå tilknyttet hver enkelt skole. Tabellen nedenfor viser spredning på de ulike kriteriene.

Figur 9.1: Gjennomførte intervjuer

	Fordeling av midlene			Kommunestørrelse			Geografi
	Sentralt	Lokalt	Hybrid	Liten	Middels	Stor	Fylker som er representert
Skoleeier	8	15	6	6	14	9	9
Skoleleder	1	9	2	4	3	5	5

Datainnsamlingen ble gjennomført i to puljer. Våren 2021 ble det gjennomført intervjuer med totalt 20 skoleledere som hovedsakelig benytter tilskuddsmidlene sentralt i kommunen. Andre pulje med intervjuer ble gjennomført høsten 2021, og her ble det gjennomført intervjuer med totalt 9 skoleeiere og 12 skoleledere. Totalt har vi snakket med informanter fra 29 kommuner som har søkt om tilskudd. Fordelen med å gjennomføre datainnsamlingen i to puljer, var at vi etter første pulje kunne spisse intervjuguidene ytterligere for å sikre at problemstillingene for evalueringen ble besvart.

Det ble utviklet semistrukturerte intervjuguider til bruk i intervjuene. Intervjuguidene besto av temaer og spørsmål, men la samtidig opp til at informanten skulle fortelle fritt om veiledningsordningen, opplevelser av søknadsprosessen for tilskuddet, tildelingen og hvordan midlene er blitt fordelt og brukt, og om eventuelle endringer i veiledningsordningen som følge av tilskuddsmidlene. Hvert intervju ble innledet med en samtale om formålet med intervjuet og hva dataene fra intervjuet skulle brukes til. Informanten fikk mulighet til å stille spørsmål før intervjuet startet, og ga muntlig samtykke til deltakelse. Hvert intervju varte mellom 30 og 60 minutter, og ble gjennomført på Teams eller over telefon.

Under intervjuene ble det gjennomført fortløpende transkriberinger av det informantene oppga i intervjuet. Etter gjennomføringen ble intervjunotatene analysert med utgangspunkt i tematisk analyse. Alle intervjunotatene ble strukturert opp og kodet etter de overordnede temaene for evalueringen i en Excel-matrise. Alle intervjunotatene ble kodet innunder følgende overordnede temaer:

- Innholdet i veiledningsordningen
- Organisering av veiledningsordningen
- Inntrykk av tilskuddsordningen
- Refleksjon rundt formålet med tilskuddsordningen
- Opplevelse av tydelighet fra Udir om bruk av midlene
- Årsak til å søke om midler
- Informasjon om å søke midler og om tilskuddsordningen generelt
- Søknad og rapportering
- Hvordan midlene brukes
- Hvordan midlene foreldes
- Samarbeid med andre kommuner ifm. veiledning
- Samarbeid med UH-sektoren
- Konkrete endringer i veiledningsordningen som følge av midlene
- Betydning av tilskuddet for omfang
- Betydning av tilskuddet kvalitet
- Konsekvenser hvis tilskuddet bortfaller
- Generelle tilbakemeldinger til Udir om tilskuddet

Funn fra intervjuene er gjengitt underveis i de øvrige kapitlene og er ment å supplere funnene fra spørreundersøkelsen.

9.1.3 Semistrukturerte intervjuer med representanter fra UH-sektoren

Det er gjennomført totalt 7 intervjuer med representanter fra universitet og høyskolesektoren. Representantene ble plukket strategisk basert på data generert i intervjuer med tilskuddsmottakere, samt innspill fra sektoren selv og Utdanningsdirektoratet. Det er Veiledningsnettverket som har gitt forslag til informanter ved landets ulike høyskoler og universiteter. Informantene er ansatt i faglige stillinger ved institusjonene, og har hatt stillingstitler som høyskolelektor, førstelektor, universitetslektor og førsteamanuensis.

Hovedformålet med intervjuene var å innhente kunnskap om hvordan UH-sektoren jobber opp mot kommunene i forbindelse med veiledning, samarbeidet mellom kommunen og UH, samt UH-sektorens vurderinger av tilskuddsordningen og betydningen av denne.

Intervjuene ble gjennomført over telefon eller teams, og varte i gjennomsnitt mellom 30-45 minutter. Det ble utviklet semistrukturerte intervjuguider til bruk i intervjuene. Intervjuguidene besto av temaer og spørsmål, men la samtidig opp til at informanten skulle fortelle fritt om arbeidet opp mot kommuner og fylkeskommuner, UHs rolle i kommunen og fylkeskommunens veiledningsordning, samarbeid, inntrykket av tilskuddsordningen, hva midlene blir brukt til og hvilken betydning dette har for omfanget av kvaliteten på veiledningen. Hvert intervju ble innledet med en samtale om formålet med intervjuet og hva dataene fra intervjuet skulle brukes til. Informanten fikk mulighet til å stille spørsmål før intervjuet starter, og ga muntlig samtykke til deltakelse.

Under intervjuene ble det gjennomført fortløpende transkriberinger, og etter gjennomføringen ble intervjunotatene analysert med utgangspunkt i tematisk analyse. Alle intervjunotatene ble strukturert opp og kodet etter de overordnede temaene for evalueringen i en Excel-matrise. Alle intervjunotatene ble kodet innunder følgende overordnede temaer:

- UH sin generelle rolle i forbindelse med veiledning
- Samarbeid med kommunene i forbindelse med veiledning
- Innholdet i samarbeidet
- Kjennskap til tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere
- Endringer i samarbeid som følge av tilskuddsmidler
- Inntrykk av tilskuddsordningen
- Tilskuddsordningens bidrag i veiledningsordningen
- Endringer i veiledningen som følge av tilskuddsmidler (omfang og kvalitet)

Data fra intervjuene med UH-sektoren er først og fremst gjengitt i Kapittel 7.

9.1.4 Metodiske refleksjoner i forbindelse med den kvalitative datainnsamlingen

Pålitelighet, gyldighet og generaliserbarhet anses gjerne som tre kvalitetskriterier i kvalitativ forskning.²³ *Pålitelighet* handler om hvorvidt det er en klar sammenheng mellom empiri, analyse og resultater i en undersøkelse, og at den ikke er styrt av personlige, politiske faktorer eller andre ting som det ikke er blitt gjort rede for. *Gyldighet* på sin side knyttes til spørsmålet om resultatene fra evalueringen i realiteten er svar på de spørsmålene en har forsøkt å besvare.²⁴ Her er det relevant å diskutere styrken og begrensningene ved bruk av semistrukturerte intervjuer som metode. De semistrukturerte intervjuene har vært svært nyttige for å få dybdekunnskap om hendelser, hendelsesforløp, meninger og vurderinger i forbindelse med tilskuddsordningen. Samtidig har informantene vi har intervjuet, ofte hatt en sentral rolle i forbindelse med veiledningsordningen i kommunen, eller i arbeidet med veiledning i UH-sektoren. De kan kanskje ha et særlig eierskap til og ansvar for veiledningsordningen, og vi har i analysen av dataene derfor tatt høyde for at de bevisst eller ubevisst kan tendere til å fremstille både veiledningsordningen og tilskuddsordningen i et særlig positivt lys. Ved å ha et bevisst forhold til dette i analysene av de kvalitative dataene og i intervjusituasjonen, og en transparens i formidlene av resultatene, mener vi å ha styrket evalueringens pålitelighet og gyldighet. De kvalitative dataene gir også uttrykk for en viss edruelighet med tanke på å fremstille effekter og resultater av tilskuddsmidlene, noe som styrker resultatenes gyldighet.

²³ Tjora (2017). Kvalitative forskningsmetoder i praksis. Gyldendal Norsk Forlag AS

²⁴ Ibid.

Generaliserbarhet handler om undersøkelsens gyldighet utover de tilfeller som har vært utforsket, herunder om dataene fra intervjuene med eiere og ledere og representanter fra UH-sektoren, kan representere alle tilskuddsmottakere på eier og ledernivå, samt ansatte i UH-sektoren som jobber med profesjonsbasert veiledning. Formålet med kvalitativ forskning er sjeldent generalisering, og det er derfor intervjuene er supplert med spørreundersøkelser. Det er benyttet metodetriangulering for å ivareta generaliserbarheten i evalueringen. Samtidig indikerer dataene en viss metning til tross for at informantene vi har snakket med har en god spredning på kommunestørrelse og geografi. De samme tendensene og funnene om hvordan midlene fordeles og brukes går igjen i intervjuene med eiere og ledere. Utfordringer med samarbeid, og måten UH jobber med veiledning peker også i en tydelig retning. Samtidig ser vi at resultatene av tilskuddsmidlene og hva de konkret har bidratt til med tanke på omfang og kvalitet varierer på tvers av kommunene. Dette skyldes antagelig at det er svært store forskjeller mellom kommune i hva midlene konkret har bidratt til, og at det er mange faktorer som spiller inn på omfang og kvalitet utover tilskuddsmidlene.

9.2 Spørreundersøkelse

Det er gjennomført tre spørreundersøkelser i 2021, én til offentlige skoleeiere, én til private skoleeiere (friskoler) og én til skoleledere i grunnskolen. Spørreskjemaene er videreutviklet fra skjemaene som ble brukt i tidligere måling for *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere* (2019 og 2020). Skjemaene som har blitt benyttet i denne evalueringen har et tydeligere fokus på tilskuddsmidlenes verdi og virkning. Utdanningsdirektoratet har gitt innspill og kommentarer til spørreskjemaene som både har blitt brukt i forrige og i denne undersøkelsen. Spørreskjemaene er publisert som eget vedlegg til denne rapporten.

For nærmere beskrivelse av utforming av spørreskjema og metode for hovedrapporten, se *Rambøll (2021), Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere: Sluttrapport 2021*.²⁵

Datainnsamlingen er gjennomført i perioden medio september 2021 til medio oktober 2021. Det ble gjennomført tre påminnelser for å sikre høyest mulig oppslutning. Vi erfarer at skolesektoren mottar mange forespørsler om å delta i undersøkelser og opplever en viss undersøkelsestretthet. Dette har gjort det krevende å oppnå en tilfredsstillende svarprosent, særlig blant skoleeiere.

9.2.1 Spørreundersøkelse til grunnskoleeiere

Eiere er i denne sammenheng kommuner og friskoler som har mottatt tilskuddsmidler til veiledning i grunnskolen. Utvalget er videreført fra tidligere undersøkelse, som inkluderer samtlige kommuner og friskoler som har mottatt tilskudd til veiledning i 2019 og 2020. Dette ga oss et utvalg bestående av 236 grunnskoleeiere jf. Tabell 9.1.

Tabell 9.1 Antall barnehager, grunnskoler og videregående skoler i utvalg og svar

Kommuner	
Utvalg	236
Svar	105
Svarprosent	44 %
Friskoler	
Utvalg	73
Svar	15
Svarprosent	20 %

²⁵ Rambøll (2021). *Evaluering av veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere – sluttrapport 2021*. Hentet fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/evaluering-av-veiledning-av-nyutdannede-nytilsatte-larere--sluttrapport>

Respondenter som kun besvarte noen av spørsmålene (19 respondenter, 9 prosent, for kommuner og 2 respondenter, 3 prosent, for friskoler), er utelatt fra analysen, og kun respondenter som har fullført spørreundersøkelsene er inkludert i analysene og i beregning av svarprosent.

Det var 2 av respondentene blant kommunene som oppga at de ikke hadde mottatt tilskudd for hverken skoleåret 2019/2020 eller 2020/2021. Disse er utelatt fra undersøkelsen.

9.2.2 Spørreundersøkelse til grunnskoleledere

Spørreundersøkelsen til skolelederne ble distribuert til skoler som var rekruttert fra kommuner som har mottatt tilskudd. Samtlige kommuner som mottok tilskudd, ble bedt om å oppgi skoler som har nyutdannede og som er berørt av tilskuddene. I alt svarte 64 prosent av tilskuddsmottakerne på denne henvendelsen og vi fikk oppgitt at 653 skoler hadde nyutdannede nytilsatte lærere og var berørt av tilskuddsmidlene. Dette danner grunnlaget for respondentlistene for grunnskoleeierne.

Tabell 9.2 viser utvalgstørrelse og svarprosent for grunnskoleledere.

Tabell 9.2 Antall barnehager, grunnskoler og videregående skoler i populasjon, utvalg og svar

Skoleledere	
Utvalg	653
Noen svar	64
Svar	219
Svarprosent - gjennomført	34 %
Frafalt fordi de ikke har mottatt tilskudd	67

Respondenter som kun besvarte noen av spørsmålene (64 respondenter, 4 prosent), er utelatt fra analysen. Kun respondenter som har fullført spørreundersøkelsene er inkludert i analysene og i beregning av svarprosent. I alt gjennomførte 219 eller 34 prosent av skolene undersøkelsen. Av de 219 skolene som svarte på undersøkelsen oppga 67 skoler (31 prosent) at de ikke har mottatt tilskudd til veiledning. Det kan skyldes at ikke alle kommuner distribuerer midler direkte til skolene og at skoleledere ikke er oppmerksomme på at kommunene har fått midler. Det kan også skyldes at rekrutteringen av skoler ble gjort tidlig i skoleåret før kommunene hadde avgjort hvordan tilskuddsmidlene skulle bli brukt.

Siden vi ikke vet helt sikkert populasjonen for skoler som har mottatt tilskudd, har vi ikke mulighet til å beregne feilmarginer til resultatene.

9.2.3 Kjennetegn ved kommunene som inngår i undersøkelsen

Respondentene i denne undersøkelsen representerer større kommuner enn det som er tilfellet for alle kommunene som har mottatt tilskudd samlet. De har i gjennomsnitt flere lærerårsverk totalt i kommunen og flere nyutdannede nytilsatte lærere.

Blant skoleeierne skyldes dette både en overvekt av større kommuner som har besvart undersøkelsen og at friskolene ofte befinner seg i de større kommunene (2 av friskolene er i Oslo). For eksempel har Oslo over 7 000 lærerårsverk, mens flere av de minste kommunene har under 20.

Blant skolelederne er det også en overvekt av større kommuner, men det er i tillegg flere ledere i de samme større kommunene som har besvart undersøkelsen. Det er for eksempel flere skoler i Oslo, Bergen og Trondheim som er representert i undersøkelsen.

Av Tabell 9.3 kan vi se at skoleeierne som har gjennomført undersøkelsen representerer i gjennomsnitt kommuner med 522 lærerårsverk (349 uten Oslo). Skolelederne representerer kommuner med i gjennomsnitt hele 1850 lærerårsverk (726 uten Oslo). Til sammenligning er gjennomsnittet for alle kommunene som har mottatt tilskudd til veiledning 260 lærerårsverk, og for kommuner generelt er gjennomsnittet 191.

Tabell 9.3 Lærerårsverk i kommunene

	Eiere	Eiere u. Oslo	Ledere	Ledere u. Oslo	Kommuner som har mottatt tilskudd	Kommuner i alt
Gjennomsnittlig antall lærerårsverk i kommunen	522	349	1 850	726	260	191
n	117	114	147	121	236	356

Tabell 9.4 viser at skoleeierne representerer til sammen 1 496 nyutdannede nytilsatte lærere i 2019 og 1 844 nyutdannede nytilsatte lærere i 2020. Det representerer henholdsvis 70 og 77 prosent av alle de nyutdannede nytilsatte lærerne som er berørt av tilskuddsordningen.

Ettersom representasjonen av respondenter heller mot større kommuner, ser vi derimot at gjennomsnittlig antall lærere er betydelig høyere blant respondentene i denne undersøkelsen enn det som er tilfellet for kommuner som har mottatt tilskudd som helhet. I vårt utvalg har skoleeierne i gjennomsnitt hatt 18 nyutdannede nytilsatte lærere både i 2019 og 2020, mens snittet for alle kommuner som har mottatt tilskudd er henholdsvis 12 og 11 for de samme årene.

Tabell 9.4 Nyutdannede nytilsatte lærere i kommunene

Skoleår		Skoleeiere (offentlig og privat)	Kommuner som har mottatt tilskudd
2019/2020	Totalt antall NNL	1 496	2 141
	Gjennomsnitt	18	12
2020/2021	Totalt antall NNL	1 844	2 397
	Gjennomsnitt	18	11

Tabell 9.5 viser den geografiske spredningen blant skoleeierne og skolelederne som har gjennomført undersøkelsen, samt for alle kommuner som har mottatt tilskudd samlet. Respondenter fra friskoler er inkludert i oversikten for skoleeiere, men ikke i den samlede oversikten over kommuner med tilskudd. Dette er for å tydeliggjøre den geografiske representasjonen. Det er også viktig å påpeke at skoleledere representerer enkelte skoler og det er naturlig at noen kommuner og fylker har langt flere skoler som mottar tilskudd enn andre.

Blant skoleeierne ser vi at Oslo og Rogaland er særlig overrepresentert. I undersøkelsen utgjør Oslo 3 prosent av respondentene, mens de utgjør under 1 prosent av alle kommunene som mottar tilskudd. Skoleeiere fra Rogaland utgjør 12 prosent av respondentene, men kun 8 prosent av alle tilskuddskommunene. De som er geografisk underrepresentert, inkluderer blant annet Nordland og Troms og Finnmark.

Blant skolelederne er Oslo svært overrepresentert, med 18 prosent av respondentene mot tilnærmet 0 prosent av kommunene som mottar tilskudd. Resten av kommunene er relativt representative, men Nordland er også her underrepresentert med 3 prosent av respondentene mot 9 prosent av kommunene som har mottatt tilskudd.

Tabell 9.5 Geografisk spredning av kommunene

Fylke	Eiere	Andel	Ledere	Andel	Kommuner med tilskudd	Andel
Agder	5*	4 %	4	3 %	15	7 %
Innlandet	12*	10 %	8	5 %	21	10 %
Møre og Romsdal	7*	6 %	10	7 %	11	5 %
Nordland	7	6 %	5	3 %	20	9 %
Oslo	3*	3 %	26	18 %	1	0 %
Rogaland	14*	12 %	15	10 %	17	8 %
Troms og Finnmark	6*	5 %	13	9 %	21	10 %
Trøndelag	10	9 %	10	7 %	20	9 %
Vestfold Og Telemark	10	9 %	5	3 %	15	7 %
Vestland	16*	14 %	22	15 %	27	13 %
Viken	27*	23 %	29	20 %	43	20 %
n	117		147		211	

* Inkluderer én eller flere friskoler

Note: Blant skoleeierne er én av friskolene lokalisert i utlandet og derfor ikke inkludert i listen

10. VEDLEGG

SPØRRESKJEMA SKOLEEIERE

Velkommen til spørreundersøkelse om tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere

På oppdrag for Utdanningsdirektoratet, gjennomfører Rambøll en **evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere**. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen.

Vi setter stor pris på om du kan svare på våre spørsmål. Undersøkelsen er gjort kort og enkel, og tar omtrent 10 minutter å gjennomføre.

PERSONVERN

Rambøll er ansvarlig institusjon for behandling av data. Alle data og besvarelser vil bli behandlet konfidensielt, og slettes når Rambølls oppdrag er avsluttet. Rambøll behandler opplysningene basert på ditt samtykke. Alle respondenter har rett til innsyn, retting, sletting, begrensning og kopi. Du har også rett til å klage til Datatilsynet. Deltakelse er frivillig, og du kan når som helst trekke ditt samtykke så lenge studien pågår, uten å oppgi grunn.

Ved å trykke på "Neste" nederst til venstre, samtykker du til deltagelse i undersøkelsen, og til at vi behandler personopplysninger i henhold til personvernerklæringen over. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjemaet ved å trykke på "Neste" og "Forrige". Svarene dine lagres fortløpende, slik at du til enhver tid kan avbryte din besvarelse for så å fullføre besvarelsen på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL TIL UNDERSØKELSEN

Dersom du har noen spørsmål knyttet til Rambølls oppdrag eller til spørreundersøkelsen, kan du kontakte undertegnede.

XXX, Rambøll

xxx

xxx

TEMA 1: Bakgrunn

Har dere mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere?

- (1) Ja, for skoleåret 2019/2020
(2) Ja, for skoleåret 2020/2021
(3) Ja, for begge skoleårene
(4) Nei

For hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere fikk dere tilskudd for i skoleåret 2019/2020?

For hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere fikk dere tilskudd for i skoleåret 2020/2021?

TEMA 2: Innretning og forvaltning av tilskuddsordningen

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Målene for tilskuddsordningen er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Hva midlene skal brukes til er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen fra Udir om tilskuddet er enkel å forstå	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Kriteriene for tildeling av midler er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Søknadsprosessen for tilskuddet er enkel å gjennomføre	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Rapporteringen på bruk av midlene er enkel å gjennomføre	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hva ved målene for tilskuddsordningen bør være tydeligere?

Hvorfor er det utydelig hva midlene skal brukes til?

Hvilken type informasjon savner du fra Udir?

Hvordan kan kriteriene for tildeling av tilskuddsmidlene bli tydeligere?

Hvordan kan søknadsprosessen gjøres enklere for kommunen?

Hvordan kan rapporteringen på bruken av midlene gjøres enklere for kommunen?

TEMA 3: Bruk av midlene

Hvordan fordeles tilskuddsmidlene?

- (1) Midlene fordeles i hovedsak videre til skoler med nyutdannede nytilsatte lærere
- (2) Midlene brukes i hovedsak til å styrke veiledningen sentralt i kommunen
- (3) Midlene fordeles relativt likt mellom skoler og kommunen

Hva brukes midlene til? Huk av for alternativene som passer best (flere valg mulig)

- (1) Frikjøp av veilederes tid
- (2) Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid
- (3) Innleie av foredragsholdere
- (4) Leie av lokaler
- (5) Lønn til veiledere
- (6) Lønn til veiledningskoordinatorer ansatt i kommunen
- (7) Samarbeid med UH-sektoren
- (8) Kompetanseheving av veiledere
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Hvordan fordeles midlene utover? Ranger alternativene fra mest til minst, der 1 (øverst) er det dere har brukt mest penger på. Bruk musen til å dra alternativene opp eller ned.

Dersom du kun har valgt ett alternativ fra forrige spørsmål, må du trykke på dette alternativet før du trykker på "neste".

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Frikjøp av veilederes tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Innleie av foredragsholdere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Leie av lokaler	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Lønn til veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Lønn til veiledningskoordinatorer ansatt i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Samarbeid med UH-sektoren	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kompetanseheving av veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Annet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐

Har du som skoleeier lagt føringer på hva skolen kan bruke midlene på?

- (1) Ja, det er lagt føringer
 (2) Nei, det er ingen føringer

Hvilke føringer er lagt for skolene? Huk av for alternativene som passer

- (1) Midlene kan gå til frikjøp av veileders tid
 (2) Midlene kan gå til frikjøp av den nyutdannedes tid
 (3) Midlene kan gå til kompetanseheving av veiledere
 (4) Midlene kan gå til kompetanseheving av hele kollegiet
 (5) Midlene kan gå til gjennomføring av veiledningen
 (6) Midlene kan gå til nettverksbygging mellom skoler
 (7) Andre føringer, vennligst beskriv: _____

TEMA 4: Tilskuddsmidlenes bidrag

Veiledningsordning: et planmessig og bærekraftig system forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå som omfatter alle nyutdannede nytilsatte lærere. (Kilde: Udir)

Huk av for alternativet som passer best

- (1) Vi hadde en varig og strukturert veiledningsordning før vi mottok tilskudd til veiledning
 (2) Vi hadde planer om å opprette en varig og strukturert veiledningsordning før vi fikk vite om muligheten for å søke om tilskudd til veiledning
 (3) Vi bestemte oss for å opprette en veiledningsordning fordi vi ville motta tilskudd til veiledning

Hvilken verdi har tilskuddsmidlene hatt?

	Ja	Nei
Har dere utviklet nye aktiviteter som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere drevet kompetanseheving av veiledere som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har det vært enklere å prioritere veiledning til nytdannede nytilsatte som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt flere timer veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt hyppigere veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt mer regelmessig veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐

Hvorfor opprettet dere ikke en veiledningsordning tidligere? (flere valg mulig: kryss av for de alternativene som stemmer)

- (1) Vi prioriterte ikke midler til en veiledningsordning
- (2) Vi så ikke behovet for en veiledningsordning
- (3) Vi manglet tilgang på veiledere med veilederkompetanse
- (4) Annet, vennligst beskriv: _____

Endret dere planene for organisering og gjennomføring av veiledningsordningen som følge av at dere ville motta tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvilke aktiviteter ble de nyutdannede nytilsatte lærerne inkludert i? Vennligst beskriv kort

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Tilskuddsmidlene har ført til at flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) får flere veiledningstimer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) har deltatt på flere former for veiledning (gruppe, individuelt, seminar, nettverkssamlinger etc.)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at veilederen(e) har fått mulighet til å forbedre sin veilederkompetanse	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har bidratt til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

TEMA 5: Samarbeid med UH-sektoren

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for dere

- (1) Vi har aldri samarbeidet med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere
- (2) Vi hadde et samarbeid med UH-sektoren før vi mottok tilskudd og har det fremdeles
- (3) Vi inngikk et samarbeid med UH-sektoren som følge av tilskuddsmidlene

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for deres samarbeid med UH-sektoren

- (1) Vi har et formalisert samarbeid med universitet eller høyskole i forbindelse med veiledningsordningen
- (2) Vi har uformell sparring og erfaringsutveksling med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledningsordningen

Hva innebærer samarbeidet med UH-sektoren?

- (1) Vi fikk bistand til å etablere veiledningsordningen
- (2) Vi fikk bistand til kompetanseheving av veiledere
- (3) Vi fikk bistand til å opprette nye arenaer for veiledning av nyutdannede nyansatte lærere
- (4) Vi fikk bistand til å etablere eller ble invitert inn i nettverk knyttet til veiledning
- (5) Vi fikk bistand til å arrangere eller ble invitert til å delta på samlinger knyttet til veiledning

Har samarbeidet med UH-sektoren endret seg som følge av at dere nå mottar tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
UH-sektoren bidrar jevnlig med faglig påfyll i forbindelse med veiledningen som gis	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren deltar direkte i veiledningen av våre nytilsatte nyutdannede lærere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren driver informasjon- og motivasjonsarbeid rettet mot nytildannede nytilsatte lærere, ledere og eiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren jobber aktivt med å stimulere til samarbeid mellom dem og oss	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hva er årsaken til at dere ikke har inngått et samarbeid med UH-sektoren?

Avslutningsvis

Har du andre tilbakemeldinger på tilskuddsordningen?

SPØRRESKJEMA SKOLELEDERE

Velkommen til spørreundersøkelse om tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere

På oppdrag for Utdanningsdirektoratet, gjennomfører Rambøll en **evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere**. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen.

Vi setter stor pris på om du kan svare på våre spørsmål. Undersøkelsen er gjort kort og enkel, og tar omtrent 10 minutter å gjennomføre.

PERSONVERN

Rambøll er ansvarlig institusjon for behandling av data. Alle data og besvarelser vil bli behandlet konfidensielt, og slettes når Rambølls oppdrag er avsluttet. Rambøll behandler opplysningene basert på deres samtykke. Alle respondenter har rett til innsyn, retting, sletting, begrensning og kopi. Du har også rett til å klage til Datatilsynet. Deltakelse er frivillig, og du kan når som helst trekke ditt samtykke så lenge studien pågår, uten å oppgi grunn.

Ved å trykke på "Neste" nederst til venstre, samtykker du til deltagelse i undersøkelsen, og til at vi behandler personopplysninger i henhold til personvernerklæringen over. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjemaet ved å trykke på "Neste" og "Forrige". Svarene dine lagres fortløpende, slik at du til enhver tid kan avbryte din besvarelse for så å fullføre besvarelsen på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL TIL UNDERSØKELSEN

Dersom du har noen spørsmål knyttet til Rambølls oppdrag eller til spørreundersøkelsen, kan du kontakte undertegnede.

Peder Laumb Stampe, Rambøll

peder.stampe@ramboll.com

(+47) 48 43 27 17

TEMA 1: Bakgrunn

Har dere mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere?

- (1) Ja, for skoleåret 2019/2020
- (2) Ja, for skoleåret 2020/2021
- (3) Ja, for begge skoleårene
- (4) Nei

Hadde dere nyutdannede nytilsatte lærere i skoleårene 2019/2020 eller 2020/2021?

- (1) Ja, begge årene
- (2) Ja, ett av årene
- (3) Nei, vi hadde ingen nyutdannede nytilsatte lærere

TEMA 2: Bruk av midlene

Hvordan fordeles tilskuddsmidlene?

- (1) Vi har mottatt tilskuddsmidlene direkte fra skoleeier
- (2) Skoleeier har et sentralt opplegg, og vi har ikke mottatt midler direkte
- (3) Vi har både mottatt midler direkte fra skoleeier og kommunen har ett sentralt opplegg

Hva brukes midlene til? Huk av for alternativene som passer best (flere valg mulig)

- (1) Frikjøp av veilederes tid
- (2) Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid
- (3) Innleie av foredragsholdere
- (4) Leie av lokaler
- (5) Lønn til veiledere
- (6) Lønn til veiledningskoordinatorer ansatt i kommunen
- (7) Samarbeid med UH-sektoren
- (8) Kompetanseheving av veiledere
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Hvordan fordeles midlene utover? Ranger alternativene fra mest til minst, der 1 (øverst) er det dere har brukt mest penger på. Bruk musen til å dra alternativene opp eller ned.

Dersom du kun har valgt ett alternativ fra forrige spørsmål, må du trykke på dette alternativet før du trykker på "neste".

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Frikjøp av veilederes tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Innleie av foredragsholdere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Leie av lokaler	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Lønn til veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Lønn til veiledningskoordinatorer ansatt i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Samarbeid med UH-sektoren	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Kompetanseheving av veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐
Annet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐	(9) ☐

Har skoleeier lagt føringer på hva skolen kan bruke midlene på?

- (1) Ja, det er lagt føringer
(2) Nei, det er ingen føringer

Hvilke føringer er lagt for skolene? Huk av for alternativene som passer

- (1) Midlene kan gå til frikjøp av veileders tid
(2) Midlene kan gå til frikjøp av den nyutdannedes tid
(3) Midlene kan gå til kompetanseheving av veiledere
(4) Midlene kan gå til kompetanseheving av hele kollegiet
(5) Midlene kan gå til gjennomføring av veiledningen
(6) Midlene kan gå til nettverksbygging mellom skoler
(7) Andre føringer, vennligst beskriv: _____

I hvilken grad er du enig i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Det har vært tydelig informasjon fra kommunen hva tilskuddene skal benyttes til	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Kommunens forvaltning av tilskuddet fungerer godt	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Midlene bør i større grad fordeles ut til skolene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Skoleeier bør i større grad benytte midlene sentralt	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

TEMA 3: Tilskuddsmidlenes bidrag

Veiledningsordning: et planmessig og bærekraftig system forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå som omfatter alle nyutdannede nytilsatte lærere. (Kilde: Udir)

Huk av for alternativet som passer best

- (1) Vi hadde en varig og strukturert veiledningsordning før vi mottok tilskudd til veiledning
- (2) Vi hadde planer om å opprette en varig og strukturert veiledningsordning før vi fikk vite om muligheten for å søke om tilskudd til veiledning
- (3) Det ble bestemt å opprette en veiledningsordning fordi vi ville motta tilskudd til veiledning

Hvilken verdi har tilskuddsmidlene hatt?

	Ja	Nei
Har dere utviklet nye aktiviteter som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere drevet kompetanseheving av veiledere som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har det vært enklere å prioritere veiledning til nyutdannede nytilsatte som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt flere timer veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt hyppigere veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt mer regelmessig veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐

Hvorfor opprettet dere ikke en veiledningsordning tidligere? (flere valg mulig: kryss av for de alternativene som stemmer)

- (1) Vi prioriterte ikke midler til en veiledningsordning
- (2) Vi så ikke behovet for en veiledningsordning
- (3) Vi manglet tilgang på veiledere med veilederkompetanse
- (4) Annet, vennligst beskriv: _____

Endret dere planene for organisering og gjennomføring av veiledningsordningen som følge av at dere mottok tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvilke aktiviteter ble de nyutdannede nytilsatte lærerne inkludert i? Vennligst beskriv kort

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Tilskuddsmidlene har ført til at flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) får flere veiledningstimer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) har deltatt på flere former for veiledning (gruppe, individuelt, seminar, nettverkssamlinger etc.)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at veilederen(e) har fått	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Helt uenig Litt uenig Verken enig eller uenig Litt enig Helt enig Vet ikke

mulighet til å forbedre sin
veilederkompetanse

Tilskuddsmidlene har bidratt
til at veiledningen i større
grad følger prinsippene for
veiledning

(1) (2) (3) (4) (5) (99)

TEMA 5: Samarbeid med UH-sektoren

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for dere

- (1) Vi har aldri samarbeidet med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere
- (2) Vi hadde et samarbeid med UH-sektoren før vi mottok tilskudd og har det fremdeles
- (3) Vi inngikk et samarbeid med UH-sektoren som følge av tilskuddsmidlene

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for deres samarbeid med UH-sektoren

- (1) Vi har et formalisert samarbeid med universitet eller høyskole i forbindelse med veiledningsordningen
- (2) Vi har uformell sparring og erfaringsutveksling med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledningsordningen

Hva innebærer samarbeidet med UH-sektoren?

- (1) Vi fikk bistand til å etablere veiledningsordningen
- (2) Vi fikk bistand til kompetanseheving av veiledere
- (3) Vi fikk bistand til å opprette nye arenaer for veiledning av nyutdannede nyansatte lærere
- (4) Vi fikk bistand til å etablere eller ble invitert inn i nettverk knyttet til veiledning
- (5) Vi fikk bistand til å arrangere eller ble invitert til å delta på samlinger knyttet til veiledning

Har samarbeidet med UH-sektoren endret seg som følge av at dere nå mottar tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
UH-sektoren bidrar jevnlig med faglig påfyll i forbindelse med veiledningen som gis	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren deltar direkte i veiledningen av våre nytilsatte nyutdannede lærere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren driver informasjon- og motivasjonsarbeid rettet mot nyutdannede nytilsatte lærere, ledere og eiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren jobber aktivt med å stimulere til samarbeid mellom dem og oss	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hva er årsaken til at dere ikke har inngått et samarbeid med UH-sektoren?

Avslutningsvis

Har du andre tilbakemeldinger på tilskuddsordningen?

SPØRRESKJEMA FRISKOLER

Velkommen til spørreundersøkelse om tilskudd til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere

På oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomfører Rambøll en **evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere**. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen.

Vi setter stor pris på om du kan svare på våre spørsmål. Undersøkelsen er gjort kort og enkel, og tar omtrent 10 minutter å gjennomføre.

PERSONVERN

Rambøll er ansvarlig institusjon for behandling av data. Alle data og besvarelser vil bli behandlet konfidensielt, og slettes når Rambølls oppdrag er avsluttet. Rambøll behandler opplysningene basert på deres samtykke. Alle respondenter har rett til innsyn, retting, sletting, begrensning og kopi. Du har også rett til å klage til Datatilsynet. Deltakelse er frivillig, og du kan når som helst trekke ditt samtykke så lenge studien pågår, uten å oppgi grunn.

Ved å trykke på "Neste" nederst til venstre, samtykker du til deltagelse i undersøkelsen, og til at vi behandler personopplysninger i henhold til personvernerklæringen over. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjemaet ved å trykke på "Neste" og "Forrige". Svarene dine lagres fortløpende, slik at du til enhver tid kan avbryte din besvarelse for så å fullføre besvarelsen på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL TIL UNDERSØKELSEN

Dersom du har noen spørsmål knyttet til Rambølls oppdrag eller til spørreundersøkelsen, kan du kontakte undertegnede.

XXX, Rambøll

XXX

XXX

TEMA 1: Bakgrunn

Har dere mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere?

- (1) Ja, for skoleåret 2019/2020
- (2) Ja, for skoleåret 2020/2021
- (3) Ja, for begge skoleårene
- (4) Nei

For hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere fikk dere tilskudd for i skoleåret 2019/2020?

For hvor mange nyutdannede nytilsatte lærere fikk dere tilskudd for i skoleåret 2020/2021?

TEMA 2: Innretning og forvaltning av tilskuddsordningen

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Målene for tilskuddsordningen er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Hva midlene skal brukes til er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Informasjonen fra Udir om tilskuddet er enkel å forstå	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Kriteriene for tildeling av midler er tydelig definert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Søknadsprosessen for tilskuddet er enkel å gjennomføre	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Rapporteringen på bruk av midlene er enkel å gjennomføre	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hva ved målene for tilskuddsordningen bør være tydeligere?

Hvorfor er det utydelig hva midlene skal brukes til?

Hvilken type informasjon savner du fra Udir?

Hvordan kan kriteriene for tildeling av tilskuddsmidlene bli tydeligere?

Hvordan kan søknadsprosessen gjøres enklere for kommunen?

Hvordan kan rapporteringen på bruken av midlene gjøres enklere for kommunen?

TEMA 3: Bruk av midlene

Hva brukes midlene til? Huk av for alternativene som passer best (flere valg mulig)

- (1) Frikjøp av veilederes tid
- (2) Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid
- (3) Innleie av foredragsholdere
- (4) Leie av lokaler
- (5) Lønn til veiledere
- (7) Samarbeid med UH-sektoren
- (8) Kompetanseheving av veiledere
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Hvordan fordeles midlene utover? Ranger alternativene fra mest til minst, der 1 (øverst) er det dere har brukt mest penger på. Bruk musen til å dra alternativene opp eller ned.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Frikjøp av veilederes tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Frikjøp av nyutdannede nytilsatte læreres tid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Innleie av foredragsholdere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Leie av lokaler	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐

	1	2	3	4	5	6	7	8
Lønn til veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Samarbeid med UH-sektoren	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Kompetanseheving av veiledere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐
Annet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(8) ☐

TEMA 4: Tilskuddsmidlenes bidrag

Veiledningsordning: et planmessig og bærekraftig system forankret lokalt på eier- og virksomhetsnivå som omfatter alle nyutdannede nytilsatte lærere. (Kilde: Udir)

Huk av for alternativet som passer best

- (1) Vi hadde en varig og strukturert veiledningsordning før vi mottok tilskudd til veiledning
- (2) Vi hadde planer om å opprette en varig og strukturert veiledningsordning før vi fikk vite om muligheten for å søke om tilskudd til veiledning
- (3) Vi bestemte oss for å opprette en veiledningsordning fordi vi ville motta tilskudd til veiledning

Hvilken verdi har tilskuddsmidlene hatt?

	Ja	Nei
Har dere utviklet nye aktiviteter som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere drevet kompetanseheving av veiledere som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐

	Ja	Nei
Har det vært enklere å prioritere veiledning til nyutdannede nytilsatte som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt flere timer veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt hyppigere veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐
Har dere tilbudt mer regelmessig veiledning som følge av tilskuddsmidlene?	(1) ☐	(2) ☐

Hvorfor opprettet dere ikke en veiledningsordning tidligere? (flere valg mulig: kryss av for de alternativene som stemmer)

- (1) Vi prioriterte ikke midler til en veiledningsordning
- (2) Vi så ikke behovet for en veiledningsordning
- (3) Vi manglet tilgang på veiledere med veilederkompetanse
- (4) Annet, vennligst beskriv: _____

Endret dere planene for organisering og gjennomføring av veiledningsordningen som følge av at dere ville motta tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvilke aktiviteter ble de nyutdannede nytilsatte lærerne inkludert i? Vennligst beskriv kort

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Tilskuddsmidlene har ført til at flere nyutdannede nytilsatte lærere har fått regelmessig veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) får flere veiledningstimer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at de(n) nyutdannede nytilsatte læreren(e) har deltatt på flere former for veiledning (gruppe, individuelt, seminar, nettverkssamlinger etc.)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har ført til at veilederen(e) har fått mulighet til å forbedre sin veilederkompetanse	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Tilskuddsmidlene har bidratt til at veiledningen i større grad følger prinsippene for veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

TEMA 5: Samarbeid med UH-sektoren

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for dere

- (1) Vi har aldri samarbeidet med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere
- (2) Vi hadde et samarbeid med UH-sektoren før vi mottok tilskudd og har det fremdeles
- (3) Vi inngikk et samarbeid med UH-sektoren som følge av tilskuddsmidlene

Huk av for påstanden som er mest beskrivende for deres samarbeid med UH-sektoren

- (1) Vi har et formalisert samarbeid med universitet eller høyskole i forbindelse med veiledningsordningen
- (2) Vi har uformell sparring og erfaringsutveksling med universitet eller høyskoler i forbindelse med veiledningsordningen

Hva innebærer samarbeidet med UH-sektoren?

- (1) Vi fikk bistand til å etablere veiledningsordningen
- (2) Vi fikk bistand til kompetanseheving av veiledere
- (3) Vi fikk bistand til å opprette nye arenaer for veiledning av nyutdannede nyansatte lærere
- (4) Vi fikk bistand til å etablere eller ble invitert inn i nettverk knyttet til veiledning
- (5) Vi fikk bistand til å arrangere eller ble invitert til å delta på samlinger knyttet til veiledning

Har samarbeidet med UH-sektoren endret seg som følge av at dere nå mottar tilskudd?

- (1) Ja, vennligst beskriv: _____
- (2) Nei

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
UH-sektoren bidrar jevnlig med faglig påfyll i forbindelse med veiledningen som gis	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren deltar direkte i veiledningen av våre nytilsatte nyutdannede lærere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
UH-sektoren driver informasjon- og motivasjonsarbeid rettet mot nyutdannede nytilsatte lærere, ledere og eiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
UH-sektoren jobber aktivt med å stimulere til samarbeid mellom dem og oss	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hva er årsaken til at dere ikke har et samarbeid med UH-sektoren?

Avslutningsvis

Har du andre tilbakemeldinger på tilskuddsordningen?

INTERVJUGUIDE SKOLEEIER

Dato	
Sentralt/lokalt	
Kort om oppdraget: Takk for at du tar deg tid til å gjennomføre dette intervjuet. På oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomfører Rambøll, i samarbeid med Universitetet i Bergen, en evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen. Data fra intervjuet behandles konfidensielt og anonymiseres i den endelige rapporten. Dersom det er spørsmål du/dere ikke ønsker eller kan besvare, så er også det helt greit.	
Bakgrunn	
Kan du fortelle litt om din rolle og ansvaret du har i forbindelse med veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i din kommune / på din skole?	
Kan du fortelle litt om hvordan veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere foregår hos dere?	
Hvordan er veiledningsordningen organisert hos dere? - <i>Hva er kommunens rolle?</i> - <i>Hva er skolens rolle?</i>	
Hvordan har covid-19 påvirket veiledningen?	
Generelt om tilskuddet	
Hva er ditt overordne inntrykk av tilskuddsordningen til veiledning av nytilsatte nyutdannede lærere? - <i>Er målene for ordningen tydelige?</i> - <i>Hva med kriteriene for tildeling?</i> - <i>Objektive og rettferdige fordelingsmekanismer?</i>	
Kan du reflektere litt rundt hva du anser som formålet med tilskuddsordningen? - <i>Er formålet tydelig?</i>	

<p>Opplever du at det er tydelige føringer fra Udir på hva midlene skal brukes til?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke føringer foreligger eventuelt?</i> - <i>Hva mener du at midlene bør brukes til?</i> 	
<p>Hva var årsaken til at dere søkte om midler til veiledning?</p>	
<p>Hvordan vil du vurdere informasjonen fra Udir om tilskuddene?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Har det f.eks. vært tydelig informasjon om hva tilskuddet skal brukes til?</i> 	
<p>Bruk av midlene</p>	
<p>Hvor mange har dere søkt og mottatt tilskudd for, og hvilke/t år?</p>	
<p>Hva bruker dere midlene til?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Frikjøp av veiledere og/eller nyutdannede?</i> - <i>Lønn til veiledere, i så fall blir de samtidig frikjøpt?</i> 	
<p>Hvordan fordeles midlene?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lokalt til skolene, sentralt i kommunen, begge deler?</i> 	
<p>Hvis lokalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan fungerer dette i praksis?</i> - <i>Hva bruker dere/skolene midlene til, og varier det?</i> - <i>Har dere/kommunen lagt føringer på hva midlene skal brukes til? Og i tilfelle hva?</i> 	
<p>Samarbeid med andre aktører</p>	

<p>Har dere samarbeid med andre kommuner når det kommer til veiledning?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva innebærer samarbeidet?</i> - <i>Hvordan er det organisert?</i> - <i>Har samarbeidet endret seg som følge av tilskuddsmidlene?</i> 	
<p>Har dere samarbeid med UH-sektoren når det kommer til veiledning?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva innebærer samarbeidet?</i> - <i>Hvordan er det organisert?</i> - <i>Har samarbeidet endret seg som følge av tilskuddsmidlene?</i> 	
<p>Resultater av tilskuddet</p>	
<p>Har dere gjort noen konkrete endringer i veiledningsordningen som følge av midlene fra tilskuddet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>I så fall hva innebærer endringene?</i> - <i>Hva bidrar tilskuddet særlig til?</i> 	
<p>Hvilken betydning vil du si at tilskuddet har for omfanget av veiledningen/hvor mye veiledning den enkelte nyutdannede mottar?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Blir det flere veiledningstimer/aktiviteter som følge av tilskuddet?</i> 	
<p>Hvilken betydning vil du si at tilskuddet har for kvaliteten på veiledningen som gis?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Har tilskuddene bidratt til kompetanseheving på noen måte?</i> - <i>Har innholdet i veiledningen endret seg?</i> 	
<p>Hva blir konsekvensene for veiledningsordningen i din</p>	

kommune/på din skole dersom tilskuddsordningen ikke forlenges?	
Har du noen generelle tilbakemeldinger til Udir om tilskuddet – det kan være ris eller ros med formål om forbedringer.	
Avslutning	
Er det noe vi har glemt å snakke om, eller som du mener det er viktig at jeg tar med meg videre i evalueringen av tilskuddet?	

INTERVJUGUIDE SKOLELEDER

Dato	
Sentralt/lokalt	
Kort om oppdraget: Takk for at du tar deg tid til å gjennomføre dette intervjuet. På oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomfører Rambøll, i samarbeid med Universitetet i Bergen, en evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen. Data fra intervjuet behandles konfidensielt og anonymiseres i den endelige rapporten. Dersom det er spørsmål du/dere ikke ønsker eller kan besvare, så er også det helt greit.	
Bakgrunn	
Kan du fortelle litt om ansvaret du som rektor har i forbindelse med veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere på din skole?	
Kan du fortelle litt om hvordan veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere foregår hos dere?	
Hvordan er veiledningsordningen organisert hos dere? - Hva er kommunens rolle? - Hva er skolenes rolle?	
Hvordan har covid-19 påvirket veiledningen?	
Generelt om tilskuddet	
Hvor godt vil du si at du kjenner til tilskuddsordningen til veiledning av nyutdannede lærere, og hva er ditt overordne inntrykk av den? - Er målene for ordningen tydelige? - Hva med kriteriene for tildeling? - Objektive og rettferdige fordelingsmekanismer?	
Kan du reflektere litt rundt hva du anser som formålet med tilskuddsordningen? - Er formålet tydelig?	
Bruk av midlene	

Hvor mange nytilsatte veiledere har dere fått tilskudd for, og hvilke/t år?	
Hvordan fordeles midlene? <ul style="list-style-type: none"> - Lokalt til skolene, sentralt i kommunen, begge deler? - Ser du noen gang pengene? - Hvordan budsjetterer dere med pengene? 	
Hva bruker dere midlene til? <ul style="list-style-type: none"> - Frikjøp av veiledere og/eller nyutdannede? - Lønn til veiledere, i så fall blir de samtidig frikjøpt? 	
Opplever du at det er tydelige føringer fra Udir på hva midlene skal brukes til? <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke føringer foreligger eventuelt? - Hva mener du at midlene bør brukes til? 	
Har dere fått føringer fra skoleeier om hva midlene skal brukes til? <ul style="list-style-type: none"> - Har det f.eks. vært tydelig informasjon om hva tilskuddet skal brukes til? 	
Samarbeid med andre aktører	
Har dere samarbeid med andre kommuner eventuelt skoler når det kommer til veiledning? <ul style="list-style-type: none"> - Hva innebærer samarbeidet? - Hvordan er det organisert? - Har samarbeidet endret seg som følge av tilskuddsmidlene? 	
Har dere samarbeid med UH-sektoren når det kommer til veiledning? <ul style="list-style-type: none"> - Hva innebærer samarbeidet? - Hvordan er det organisert? - Har samarbeidet endret seg som følge av tilskuddsmidlene? 	
Resultater av tilskuddet	

<p>Har dere gjort noen konkrete endringer i veiledningen som følge av midlene fra tilskuddet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>I så fall hva innebærer endringene?</i> - <i>Hva bidrar tilskuddet særlig til?</i> 	
<p>Hvilken betydning vil du si at tilskuddet har for omfanget av veiledningen/hvor mye veiledning den enkelte nyutdannede mottar?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Blir det flere veiledningstimer/aktiviteter som følge av tilskuddet?</i> 	
<p>Hvilken betydning vil du si at tilskuddet har for kvaliteten på veiledningen som gis?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Har tilskuddene bidratt til kompetanseheving på noen måte?</i> - <i>Har innholdet i veiledningen endret seg?</i> 	
<p>Hva blir konsekvensene for veiledningen dersom tilskuddsordningen forsvinner?</p>	
<p>Har du noen generelle tilbakemeldinger til Udir om tilskuddet – det kan være ros eller ros med formål om forbedringer.</p>	
<p>Avslutning</p>	
<p>Er det noe vi har glemt å snakke om, eller som du mener det er viktig at jeg tar med meg videre i evalueringen av tilskuddet?</p>	

INTERVJUGUIDE REPRESENTANT FRA UH

Universitet og stilling	
Dato	
Kort om oppdraget:	
<p>Takk for at du tar deg tid til å gjennomføre dette intervjuet.</p> <p>På oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomfører Rambøll, en evaluering av tilskuddsordningen for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. I evalueringen skal vi undersøke hvordan tilskuddsmidlene benyttes og om tilskuddet bidrar til styrking av veiledningen slik at flere nyutdannede opplever god mestring og velger å bli i skolen. I tillegg til å gjennomføre intervjuer med til sammen 30 kommuner, hvor både skoleeiere og -ledere er representert, ønsker vi å snakke med UH-sektoren om deres vurderinger av tilskuddsordningen, betydning av den, og samarbeidet mellom dere og kommunene i forbindelse med veiledning.</p> <p>Data fra intervjuet behandles konfidensielt og anonymiseres i den endelige rapporten.</p> <p>Dersom det er spørsmål du/dere ikke ønsker eller kan besvare, så er også det helt greit.</p>	
Bakgrunn, og UHs rolle i forbindelse med veiledning	
Kan du fortelle litt om din rolle og hva du jobber med?	
Kan du fortelle litt om den generelle rollen UH har i forbindelse med veiledningen av nyutdannede nytilsatte lærere?	
Mer konkret hva jobber dere ved Universitet/Høyskolen i xxx med i forbindelse med veiledning av nytilsatte nyutdannede lærere? <ul style="list-style-type: none">- Opprettelse av veiledningsordninger i kommunene?- Foredrag og seminarer?- Utdanning av veiledere?- Direkte inn i veiledningen av nyutdannede?	
Samarbeid mellom UH og Kommunen	

<p>Hvordan samarbeider dere med kommunene når det gjelder veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva innebærer samarbeidet?</i> 	
<p>Er samarbeidet formalisert, og i så fall på hvilken måte?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Faste møtepunkter?</i> - <i>Faste kontaktpersoner?</i> - <i>Hyppighet?</i> 	
<p>Har dere opplevd at samarbeidet med kommunene har endret seg som følge av at kommunene har mottatt tilskudd?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mer samarbeid med dere eller andre UH-miljøer?</i> - <i>I så fall på hvilken måte?</i> 	
Generelt om tilskuddet	
<p>Hvor godt vil du si at du kjenner til tilskuddsordningen for veiledning av nytilsatte nyutdannede lærere som gis til kommunene?</p>	
<p>Hva er ditt overordne inntrykk av tilskuddsordningen til veiledning av nytilsatte nyutdannede lærere?</p>	
<p>Hva tenker du tilskuddsordningen kan bidra til?</p>	
Resultater av tilskuddet	
<p>Har dere opplevd at kommunene har gjennomført noen konkrete endringer i veiledningsordningene sine som følge av midlene fra tilskuddet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>I så fall hva innebærer endringene?</i> - <i>Hva bidrar tilskuddet særlig til?</i> - <i>Har det hatt påvirkning på omfanget og/eller kvaliteten av veiledningen?</i> 	

<p>Hvilke fordeler eller ulemper tenker du at tilskuddet har for omfanget og kvaliteten på veiledningen som gis?</p> <ul style="list-style-type: none">- Er tilskuddene en hvilepute eller er det en driver for å få til mer og systematisk veiledning i kommunene?	
Avslutning	
<p>Er det noe vi har glemt å snakke om, eller som du mener det er viktig at jeg tar med meg videre i evalueringen av tilskuddet?</p>	

